

sunteți CALMI sau NERVOSI

Doi frați, acești doi copii sunt două tipuri cu totul diferite: unul calm și altul irascibil — după cum vedeți și dvs. unul râde și altul plânge.

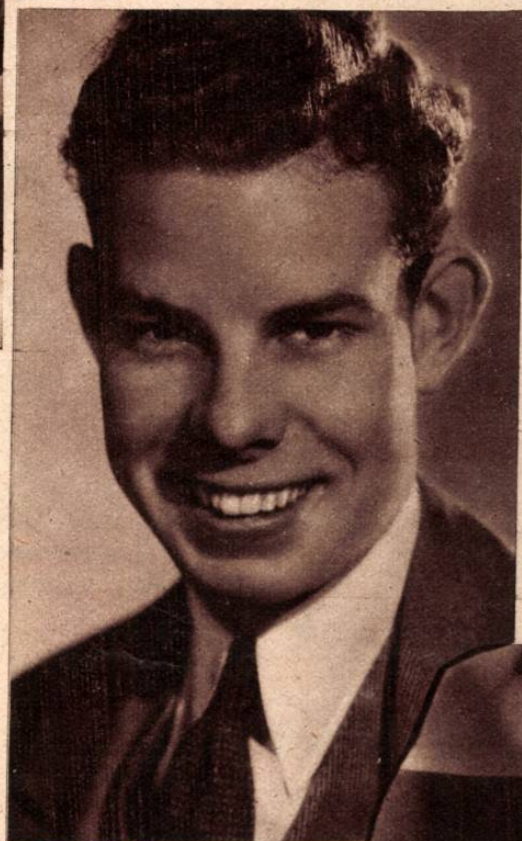
Experiențele făcute de către faimosul Profesor Pavlov asupra câtorva mii de câini, duc la concluzia că există un infinit conflict între nervi și creier.

ÎN fiecare familie există membri cari se enervează lesne, chiar dacă nu au motive și în fiecare familie există persoane cari nu-și ies niciodată din sărite, orice s'ar întâmpla. Se presupune că ambele caracteristici fac parte din firea individului respectiv și nu pot fi prin nimic modificate. Dar unul dintre cei mai mari psihologi ai lumii, profesorul rus **Ivan Pavlov**, respinge această teorie. El spune că nervozitatea sau calmul nu sunt decât simptomele unui continuu conflict între celulele din centrele superioare ale creierului, fiecare grupă de celule încercând s'o domine pe cealaltă. Dacă celulele creierului reușesc să primeze rezultatul este un individ flegmatic. Dacă însă celulele nervoase sunt acelea cari ajung să domine, avem un individ extrem de irascibil. Cu prilejul unui recent congres medical, care-a avut loc la Leningrad, Profesorul Pavlov a arătat cum experiențe făcute ani de-a rândul asupra câtorva mii de câini prăsiți și crescuți în laboratoarele sale, l-au dus la această nouă teorie. S'ar putea spune că întreaga istorie omenească a fost un conflict între cele două categorii de oameni, pe cari le distinge teoria profesorului Pavlov. Există în această galerie câteva faimoase figuri de bărbați și femei, ce se caracterizează prin nervozitate și printr'o mare doză de energie, uneori prea mare spre a putea fi de folos țărilor sau acțiunilor or. Președintele **Theodor Roosevelt** făcea parte din clasa persoanelor irascibile. Despre acesta profesorul Pavlov ar spune că celulele sale nervoase erau probabil mai puternice decât cele ale creierului și că foarte adesea cele dintâi dominau. Președintele **Taft**, pe de altă parte, era un tip mai puțin energic și evident celulele sale cerebrale controlau și dominau eforturile stimulente ale celulelor nervoase. Aceasta a făcut pe mulți să

spună, atunci când Taft i-a urmat lui Roosevelt, că noul președinte era un și mai bun judecător. Multimile sunt compuse în special de indivizi dominați de nervi. Dacă ne îndreptăm privirile asupra celor doi dictatori cari formează actualmente cele mai proeminente figuri, vedem că **Adolf Hitler**, face parte din categoria irascibililor, ai căror nervi înfrâng adesea rațiunea. **Benito Mussolini**, reprezintă însă celălalt tip, ale cărui celule cerebrale controlează de obicei pe cele nervoase. Astfel apare cel puțin astăzi, leaderul italian. Printre persoanele marcante din categoria flegmaticilor, trebuiesc clasati: Președintele **Woodrow Wilson**, **Thomas A. Edison** și poate actualul președinte **Franklin D. Roosevelt**. Rareori au fost acești oameni văzuți într'o stare de enervare. Oricât de violent ar fi impulsul celulelor nervoase, rațiunea stă vecinic de strajă, dominând și ponderând reacțiile. Toate aceste figuri înșirate mai sus reprezintă ceea ce s'ar putea numi variațiuni normale între tipurile la cari primează rațiunea și cele la cari primează nervii. Actorii, muzicanții, artiștii și scriitorii sunt de obicei persoane hiper-nervoase. După Pavlov, faptul e cât se poate de natural. Aptitudinile artistice, muzicale sau dramatice, implică o excepțională utilizare a acestor celule nervoase ce formează căile pe cari intelectul comunică cu lumea exterioară. Ochii și nervii optici ai unui artist trebuie să fie excepțional de sensibili, iar muzicantul trebuie să aibă urechile și nervii auzului extrem de fini. E de presupus că rafinarea unui anumit nerv sensorial este însoțită de neobicinuită activitate a celorlalți nervi, așa că celulele nervoase ale marilor pictori, actori, muzicanți, etc., tind să domine celulele cerebrale. Extremele, în direcția opusă, sunt bine cunoscute psihiatrilor, căci multe din aceste cazuri formează așa zisele epave omenești. Oricât de paradoxal ar părea, un control

prea perfect al celulelor cerebrale nu înseamnă o inteligență excepțională. Teoriile d-rului Pavlov susțin că aceasta determină o stare de placiditate vecină cu tâmpenia. În cazuri extreme, avem un fel de boală în care victima se retrage cu totul din lume și nu mai dă atenție celor ce-l înconjoară. Se pare că celulele cerebrale refuză să ia în seamă vreunul din mesajele celulelor nervoase. Partea interesantă în teoriile profesorului Pavlov rezidă în faptul că el speră să vindece acești indivizi inerti și absenți, cu aju-

torul unor substanțe cari să stimuleze celulele nervoase și să reducă din rezistența celulelor cerebrale, dominante. Pe de altă parte, savantul speră să stimuleze celulele cerebrale și să trateze celălalt dezechilibru, al excesivei nervozități, ce face ca individul să nu-și mai găsească astâmpăr. Trupul e semănat, pe întreaga sa suprafață, de milioane de infime terminațiuni ale diferiților nervi sensoriali. Dela aceste terminațiuni pornesc, ca niște sârme de telegraf extrem de fine, fibrele nervoase, numite ganglioni, și din cari face parte și cunoscutul plex solar, situat sub pielea abdomenului. Celulele nervoase din ganglioni constituiesc primul punct în care se oprește semnalul unuia din nervii pipăitului, sau ai altor simțuri dar nu și ultimul. Dela acești ganglioni pornesc alte fibre nervoase, către alți centri din șira spinării, sau din partea inferioară a creierului. Aci se află situată o nouă serie de celule nervoase, cari nu sunt însă ultimele. O altă serie de fibre nervoase pornesc dela aceste celule, pătrunzând în creier și ajungând în celulele ce formează învelișul sau cortexul creierului, sunt faimoasele „celule cenușii”, în cari au loc toate procesele de gândire

Om care înclină să vadă viața în roz și nu ia nimic tragic.

Omul posac și exploziv.

ale omului și ale animalelor inferioare, cum sunt câinii cu cari a experimentat d-rul Pavlov.

În această complexă structură a sistemului nervos trebuie să intervie cel puțin două serii de celule nervoase, mai înainte ca mesajul unei senzații să poată ajunge la creier. Chiar în ochi, care e mai strâns legat de creier decât oricare alt centru sensorial, există trei serii de celule nervoase, între partea care percepe lumină și celulele din partea dindărăt a creierului, cari constituiesc centrele vizuale.

Aceste celule se află toate strânse în stratul numit retină, dar pentru pipăit și majoritatea celorlalte simțuri, celulele nervoase intermediare sunt împrăștiate pe trup, undeva în drumul dintre organul sensibil și creier. Din teoria profesorului Pavlov rezultă că celula cerebrală are contact cu lumea exterioară numai prin intermediul celulelor nervoase. Natura a băgat creierul în casca osoasă a craniului, unde nu poate fi afectat decât de o lovitură excepțional de puternică. Micile celule cenușii ce formează cortexul creierului sunt niște prizoniere izolate pe viață de lumea exterioară. Ele nu pot ști ce se întâmplă în afara craniului, decât prin mesajele pe cari le aduc temnicerii și mesagerii lor — mulțimea de celule nervoase ale trupului.

La începuturile evoluției, mai înainte ca animalele să fi dezvoltat un organ, care să aibe funcțiunile creierului, celulele nervoase îndeplineau toate procesele „gândirii”, ca să-i spunem astfel. Gândirea era deci pe atunci o serie de reflexe.

Persoanele cari au puternice tresăriri, atunci când sunt brusc atinse, și cari trăiesc într-o vecinică agitație, seamănă deci prin sistemul lor nervos, ce reacționează imediat și cu violență față de tot ceea ce se petrece în jurul lor, cu acele prime creaturi ale pământului.

Acesta a și rămas de altfel, obiceiul și datoria celulelor nervoase, cari reacționează și caută să determine tot felul de mișcări în trup. În unele cazuri de nebunie, în cari celulele nervoase par a fi scăpat cu totul de sub controlul celulelor cerebrale, trupul tresare și se svârcolește violent, ca o creatură primitivă, care încearcă să scape de un inamic. Evoluția n'a adus o perfecționare a celulelor nervoase, dar le-a dat un stăpân mai puțin excitabil, în celulele cerebrale. Rezultatul este un sistem ce se bazează pe principiul atât de adesea întrebuințat de natură și care se aseamănă cu sistemul nostru parlamentar, format din cameră și senat. Deputații propun legile și le discută cu toată pornirea și entuziasmul omului tânăr, iar senatorii, judecă, cumpănesc și ponderează. Celulele nervoase se străduiesc mereu să atragă trupului atenția asupra celor ce se petrec în jurul său. Dacă ar fi lăsate de capul lor, trupul s'ar agita încontinuu și fără rost.

O viață sănătoasă depinde de controlul acestei supra-activități a celulelor nervoase și aceasta-i tocmai ceea ce se presupune că fac celulele cenușii, din cortexul creierului.

În teorie, oricare din aceste părți ale sistemului mai sus descris poate deveni prea puternic. Datoria celulelor nervoase este să fie foarte sensibile, față de ceea ce se petrece în afară și să reacționeze pe când celulele cerebrale au menirea să pondereze aceste reacții, dar numai în măsura în care o cere echilibrul.

Profesorul Pavlov și asistenții săi cred că această teorie va aduce mai mult decât un răspuns chestiunii ce face obiectul acestui articol, ei speră să găsească mijlocul de-a trata atât persoanele irascibile, cât și pe acelea anormal de placide, pentruca individul să fie în cele din urmă reechilibrat.

E. I.

ANNA MAY WONG IN SPANIA.

Renunța vedetă de cinema Anna May Wong, a sosit de curând la Barcelona și a fost surprinsă imediat de indiscreția reporterului nostru fotograf.

TRUPE COLONIALE ITALIENE LA GRANIȚA ABISINIEI.
La granița italiană-somală, se formează ofițeri pentru armata italiană. Fotografia noastră înfățișează o parte din trupa colonială, care se află actualmente la granița Abisinie.

AVEM UN STANDARD DE VIAȚĂ COBORĂT

(Continuare din pagina 11-a)

Costul vieții :

Un kg. de unt, 10-12 franci (70 lei)
Un kg. de pâine, 2-2,64 franci (14-16)
Un kg. de untură, 8-10 franci (56-70)
Un kg. de cartofi, 2.50 franci (17 lei)
Un kg. de carne, 8-12 franci (55-80 lei)
Un kg. de zahăr, 4 franci (26 lei)

Obiectele de îmbrăcăminte, mobilele, și chiar chiriile, sunt mai scăzute decât la noi. Bineînțeles că în acest fel, oamenii își creează necesități; baia, rufăria, cartea, radio, distracția, nu mai sunt un lux, ci o trebuință.

* * *

Vom povesti, ca încheiere, o anecdotă adevărată; cititorii vor trage singuri, dintr-ansa morala convenabilă :

În trenul care venia din Praga, un avocat al statului a făcut cunoștință cu un negustor cehoslovac. Acesta din urmă avea treburi la București, și spunându-și păsul, avocatul s'a oferit să-l ajute, să isprăvească ceea ce avea de făcut pe la autorități.

Avocatul — să-i spunem Ionescu — era un om tânăr, foarte elegant, foarte manierat, cu o freză impecabilă, cu o cravată frumoasă, cu hainele perfect croite. Dela graniță a trecut în vagonul de clasa I... căci avea permis pe C. F. R. Negustorul cehoslovac era un om bine legat, cu un început de chelie și cu vădită tendință de îngroșare. Purta ochelari cu ramă și haine groase, dintr-o ștofă trainică, dar nu prea elegantă. Dela graniță încolo, ca să poată sta de vorbă cu avocatul, l-a rugat pe acesta să mai rămâie câțva timp în vagonul restaurant. Cehoslovacul avea bilet de clasa II-a.

La București, negustorul nostru a tras la hotel. A doua zi, la unsprezece, urma, să întâlnească pe avocat. Primind însă o telegramă de acasă, a fost nevoit să facă o schimbare în planul său. Negustorul a voit să prevină pe avocat.

Avea o carte de vizită a acestuia și un taxi l-a dus la locuința domnului Ionescu. Era într-o stradă laterală, de pe lângă Cișmigiu. O curte mare, cu o ulucă strâmbă de lemn, și în fund o casă pitică. Negustorul s'a învârtit de câteva ori, până să se convingă că într-adevăr aci locuiește avocatul elegant pe care-l cunoscuse și să îndrăznească să intre în curte.

La ușa geamlăcului din fața casei nu exista sonerie. Cehoslovacul a bătut, timid, și i-a deschis o femeie fără vârstă, îmbrobodită cu un șal de lână și cu picioarele goale. Când i-a arătat cartea de vizită, femeia l-a îndrumat la altă ușă, din dreapta, pe care, într-adevăr, se găsea numele avocatului.

A deschis chiar domnul Ionescu. Nu se îmbrăcase încă, și avea pe dânsul o cămașă de noapte cu înfloritură, deschisă la piept. În odaie, un pat de fier nefăcut încă; pe un scaun un lighean plin cu zoie, lampa de petrol afumase, și sticla era și acum neagră.

Până să se îmbrace avocatul, negustorul a trebuit să aștepte în curte, fiindcă nu avea unde sta în odaie. Drept compensație însă, avocatul și-a poftit prietenul la masă la „Cina”. S'a întâmplat că peste câteva luni, avocatul fiind la Praga, a venit în vizită la negustorul care-i devenise client.

A găsit o casă frumoasă, aranjată confortabil, unde, fără lux, era o atmosferă din cele mai plăcute. Negustorul avea nevastă și doi copii, și avocatul a luat masa împreună cu familia.

Dacă s'ar face o socoteală minuțioasă, credem c'am ajunge la concluzia că avocatul nostru are venituri mai mari decât negustorul cehoslovac. Dar nimeni n'a făcut aceste socoteli, și cei doi continuă desigur să trăiască, fiecare după cum înțelege.

n. c.

Vigoarea
Bucuria
copiilor
părinților
prin

ELIXIRUL
Pangaduine

din extracte de
de morun

delicios la gust

ȘI DE PATRU ORI MAI ACTIV
DECÂT UNTURA DE PEȘTE

De vânzare la toate farmaciile și drogueriile

Papen, generalul Blomberg, Hitler, Göring, Goebbels, și ministrul Franței Poncet (de remarcat că este singurul care nu face salutul hitlerist) în balconul cancelariatului Reichului din Berlin.

Hitler

CAP. X.

HITLER FUGE!...

PUMNUL GERMANIEI

LA acel concurs de pufciuri, trebuie să recunoaștem că Hitler a fost în situația cea mai grea, căci nu dispunea nici de absolută autoritate morală — și când a voit să lucreze numai cu ea, a dat greș, s'a folosit de jalnice minciuni și tot a fost silit să recurgă la o desfășurare de forțe — nici de absolută autoritate militară, căci în firoasa paradă de pe străzile Münchenului a fost mai mult târît el însuși, decât a comandat. Ne vine greu să credem azi, când Hitler deține într'adevăr puterea absolută în Reich — fiind și președintele Reichului și cancelar, adică președintele guvernului, situație asemănătoare cu a dictatorului Kemal-Pașa, după alungarea Sultanului, — că, la München, Hitler fusese de câteva ori dat deoparte dela locul de frunte. Fără caracterul impetuos și voința lui sălbatecă, Fuehrerul (conducătorul) ar fi rămas și el un simplu Gefuehrt (condus). Dar Hitler nu putea fi înlăturat atât de ușor și nici pentru multă vreme.

Chiar din Septembrie 1923, adică numai două luni

înainte de putci, se poate vedea că nu se încheiase încă jocul de înțocire al șefilor reacțiunii. Asociațiile patriotice organizaseră la Nürnberg — orașul de atmosferă medievală — o mare paradă, la care trebuiau să defileze în uniforme, vre-o 100.000 de partizani, în fața generalului Ludendorff. Inteligența politică a fostului camarad de stat-major al lui Hindenburg nu ajungea nici pe departe, în 1923, prestigiul militar și național de care se bucura; cu mai puțin prestigiu dar cu ceva mai multă mlădiere intelectuală și cu ceva mai mult spirit de inițiativă socială, Ludendorff ar fi putut juca încă un mare rol politic. Fără a fi ridicat un deget, Ludendorff se vedea rugat să primească defilarea a 100.000 de partizani. (Astfel de minuni numai în politică

sunt cu puțință!). Hitler, care lua parte cu formațiile militare ale partidului, a putut auzi cu mirare discursul lui Ludendorff: Generalul nu cerea nimic altceva decât întoarcerea la starea din trecut, începând cu reîntoarcerea Kaise-rului! Șeful partidului național-socialist ar fi trebuit să-și retragă numaidecât din defilare trupele de asalt și să se înapoieze la München. Dar Hitler nu e un ideolog, sau e un ideolog atât de mare, încât pune orice idee — chiar con-

tradictorie! — în serviciul acțiunilor lui. Putea lipsi Hitler de la o astfel de manifestație populară și patriotică?.. Hitler trebuia să primească și el defilarea!...

Se afla în partid un agitator foarte îndrăzneț, din specia intelectuală a lui Alfred Rosenberg, căci sup-se și el la față neagră, uriașă, a huliganismului rus, un a nume Scheubner-Richter, care ar fi ajuns în partid la o situație superioară, dacă n'ar fi căzut victima propriei lui îndrăzneli. Legătura dintre Ludendorff și Hitler el o face, și astfel cei doi șefi, cari reprezentau două metode de luptă diferite, dacă nu chiar două ideologii — primesc senini, cașicum ar fi fost în deplină armonie, defilarea a 100.000 de inși trași pe sfoară cu entuziasm.

Când, după aceea, se alcătuieste Deutsches Kampfbund, șeful militar — evident — Ludendorff, iar șeful politic — în fapt, căci el reprezenta acțiunea și alianța! — Scheubner-Richter. A fost nevoie de intervenția lui Röhm, care spre a

Dr. Frick, fost funcționar polițienesc la München, azi ministru de interne al Reichului (primul din stânga).

fi liber pe mișcările lui, își dase însfârșit demisia din Reichswehr, ca șefii asociațiilor patriotice fuzionate în Deutsches Kampfbund să ofere șefia politică lui Hitler. După un discurs de două ore jumătate — Hitler era aici în elementul lui! — Kriebel, Heiss, Dr. Weber, Röhm, Seydel și Göring, îi recunosc emoționați supremația politică.

Numaidecât, noul șef pune la cale 14 întruniri publice simultane în München, spre a împiedeca acțiunea separatistă a lui von Kahr, comisarul suprem, care refuzase ofertele lui Stresemann și care trăgea după el pe nehotărîtul general von Lossov. Se înțelege că primul gest al comisarului suprem e să interzică întrunirile hitleriste. Dar se temea totuș ca asociațiile militare patriotice — cari cu atâta nerăbdare și frenezie adăstau putciul spre a ieși din provizorat și a dobândi situații sigure și bănoase în Reichul cucerit! — să nu atace brusc, din umbră. Von Kahr convoacă pe șefii Kampfbundului.

Ludendorff, inteligent tras pe sfoară de Hitler prin intermediul lui Alfred Rosenberg.

conferință la berăria Bürgerbräu, în cadrul unor organizații economice. Specialist în ocuparea sălilor de conferințe, Hitler își adună câteva sute de membri ai batalioanelor de asalt, cu mitraliere. De ce Hitler a telefonat totuși, înainte de începerea conferinței, rugând să fie așteptat — nu pricepem! Von Kahr nici nu se gândește să aștepte pe domnul Hitler. Și în timp ce-și rostea conferința, cel mai puternic om al zilei, având alături pe generalul von Lossov și pe colonelul Seissner, șeful poliției bavareze, vede pe Hitler cu revolverul în mână, urmat de oamenii batalioanelor de asalt, năvălind halucinați în sală, pe estradă și vestind după ce descărcă un foc în tavan că „**revoluția națională a izbucnit**”. Dar stăpân pe sală, Hitler nu era încă stăpân

pe situație. Pregătit mai dinainte, el recurge la o minciună grosolană, de o naivitate posibilă desigur numai la copii și poate numai între oamenii politici germani. Hitler, pe tribună, vestește ascultătorilor uluiți că „**toate cazărmiile Reichswehrului și ale jandarmeriei sunt ocupate**” și că „**Reichswehrul și jandarmii, sub steagurile național-socialiste, au pornit încoace**”.

La un semn al lui Hitler, von Kahr, generalul von Lossov și colonelul Seissner — adică autoritățile supreme ale Bavariei! — se văd înconjurați de un detașament al batalioanelor de asalt și conduși, ca niște condamnați la moarte, într-o cameră învecinată. Scena aceasta, atât de penibilă, a indignat în asemenea măsură pe foștii ascultători ai conferinței, încât s'ar fi ridicat împotriva asediatorilor, dacă la ușa de intrare n'ar fi fost vegheați de ochiul amenințător al unei mitraliere, gata de funcționare. Dar unde era poliția?... se vor fi întrebat mulți. Ce făcea poliția, când comandanții ei supremi — Von Kahr și Seissner — erau arestați?... Poliția făcea bine. Ea dăduse deoparte lumea de pe stradă, după cuvântul lui Hitler, ca trupele de asalt să poată intra în sală și când comisarul de serviciu ceru informații suplimentare la prefectură, primi ordin să nu mai facă nimic. La cellalt capăt al firului telefonic, la prefectura de poliție, vorbea admirabilul amic al lui Hitler, dr. Frick, pe-atunci funcționar polițienesc la München, azi ministru de interne al Reichului.

În afară de dr. Frick, Hitler mai avea un aliat de valoare — de valoare demonstrativă și decorativă — pe generalul Ludendorff, după care dădu repede fuga Scheubner-Richter. Și în vreme ce Göring, depe estradă, păstra ordinea, povătuind cinic pe cei cari murmurau „să bea mai bine bere!”, în camera alăturată, Hitler fixă atmosfera, declarând că nimeni fără voia lui, nu mai iese viu de-acolo. Apoi propuse... alianța!...

Intrucât — minte Hitler mai de parte — noul guvern al Reichului se constituise cu Hitler cancelar, Ludendorff ministru de război, Seissner... ministru al poliției, „cancelarul” distribue acum pentru Bavaria, următoarele posturi: Von Kahr, regent! Pöhner prim-ministru, cu puteri absolute! Nu răspunde nimeni. Hitler ridică revolverul și răcnește: „**Nu'nțelegeți?... Trebuie, trebuie să luptați alături de mine, să învingeți alături de mine, sau să muriți, alături de mine, dacă nu isbutim!**”

Dacă până mâine după amiază nu sunt învingător, mă sinucid!”

Niciun răspuns, în afară de învinuirea timidă a lui Seissner că Hitler nu se ținuse de cuvânt, își călcase onoarea, deslănțuise **putciul**...

Hitler, în adăstarea lui Ludendorff, a cărui prezență nădăduia să silească mai repede și mai ușor pe cei trei stăpâni ai Bavariei, arestați, să primească alianța oferită cu atâta generozitate, se întoarse în sală, unde, cu o cuvântare înflăcărată, cucerii publicul de partea lui. Nici nu-i fu prea greu: Întâi minți că cei trei iluștri arestați, Kahr, Lossov și Seissner... trecuseră de partea **putciului** și în al doilea rând oferă o soluție a chestiunii bavareze aproape

Generalul von Seeckt însărcinat să înăbușe răscoala din Bavaria.

Trupele Reichului defilând prin fața lui Adolf Hitler. Mijloc: Hitler întreținându-se cordial cu șeful Reichswehrului von Blomberg.

Jos: Hitler descinzând din automobil pentru a se duce la o ședință a Reichstagului.

Nu știm dacă germanii au vre-un dramaturg de mărimea lui Caragiale, vre-o comedie politică la înălțimea aceluia unic act „**Conul Leonida față cu reacțiunea**”. Conul Leonida își liniștește soția speriată în puterea nopții de împușcături depe stradă, citindu-i din gazetă că „**revoluția**” o face chiar poliția.

Von Kahr, având alături pe generalul Von Lossov roagă pe șefii formațiilor paramilitare să nu încerce nici-o lovitură de stat prematură; să aștepte puțin, și în curând **putciul** se va face **ordentlich** (cum se cuvine), cu armata regulată și poliția!...

Scheubner-Richter care-și dă seama că von Kahr urmărește de fapt numai înlăturarea lui Ludendorff și a lui Hitler, socotindu-se însuși demn de a „**elibera**” Bavaria, de-a porunci Berlinului și de-aci întregului Reich, îndeamnă pe Hitler la rebeliunea imediată. Deaceeaș părere e și Eckart. Șeful trupelor **Kampfbundului**, Kriebel, telegrafiază partizanilor să fie cu toți la München, în ținută de campanie, în noaptea de 10 Noembrie. E remarcabil pentru cunoașterea psihologiei lui Hitler — care totdeauna încearcă întâi să-și anuleze adversarii propunându-le alianțe — faptul că von Kahr primește, în ziua de 7 Noembrie, o cerere din partea șefului politic național-socialist, să fie primit numaidecât în audiență. Von Kahr — stăpân pe situație — fixează audiența peste trei zile, la 9 Noembrie.

Hitler a înțeles. Audiența nu mai avea niciun rost. Și atunci Hitler dă una din cele mai caracteristice lovituri, — esențial politică și foarte puțin militară — între 7 și 9 Noembrie, adică în noaptea de 8. Să fi fost împins la acea uluitoare înscenare, numai de teama de-a nu fi arestat, înainte de-a fi încercat **putciul**? Să fi voit anume să evite o luptă pe străzi — indiferent din ce motive?... Dacă ținem seama de desfășurarea ulterioară a evenimentelor și mai cu seamă că din toamna anului 1923 până'n Februarie 1933, când a venit la putere, Hitler n'a mai pus la cale nici-o altă revoltă, putem afirma cu toată siguranța că **a voit să evite un conflict armat**. Atacul lui Hitler a fost **aparent**; de fapt el urmărea să ajungă tot la alianța, pe care von Kahr i-o refuzase.

În seara de 8 Noembrie, adică în ajunul audienței fixate lui Hitler, von Kahr trebuia să fie o

ideală, declarând că Reichul va deveni „un stat... federativ, în care Bavaria se va bucura de... **prerogativele la cari are drept!**” (E nevoie oare să mai reamintim că adevăratele tendințe ale lui Hitler și ale mișcării național-socialiste erau absolut dimpotrivă: Crearea unui Reich unitar, fără nici un fel de prerogative provinciale? ...)

Prezența generalului Ludendorff în camera prizonierilor politici — nemulțumit oarecum că se afla într'un complot în cari n'avea rolul prim — provocă într'adevăr o destindere și chiar rezolvarea sinistrei comedii: Dete lui von Lossov, von Kahr și Seisser prilejul de-a intra în scenă, cașicum ar fi fost de acord cu Hitler — singurul care (deși cu mari îndoeli fulgerătoare) credea că realizase o mare operă politică, numai cu ajutorul câtorva minciuni!

E sigur că arta politică nu cere de obicei mai mult — totuși Hitler trebuia să-și dea seama că nu se afla într'o arenă politică ci într'o răscoală.

Ilustrii arestați și naivul „învingător”, acum aliați intrară iar în sală. Nouii „răzvrățiți” ținură cuvântări scurte, mai mult de penibile și misterioase retractări, decât de entuziasm politic, cuceritor.

Și-apoi se duseră fiecare pe la casele lor... Scheubner-Richter crezuse că militarii din complot — von Lossov, Seisser, Ludendorff — nici nu vor dormi în noaptea aceea, ocupați cu pregătirea planului de campanie, pentru cucerirea Berlinului...

În noaptea aceea Hitler însă n'a dormit. Nici soldații din cazărmi, nici jandarmii nu se grăbiră să fraternizeze cu trupele de asalt și formațiile civilo-militare ale **Kampfbundului**. Cuprins de o panică, pe care trebuie s'o fi presimțit de la berăria Bürgerbräu, bănuind că nouii aliați îl vor trăda, de cum se va face ziua — ceeace s'a și întâmplat! — Hitler care nu ocupase încă niciun punct strategic al orașului, începu să caute sprijinul cuiva, ajutorul disperat al oricui, fie el adversar... Teama de Kahr — **pe care nu-l va uita**, căci îl va îneca în lacurile din apropierea Münchenului în tragica noaptea din 30 Iunie 1934! — silește pe Hitler să se gândească la singurul om în fața căruia comisarul cu depline puteri se închina: la prințul Ruprecht. Dar cu toată bunăvoința prințului, la care se duse în numele lui Hitler, un prieten al lui Röhm, forțele deslănțuite nu mai puteau fi reținute...

A doua zi, nu numai falșii aliați, Kahr, Seisser, Lossov, dar toți ceilalți generali din München — fără să mai punem la socoteală pe von **Seeckt** de la Berlin, care primește în aceste împrejurări depline puteri să înnăbușe **putciul** bavarez — sunt furioși de purtarea fan-

tastică a lui Hitler. Insulta adusă Reichswehrului, în persoana generalului von Lossov ar trebui — credeau căpeteniile — să ducă pe Hitler în ștreangul spânzurătorii!

Se pare că **putciul** nu era totuși lipsit de oarecare șanse de succes — dac'ar fi fost o adevărată răscoală militară și nu o isterică manifestație politică. Tineretul münchenez era cu Hitler. Cu Hitler erau și mulți soldați regulați, cari-ar fi dorit să găsească și ofiterii de aceeaș părere.

Membrii Kampfbundului intrară în oraș pe la amiază nu în coloană de atac, ci ca la o paradă, în frunte cu „notabilitățile” politice, Hitler, Ludendorff — care era sigur că prezența lui va desarma trupele regulate! — Dr. Weber, Scheubner-Richter, Kriebel, Albrecht von Graefe și Göring. Röhm se baricadase în localul unei instituții militare, de unde s'a predat mai târziu fără să fi opus vre-o rezistență serioasă. Pe toate zidurile orașului sclipeau, proaspete, afișele guvernului împotriva rebelilor. Coloana ajunsese, fără a întâmpina vre-un mare obstacol până'n centrul orașului. Spre a intra însă în piața Odeon, trebuia să treacă prin **Residenzstrasse**, o stradă strâmtă. Unde voiau să meargă manifestații (căci luptători nu li se poate spune)?... Umblau, așa, înainte, adăstând să se întâmple ceva — probabil să apară trupele regulate, care să treacă de partea generalului Ludendorff... Dar nu s'a întâmplat așa. Residenzstrasse era barată de poliție, bine înarmată cu mitraliere (Pöhner și dr. Fricke fuseseră arestați, câteva ore numai după ce Hitler îi „avansase”!). Și astfel ceeace trebuia să se întâmple, se întâmplă: Mitralierele intrară în funcție — și **putciul** care se bizuise pe o fraternizare, se prăbuși definitiv, odată cu primele victime. Singurul care nu s'a aruncat la pământ, după întâia slavă, și nici n'a fugit, a fost generalul Ludendorff. Intovărașit de un ofițer în retragere, a înaintat până'n mijlocul pieței Odeon, unde adăstau alte rânduri de carabine întinse, și unde fu făcut prizonier. Nu-l urmăse nimeni. Unde erau celelalte formații ale Kampfbundului?... Unde era Hitler?

O rupseseră de fugă.

Hitler care la prima salvă a mitralierelor se afla între Ludendorff și Scheubner-Richter, ținând în mână dreaptă un revolver, răcnise poliștilor: „**Predați-vă!**” Dar în aceeaș clipă, Scheubner-Richter rănit mortal, se prăbuși, trăgând și pe Hitler după el, care-și scrânti astfel brațul stâng. De'ndată ce focurile încetară, se ridică și o rupse de fugă, urmat de Dr. Walter Schulz, care-l urcă repede într'un automobil, dintr'o stradă

lăturalnică. Mașina porni în viteză, urmărită de focuri de armă, ieși din oraș și nu se mai opri decât la Stafelsse, la 60 de kilometri de München și de locul sângelui vărsat zadarnic.

Nouăsprezece oameni și-au pierdut viața, în ziua de 9 Noembrie 1923, printre cari tovarășul cel mai agitat al lui Hitler din vremea aceea, Scheubner-Richter.

Victimelor din piața Odeon, partidul național-socialist le-a făcut, îndată după venirea la putere, în 1933, onoarea unui monument, în fața căruia stau neîntrerupt de gardă soldați, din batalioanele de asalt. Pe o placă de marmură stă scris: **Sie haben doch gesiegt** („Și totuși ați biruit”) — consolare naivă pentru morții învinși, din cari n'a mai rămas pe semne decât pulberea oaselor, sau nici atât.

Ușurința purtării lui Hitler în 1923 — explicabilă prin temperamentul lui impulsiv, desigur, prin inexperiență (căci n'avea mai mult de 34 de ani), dar mai cu seamă prin starea generală a spiritelor — ar fi putut să-i fie fatală. Chiar dac'ar fi cucerit Münchenul, în felul în care se aștepta — printr'o adeziune a ofițerilor superiori, o supunere a trupelor regulate — Berlinul n'ar fi putut fi cucerit tot atât de ușor. Un război civil între nordul și sudul Germaniei, nu însemna neapărat o victorie a sudului, și apoi ce rol ar fi putut juca Hitler în evenimente pe cari le-ar fi hotărât și condus ofițeri superiori, în frunte cu un Ludendorff? Prin înfrângerea **putciului** însă absolut toate posibilitățile lui Hitler pieriau brusc. Atât de bine și-a dat seamă de situația lui, de ceeace avea să urmeze — un proces de înaltă trădare, închisoare grea, expulzare — încât l-a muncit gândul să se sinucidă. Iar după ce fu închis în fortăreața din **Landsberg** voi să facă greva foamei.

Partidul fu interzis, iar localul din München sigilat.

„În 1919 — scrie Hitler în închisoare — **când am aderat la partidul muncitoresc german, acesta n'avea măcar o marcă de lipit pe o scrisoare. După patru ani, la 9 Noembrie 1923, autoritățile dizolvă partidul și confiscă averea care, împreună cu mobila și ziarul, se ridică la peste 170.000 mărci aur**”.

Mai mult decât o dovadă a energiei lui, Hitler trebuia să vadă în imensa avere a partidului — în afară de sutele de mii de mărci aur cheltuite fără întoarcere — dovada existenței autentice a forțelor cari-l purtau și cari (împotriva așteptărilor lui!) îl vor scoate în curând din închisoare și-l vor duce, în zece ani, pe tronul Imperiului.

F. Aderca

La zile aspre de iarnă CREMA sau ULEIUL la sport NIVEA

Înainte de-a eși la aer liber ungeți-vă fața și mâinile cu Crema Nivea sau Ulei Nivea. Ambele feresc pielea Dv. de influențele vătămătoare ale intemperiei, o întreține netedă, fragedă și catifelată, producând o vindecare grabnică pielei înroșite și crăpată. Ambele pătrund în țesuturile pielei, o nutrește și fortifică făcând-o astfel rezistentă.

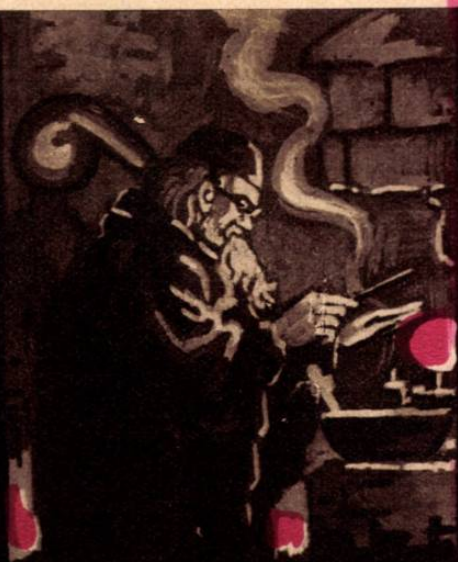
Crema Nivea și Uleiul Nivea conțin, ca unic mijloc de întreținere a pielei, Eucerita recunoscută în întreaga lume ca cea mai bună aderentă a pielei și pe care se bazează efectul surprinzător și binefăcător.

CREMA NIVEA: Lei 16.- — 72.-
ULEIUL NIVEA: Lei 55.-, 85.-

BEIERSDORF & Co. S.A.R., BRAȘOV

John de Gaddeston a descoperit razele infra-roșii încă de acum 500 de ani.

Cu ajutorul razelor X se pot reconstitui monete și vase vechi.

E posibil ca într-o zi pământul să aibe mai mulți sateliți.

Omul-lup a existat — era o victimă a glandelor sale.

ȘTIINȚA face PAȘI GIGANTICI

E cu neputință să ai o viziune de ansamblu asupra științei pentru că informațiile despre descoperirile științifice sunt asemenea acelor semne telegrafice, care sunt trimise unul câte unul de la postul de emisie, spre a forma apoi împreună, fraze complete, la postul de recepție. Numai că în domeniul științei nu se găsește nimeni care să unească fragmentele într'un tablou edificator. Noutățile științifice le aflăm la întâmplare și din cauza aceasta, cei mai culti și mai inteligenți oameni nu cunosc nici măcar a suta parte din extraordinarele descoperiri ce s'au făcut de la războiul mondial încoace. Aș vrea să enumăr câteva din acestea. Să încep cu stelele și să mă apropiu treptat pe pământ:

Știți oare că universul nu străbate spațiul de sus în jos, adică de la Zenit spre Nadir, cum obicinuim să credem, ci că e asemenea unor foale uriașe, ce se umflă și se strâng mereu, ca într'o mișcare respiratorie; și că stelele solide ard, prefăcându-se în lumină, dar că lumina și energia din univers se prefacă iar în stele solide?

Ați avut desigur prilejul să vedeți prin telescoape, sau în fotografii, univers insulare sau nebuloase ce planează la colosale distanțe în spațiu. Unele din ele ne par niște spirale imense formate din stele și deși le privim, nu le putem vedea așa cum sunt acum, pentru că trebuie să fi dispărut încă de o sută de milioane de ani, și sunt atât de depărtate de noi, încât lumina prin care le vedem a pornit — călătorind cu o iuteală de 300.000 km. pe secundă — cam o sută de milioane de ani. Ceeace vedem acum este fantoma unui univers, care-a dispărut cu mult înainte ca omul să fi început a se uita la stele. („Era pe când nu s'a zărit, azi o vedem și nu e" (Eminescu) „La Steaua care-a răsărit"). Dar știți oare că aceste nebuloase au o mare importanță pentru noi, nu pentru vechea și slaba lor lumină, ci pentru niște radiații pe care nu le putem vedea?

Știți oare că o bună parte din marii corpi cerești nu pot fi văzuți, ci auziți? Puteți bunăoară să ascultați cântecul celui imens soare, în jurul căruia gravitează milioanele de stele ce formează Calea Laptelui și în raport cu care, soarele nostru este un pitic. Nu puteți vedea acest gigantic corp ceresc, dar îl puteți auzi, căci șueratul radiațiilor sale este astăzi perceput cu ajutorul unor instalații radiofonice speciale. Dar spațiul este plin de cețuri negre, dese ca un praf de cărbune și din cauza lor acest „super-soare" rămâne invizibil-pentru noi.

Știți că nu e cu totul exclus să intrăm într'o astfel de ceață? În cazul acesta soarele ne-ar apărea ca un disc de un roșu palid și am reintra într'o nouă epocă de gheață.

Știți oare că pământul, solidul nostru pământ, este atât de elastic, încât chiar fluxurile ce se produc în strâmtoarea de la

(Urmare în pag. 30)

Dacă luna s'ar apropia prea tare de pământ, s'a produce cutremure.

Printr'o intensă concentrare, oricine poate citi o carte, chiar de n'o vede.

Peștele-pisică presimte cutremurele.

Corpul omenesc are o aureolă, ce se vede printr'un ecran ultraviolet.

AVOCATUL DOAMNEI

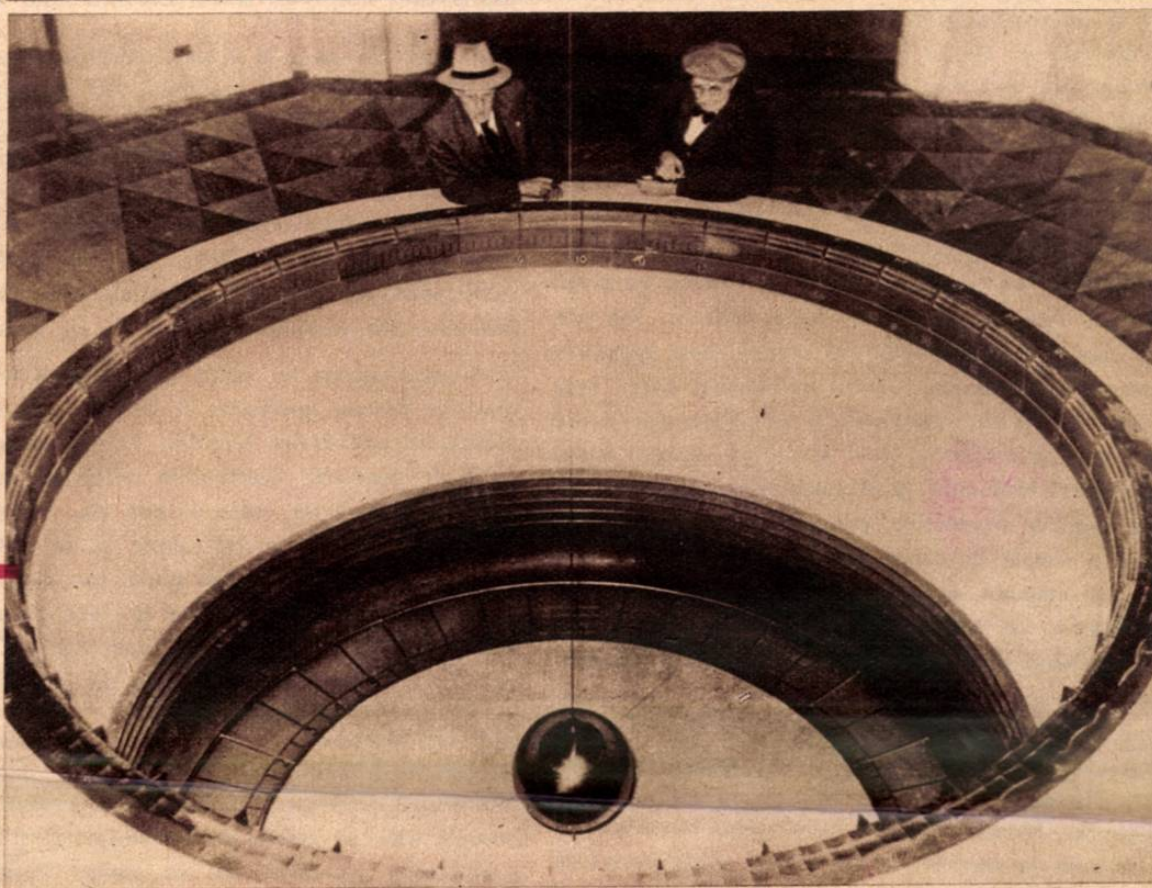
Tânăra Mrs. Stella Royal Wetter a dat în judecată pe patronul unui mare music-hall din New-York pe motiv că nu i-a achitat în întregime salariul. În fotografia noastră o vedem pe vedetă în conversație cu avocatul ei. Pentru a-i ajunge măcar la umăr a fost nevoită să se așeze chiar pe birou.

MIREASA REGALĂ A PLECAT CU AVIONUL

Principele Alexandru Torlonia a sosit împreună cu soția sa fosta infantă Beatrice a Spaniei la Londra, pentru a o vizita pe fosta regină a Spaniei. Tânăra pereche va pleca apoi în călătorie de nuntă în America. Fotografia noastră (sus) înfățișează regala pereche la coborârea din avion.

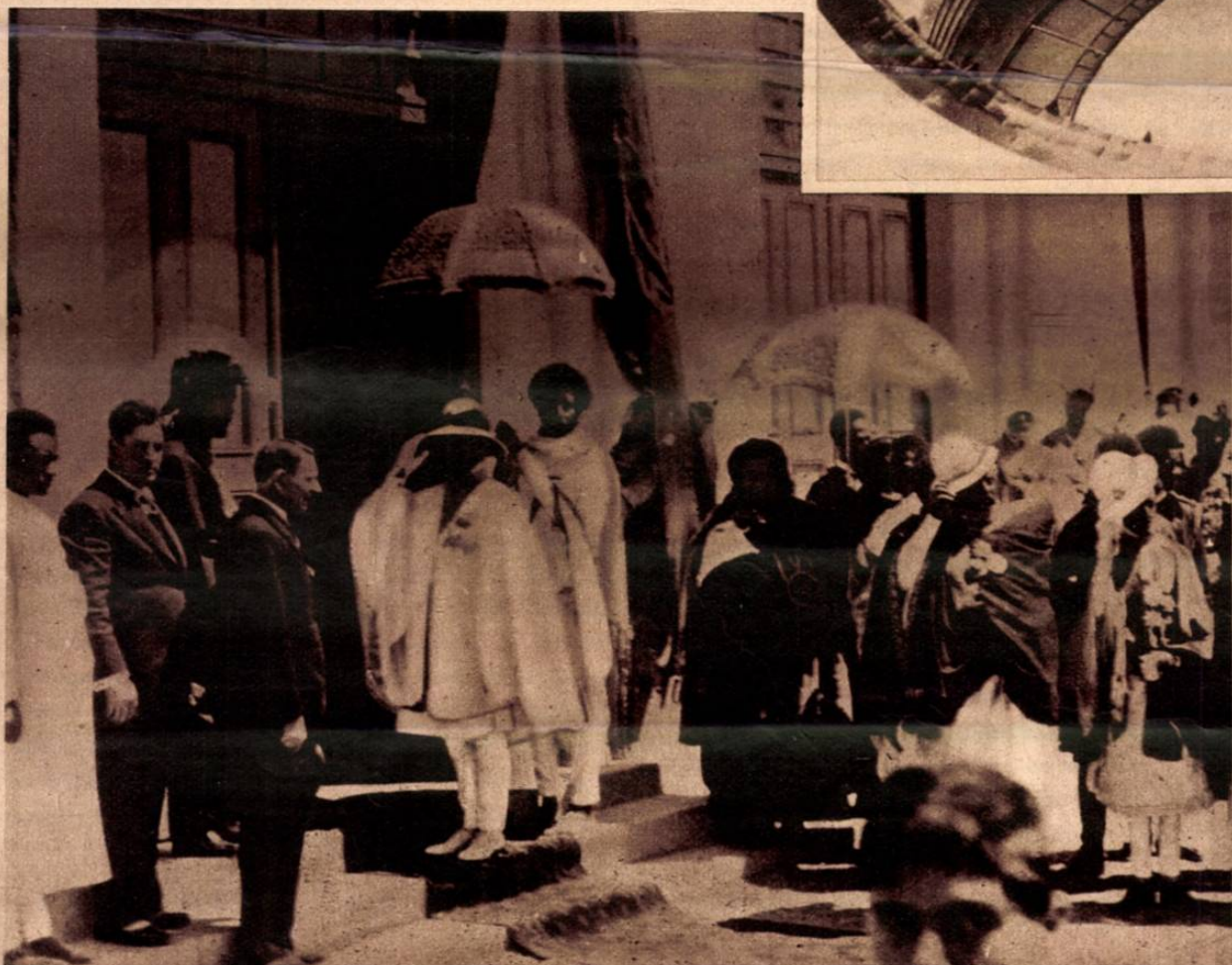

CURIOZITĂȚI DIN TOATĂ LUMEA

PENDULA DIN LOS ANGELES

La observatorul astronomic din Los Angeles a fost instalată o pendulă care arată cu precizie mișcarea de rotație a pământului. Fotografia noastră (mijloc) înfățișează pendula.

IMPĂRATUL ABISINIEI INAUGUREAZA NOUL PALAT AL PARLAMENTULUI

Împăratul Haile Selassie I al Abisiniei a inaugurat în cadrul unei solemnități deosebite, în capitala Addis Abeba noul palat al parlamentului, în prezența principelui moștenitor Asfa Woosan și a corpului diplomatic. Fotografia noastră alăturată, înfățișează pe împărat salutând poporul, după ce deschisese cu un deosebit ceremonial poarta noii clădiri.

Dover adâncesc fundul canalului ? Și pentru că pământul este atât de elastic, luna nu își exercită acțiunea numai asupra mării, dar și asupra forme planetei. Există deci o legătură între lună și cutremurele de pământ. O altă consecință este faptul că nici un post de observație nu poate stabili cu precizie, unde anume se află luna, pentru că observatorul fiind situat pe pământ, suferă și el o oarecare deplasare, odată cu modificările ce survin în forma planetei.

Știți oare că luna e făcută din substanțele mai ușoare și mai dela suprafață ale pământului nostru ; și că deci, ea e mai radioactivă decât pământul, pentru că toate rocile radioactive se află la suprafața planetei noastre ? Știți oare că în lună există un crater vulcanic, numit Erathostenes, în fundul căruia pare să crească ceva ? Aceasta ne face să ne gândim că nu e exclus să existe o oarecare formă de viață acolo, deoarece s'ar prea putea ca centrul lunii să mai fie cald încă, datorită radioactivității.

Știți că lumina lunii, deși nu e decât lumina solară reflectată, diferă de aceasta datorită modificărilor pe care le-a suferit prin reflexie ? Undele sale au devenit rotunde și datorită acestui fapt lumina ajută la dezvoltarea bacteriilor, îndreptându-se astfel, întrucâtva, vachea superstitie, că lumina lunii e nesănătoasă.

Știți că multe din vietățile mării se reproduc numai când e lună plină și că avem în acest fapt o nouă demonstrație a legăturii dintre lună și viață ?

Știți că s'ar putea ca pământul să dobândească un al doilea și chiar un al treilea satelit ? Există cel puțin două planete, mult mai mici decât luna, care călătoresc în jurul soarelui pe o orbită atât de alungită, încât se întretaie adesea cu aceea a pământului. Dacă s'ar întâmpla ca ele să treacă prin acest punct de intersecție cam în același timp cu pământul, acesta le-ar captura, târându-le după el, cum face cu luna.

Știți că făcând uz de cele ce-au aflat despre radiații, oamenii au început să creeze noi plante și animale, expunând celulele germinative la diferite radiații și realizând ceea ce părea cu neputință și ceea ce cu drept cuvânt se numește, transmutarea speciilor ? Tot prin radiații se poate determina, în sângele unui bolnav o temperatură ucigătoare pentru germeni și care-l face pe pacient să aibe simptomele și senzațiile unei febre puternice ; iar problema unui apendice bolnav poate fi soluționată fără cuțit, prin concentrarea unor radiații asupra regiunii respective, procedeu prin care se determină o năvală de sânge proaspăt și o distrugere a bacteriilor adunate aci. Știți că prin aceste radiații puteți fierbe un ou dela interior la exterior, coaja oului rămânând rece ? Ce făgăduieli ispititoare pentru bucătăria verei ! Sau dacă nu aveți raze la îndemână, vă puteți fierbe totuși oul printr-o undă sonoră, dirijând asupra lui o notă foarte înaltă—un „super-sonic”—prea înaltă spre a fi auzită. Tot cu aceeași notă puteți steriliza laptele, ucigând instantaneu toate bacteriile pe care le conține ; și mai puteți uide cu ea un șoarece, care n'o poate auzi, dar al cărui sânge se coagulează, sub influența vibrațiunii ei.

Și întorcându-ne pentru o clipă la alimentație : știți că zahărul și amidonul, două principale ingrediente, în mai toate mâncărurile noastre, au fost făcute pe cale sintetică ? Și modul în care au ajuns să fie fabricate constă în întrebuițarea unei lumini speciale, cu ajutorul căreia sunt extrase din substanțe chimice absolut necomestibile. Dar aceste prime fărâmituri de hrană artificială sunt nestabile—adică, tind să se descompună în substanțele chimice din care au fost făcute și cari nu pot fi mâncate. Problema ce se pune acum este să se fixeze această combinație.

Știți că deși instrumentele noastre moderne ne-au ajutat să descoperim radiații a căror existență nici nu o bănuiam, au existat totuși, în trecut, cercetători cari au făcut descoperiri asupra razelor luminoase, în legătură cu sănătatea ? Descoperirea s'a pierdut însă, pentru că părea absurdă. John of Gaddesden, medicul lui Eduard al II-lea, a observat, acum vreo 500 de ani, că lumina de zi obișnuită făcea rău bolnavilor, cari

suferiau de vărsat și că lumina roșie le calma mâncărimile, evitând astfel scărpinarea ; dar această descoperire a părut la început stupidă și a fost dată uitării, până pe la mijlocul ultimului secol, când a fost redescoperită.

Știți că Omul-Lup nu era decât tot un om ? Ceeace-l făcea sălbatcă ca o fiară era o boală a uneia din glandele sale cu secrețiune internă ce se datora unei insuficiențe de lumină solară și legume proaspete. Toate descrierile pe care cronicile ni le dau despre el sunt absolut exacte, din punct de vedere medical. Se spunea că era fiul lui Troll, un uriaș diform, devenit monstruos, printr-o boală a glandei pituitare, care determinase o hipertrofie a oaselor faciale. Se mai spunea despre acest om-lup că era puternic cât zece și că deși nu purta armură când se lupta, nu sângera, oricât de grav ar fi fost lovit. Aceasta este perfect adevărat pentru că glanda pituitară, turburând glandele supra-renale, le făcea să-și verse secrețiunile în sânge, dându-i nu numai o frenetică energie, dar împiedicând rănile să sângereze. Pe măsură ce boala înainta, victima se transforma dintr'un miraculos luptător, într'un sadic asasin. Se spune că în nopțile de iarnă, când îi lipsia lumina solară sau hrana, nebunia sa se agrava și atunci pândia, în întunec, ivirea unui nefericit de trecător, spre a-l uide. Vechii chinezi (deși nu cunoșteau motivul) bănuiau totuși ceva, cu privire la endocrinologie pentru că dădeau praf de broască, celor cari suferiau de inimă. Acest leac pare deosemeni absurd și totuși, praful de broască, conține multă adrenalină, substanță ce abundă în organismul omului-lup și care aduce un stimul puternic unei inimi slabe.

Știți oare că razale X și electricitatea ne ajută să citim și să reconstituim trecutul ? Cu ajutorul razelor X putem vedea mumiile fără a fi nevoiți să le desfacem bandajele în care sunt înfășurate și uneori, putem descoperi boala de care a murit un monarh egiptean. Cu ajutorul electricității putem reconstitui vase, monete și tablete cu inscripții, care în momentul când sunt găsite par una cu pământul, căci electricitatea îndepărtează oxidările și țărâna de pe metale.

Dar electricitatea nu numai că poate să ne redea comori ce păreau prefăcute în țărână, dar poate transforma în adevărate bijuterii, ceea ce părea un praf lipsit de valoare. Cuptoarele electrice de astăzi, cu intensă căldură pe care o pot da, transformă substanțe chimice extrem de simple și de ieftine în pietre prețioase—în safire, de pildă, mai mari și mai perfecte decât acelea pe care le face natura. Pietre mari, pe care orice bijutier le-ar declara veritabile, pot fi fabricate, cu câteva sute de lei.

Știți că întrebuițarea unui ecran ultraviolet a dus la descoperirea unor radiații, altfel invizibile, ce înconjură trupul omenesc ? Unii savanți au crezut că această aureolă este un indiciu de vitalitate. Ei știu că trupul nostru este înconjurat de un câmp electric ba, mai mult decât atât, că fiecare celulă a trupului are, în jurul ei, o sarcină electrică, ce poate fi măsurată și de care depinde viața celulei, precum și a întregului organism. Trupul este asemeni unei case înfășurate într-o rețea de fire electrice și în cazul mamiferelor, firele sunt nervii. Tot ceea ce simțim, auzim, vedem, mirosim și gustăm e dus la creier de curenți electrice. Dacă acești curenți sunt tăiați, lumea încetează a mai exista pentru noi.

Știți că multe vietăți au cu totul alte simțuri decât noi și că pentru ele lumea arată cu totul altfel ? În vreme ce unele sunt surde, iar altele nu percep culorile, există câteva care simt lucruri pentru noi cu neputință de perceput. În ceea ce privește peștii, s'a observat că țiparii din apele Europei Nordice, ies, în nopțile de vară, din lacurile lor și, târându-se prin ierburi, intră în râurile ce-i poartă la mare și străbat apoi Atlanticul, spre a-și depune icrele și a muri în apele Bermudelor, unde au văzut pentru prima dată lumina zilei.

Puii cari ies din aceste icre pornesc înapoi spre Eu-

ropa, dezvoltându-se în drum și ajungând la destinație, după o călătorie de trei ani.

Mai există un fel de pește, asemănător țiparului, așa numitul pește pisică (ameiurus nebulosus) care poate fi înfrebuițat ca un detector de cutremure. El poate prevesti un cutremur fiind hipersensibil față de electricitate ; starea de presiune ce precedă un șoc, îi dă un fel de criză.

Dar chiar dv. aveți două feluri de a vedea — unul de zi și unul de noapte. Acest simț variază însă mult dela un individ la altul, unii având o vedere perfectă ziua, dar foarte slabă noaptea.

Păsările posedă o vedere mai bună decât a tuturor celorlalte vietăți. Chiar găina are un dispozitiv special ce-i permite să-și întrebuițeze într-o clipă ochiul ca pe un telescop, iar un minut mai târziu, ca pe un microscop.

Dar știți oare că păsările emigrează nu din cauza vremii, ci datorită unor senzații interne — din cauza glandelor lor — și că dacă produceți o turburare în aceste glande, le puteți face să emigreze iarna, spre Nord și nu spre Sud, către soare ? Maimuțele în schimb, sunt cu totul lipsite de asemenea instincte. Unele dintre ele sunt atât de desarmate, încât nu le taie capul nici măcar cum să-și hrănească puii, pe cari-i lasă adesea să moară de foame în brațe.

Știți oare că nu facem uz de întreaga capacitate a simțurilor noastre ? Suntem asemeni acelor persoane care posedând un automobil, prevăzut cu un motor de mare putere, umblă întotdeauna cu o viteză redusă. Dacă suntem cu adevărat atenți și dacă știm să ne concentrăm, oricare dintre simțurile noastre poate căpăta puteri ce-ar părea supranaturale, nefiind în fond însă, decât simțuri întrebuițate în întreaga lor capacitate.

Știți oare c'ați putea merge pe urmele unei persoane, după miros, ca un câine, dacă v'ați concentra asupra simțului dvs. olfactiv ? Ați putea auzi conversații ce au loc în alte camere, prin uși încuiate dacă ați putea asculta cu atâta concentrare, încât să nu mai percepeți nimic prin toate celelalte simțuri ? Că ați putea vedea cu atâta claritate, încât ați distinge reflectate, în ochii unei persoane ce vă stă înainte, detaliile unei fotografii mici, pe care aceasta o privește ? Dar vederea poate fi și mai pătrunzătoare.

Știți oare că telepatia și clar-viziunea nu mai sunt fenomene oculte ? Facultățile psihice sunt un mod superior de utilizare a spiritului și de dirijare a atențiunii. Când începem a încerca să percepem pe această cale, suntem cuprinși de nervozitate, pentru că ni se pare că trebuie să facem o mare efort, și facultatea încetează a mai lucra — se întâmplă întocmai ca atunci când am uitat un nume, care devine cu atât mai obscur, cu cât ne silim mai mult să ni-l amintim. După ce-am trecut de această fază, ne rămâne în spirit o ezitare, din pricina căreia facem erori.

Dacă continuăm însă, această facultate încetează dela o vreme a mai opune vreo rezistență și începe să ne slujească. E tot atât de ușor să citești o carte, pe care n'o privește nimeni, pe cât e de ușor să citești una asupra căreia se concentrează cineva. Aceasta este o putere nouă, o facultate superioară, căci dispăre cu oboseala și stupefiantele și se plasează pe un plan cu rațiunea.

Descoperirile pe care știința le face în zilele noastre, sunt doar începutul unei epoci de miraculoase realizări. Când vom învăța să observăm lucrurile ce ne înconjoară, nu pentru utilitatea pe care o pot avea pentru noi, ci pentru propriul lor interes, o lume nouă ni se va deschide, căci abia atunci simțurile noastre vor începe a se dezvolta cu adevărat. Copiii noștri vor vedea o lume cu mult mai interesantă decât aceea pe care o vedem noi, așa cum lumea noastră este cu mult mai bogată, decât aceea a unui surd, sau a unui individ incapabil a percepe culorile.

Gerald Heard

CALENDAR

30

1838. S'a născut nuvelistul român N. Gane. Cele mai cunoscute nuvele ale lui sunt „Andrei Florea Curcanul” și „Aliuță”. A tradus „Infernul” lui Dante. (Alăturat chipul).

1836. S'a născut Rouget d'Isle, autorul „Marseillaise-i”.

1857. S'a născut prof. univ. Stefan Sihleanu.

1860. S'a născut publicistul german Gustav Weigand.

31

1924. A murit Woodrow Wilson fost președinte al Statelor Unite. A contribuit la victoria aliaților. A fost președintele congresului de pace de la Versailles. (Alăturat chipul).

1842. Moare Ioan Sandu Sturdza, și e înmormântat în biserica Sturdzenilor la Iași.

1868. S'a născut C. Rădulescu-Motru, actualul decan al Facultății de litere.

1
FEB.

1775. Al. Ipsilanti vine ca domn al Munteniei. El a pus la cale uciderea lui Tudor Vladimirescu. Sfârșitul vieții l-a trăit în mizerie la Viena. (Alăturat chipul).

1928. S'a născut scriitoarea Dora d'Istria.

1877. S'a născut scriitorul ardelen Gavril Todica.

1918. Trupele române intră în Vălcov.

1809. S'a născut compozitorul Felix Mendelssohn Bartholdy la Hamburg († 1847).

2

1899. A murit Felix Faure, fost președinte al republicii franceze. (Alăturat chipul).

1915. Trupele ruse repurtează o mare victorie asupra celor centrale, la Barjim.

1871. S'a născut la Heidelberg Friedrich Ebert fost președinte al Reichului († 1925).

1682. S'a născut Böttger inventatorul porțelanului.

3

1564. A murit Michelangelo unul din cei mai mari artiști ai omenirii, sculptor, pictor, arhitect, poet italian. (Alăturat chipul).

1541. Petru Rareș taie capul predecesorului său Alex. V. Cornea.

1600. A fost ars pe rug la Roma, Giordano Bruno.

1851. S'a născut inginerul Ștefan C. Hepites.

4

1931. A murit generalul Berthelot. A făcut parte din statul major al armatei franceze în războiul mondial. În 1916 a fost trimis împreună cu o misiune militară în România și a reorganizat armata noastră retrasă în Moldova. (Alăturat chipul).

1889. A fost asasinat arhiducele Rudolf, născ. (1858) principele moștenitor al Austro-Ungariei la Mayerling.

1894. S'a născut Boris III, Regele Bulgariei.

5

1797. S'a născut compozitorul austriac Franz Schubert. A făcut primele compoziții la 14 ani. A lăsat aproape 1200 de lucrări. (Alăturat chipul).

1418. A murit Mircea cel Mare, domnitorul Munteniei.

1885. A apărut ziarul socialist „Dreptatea Omului” condus de C. C. Bacalbașa, C. Mille, Ion Nădejde etc.

1736. S'a născut fizicianul englez James Watt († 1819).

BUCURA DUMBRAVA

de AL. IORDAN

A U trecut nouă ani de când, departe de țara ei și de a noastră care-i devenise tot atât de dragă, Fany Seculici și-a dat obștescul sfârșit în India, acolo unde cu câțiva ani înainte devenise o adeptă convinsă a teoriilor teosofice, căroră le închinase tot sufletul ei curat și dornic de-a cunoaște adevărul existenței divine.

Prea puțini vor fi fiind poate aceia cari să știe că acesta era numele adevărat al **Bucurei Dumbravă**, distinsa scriitoare, căreia îi datorăm operele: „**Haiducul**”, „**Pandurul**”, „**Ceasuri sfinte**” și „**Calea munților**”, opere pe care le citim, cucerii de farmecul neasemuit al stilului ei curgător și plin de viață.

Deși germană de origine, dragostea ei pentru țara noastră i-a fost nemăsurată, așa încât scrierile sale sunt adevărate ode de admirație, pentru frumusețile acestei țări și pentru mărețul ei trecut, din care ne apar ca vii chipurile și faptele zugrăvite de pana-i măiastră.

Cărțile sale, departe de a fi o îmbinare de elemente făurite de imaginație, sunt bazate pe cercetări istorice și folklorice, pe fapte și documente precise, Bucura Dumbravă respectând cu sfințenie adevărul.

Regina poetă, Carmen Sylva, de-a cărei înaltă prietenie se bucura Bucura Dumbravă, o zugrăvește astfel, prin cuvinte, pe neobosită turistă a Carpaților.

„De-ar vedea cititorii, ca și mine pe autoare, cu obraji rumeni, și cu ochii aprinși, întorcându-se de pe munte, după lungi cutreerări, împovărată cu flori, cu convorbiri strânse din gura ciobanilor și a țăranilor, asemenea unei albine culegătoare, atunci desigur ar citi-o cu băgare de seamă și mai mare, și-ar căpăta credința că numai adevăr curge din acel izvor răcoros. Va veni vremea când lumea se va folosi de cărțile sale în cercetarea isvoarelor istorice, deoarece în afară de frumusețea stilului, care numai prin el însuși făgăduiește viață lungă cărților sale, ele sunt adevărate și bune.”

Așa numai, se poate înțelege cum de-a isbutit Bucura Dumbravă să ne înfățișeze, în linii clare și precise, figura haiducului lăncu Jianu, acel tânăr boer, care părăsind viața de lux și trândăvie, se afundă în codru, unde împarte dreptate, după cum îi dictează cugetul său curat: „li revenise iar puterile și se simțea stăpân pe ura sa. Acum voia să o mănuiască ca pe o sabie ascuțită. Măhnirea și amărăciunea le ascunsese în fundul inimii sale, ca pe niște fiare sălbatece într'un beci adânc, sub pământ, pentru ca la vreme potrivită, să poată apoi să le asmuțe, ca să pustiască. Această dorință îi dădea liniște și mulțumire pentru puternica lui fire... Ochii lui de vultur radeau în lumina învăpăiată de toamnă”. Luând dela cei bogați și dând celor săraci așa înțelegea să facă dreptate lăncu Jianu, până când prins de puteră e dus la spânzurătoare. Dar chipul mândru al haiducului strecoară fiorii dragostei în sufletul gingașei Sultana, prietena domniței Ralu Caragea, și pentru a-l scăpa dela moarte pe lăncu, Sultana primește să se cunune cu el, Obiectându-i-se Bucurei Dumbravă că sfârșitul cărții ar fi trebuit să se încheie cu spânzurarea eroului, autoarea foarte intrigată a răspuns, că din moment ce acesta este adevărul, ea nu putea să scrie altfel. Acest răspuns este cea mai elocventă dovadă de conștiințiozitatea, cu care se documenta și-și scria cărțile.

În romanul „**Pandurul**”, eroul **Tudor Vladimirescu** e redat în toată complexitatea situațiilor și a evenimentelor în care a trăit el și în care a luat ființă revoluția sa, până când fatalul sfârșit, pe care îl aștepta cu sânge rece zicând: „De când mă ridicai, mă îmbrăcai cu cămașa morții” sosi, așa cum ne spune autoarea: „Voia un lucru cu neputință de ajuns dintr'un singur avânt, vroia un lucru nespus de urât politicianilor obișnuiți, pentru că însemna nimicirea puterii lor, vroia îndreptarea conștiințelor, vroia, cu o copilăroasă și măreață strășnicie, Dreptate. Deci drumul lui drept, tăia căile întortochiate ale celorlalți în multe locuri; acele căi, când se întâlneau cu a lui, când se depărtau, a lui rămânea credincioasă unicei sale îndreptări. Tudor Vladimirescu nu știa ce e compromisul, acea scrântea a logicei, a adevărului și a propășirii. El nu s'a înjosit nici odată până la surâsul augurilor, căci nu-și dădea sieși nici un prilej de neîncredere.

Indurerata sa asprime neisbutind să facă minuni și să schimbe peste noapte pe orice pandur, într'un arhanghel, Tudor Vladimirescu se sluji de un argument, care nu convinge pe nimeni: osânda la moarte. Și acea armă se întoarse împotriva lui”.

Pentru comoara ce ne-a lăsat prin scrierile sale Bucura Dumbravă, și pentru sufletul ei blând, care în „**Cartea munților**” ne spune: „Să nu rupi nici o floare, dacă nu ești hotărât s'o duci acasă și s'o îngrijești, așezând-o cu băgare de seamă într'un vas cu apă, să ne îndreptăm o clipă gândul către aceea care-și doarme somnul de veci, în depărtata Indie.

Acest secret de frumusețe mi-a adus noroc

Când am solicitat un post într-o Orchestră Simfonică de Doamne, Directorul mi-a declarat că nu e de ajuns să știu cânta perfect, ci trebuie să am și o înfățișare plăcută. Ce păcat! Îmi neglijasem tenul! Fața îmi era plină de pori dilatați și de coșuri cari dădeau obrazului meu un aspect neplăcut și ofilit. Celelalte Doamne din Orchestră, îmi spuse Directorul, se serveau regulat de Crema Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă), celebra Cremă de Paris, și astfel își mențineau tenul frumos și catifelat. După trei zile de aplicare, tenul meu s'a făcut limpede, curat și fraged. Atunci, pe lângă că am obținut postul cerut, am și atras atenția unui domn bogat care mi-a cerut mâna. Cred că cea ce face ca Crema Tokalon, culoarea albă, să fie mai eficientă decât orice alt preparat sunt: smântâna proaspătă și undelele predigerate, conținute în ea.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi preturi reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon albastru, culoarea roză, la Lei 60.—.

Gratis: Orice cititor al acestui ziar poate obține o frumoasă cutie de lux conținând Cremă Tokalon (atât roză cât și albă) și diforite culori de Pudră Tokalon. Trimiteti 15 Lei în mărci postale pentru acoperirea cheltuielilor (porto, ambalaj etc.) la adresa Serviciului Publicității TK, secția... București I. Str. Sft. Ionica No. 8.

Gura amară!
Limba albă!
Stomacul stricat!

Acei cari își închipuie că, dimineea când se trezesc din somn, e firesc să aibă gura amară și limba încărcată, — și care continuă astfel luni de-arândul, — se înșeală cumplit. Stomacul lor funcționează prost și e inevitabil ca într'o zi oarecare, acest lucru să le fie amintit printr'o insomnie tenace, prin migrene necunoscute până atunci, prin gaze, prin senzații de acru, prin arsuri la stomac sau prin greutate în trup, după fiecare masă.

În acest moment mai e încă vreme să remediezi aceste răuri, luând, după masă o mică doză de Magnesia Bisurata. Pentru că, neglijându-le prea mult aceste simptome degenerază, automat, în dispepsie ce va deveni încetul cu încetul cronică. Luat lucrul din vreme e bine, — o întârziere reprezintă o primejdie. Magnesia Bisurata se află de vânzare în toate farmaciile și drogheriile cu prețul de lei 75, sau în formatul mare economic cu lei 110.

Citiți:
„MAGAZINUL”
revista publicului select
Un volum de 160 pag. 20 lei

NOI REDUCERI. TOATE SERVICIILE

COAFORUL BEER

25

LEI

CALEA MOȘILOR 53 • BACȘIȘUL SUPRIMAT

s'a dovedit prin aceea ca standul Șampaniei Rhein, a fost unul din cele mai frecventate.

Publicul vizitator s'a convins acolo de superioritatea Șampaniei Rhein Extra. Casa Rhein, fondată în 1892 și cunoscută pretutindeni ca firmă serioasă și perfect specializată, a servit la Expoziție aceeași Șampanie Rhein Extra, care se găsește și în comerț. Șampania Rhein Extra nu trebuie să lipsească niciodată din casa Dv. Un dejun, un supeu, o recepție terminate cu o cupă de Șampanie Rhein, vă vor da renumele distincției și al rafinamentului modern.

Rhein ~~~~~

Fondat 1892

Realitatea

ilustrată

ANUL IX No. 420
6 FEBRUARIE 1935
10 LEI

NUMĂR
INCHINAT
FEMEII

M.G.M.

Investirea mitropolitului Nicodem

Investirea mitropolitului Nicodem al Moldovei s'a făcut săptămâna trecută la Palatul Regal, cu toată solemnitatea.

În sala cea mare a tronului, solemnitatea s'a desfășurat în prezența Suveranului a membrilor guvernului, a patriarhului dr. Miron Cristea, precum și a înalților demnitari civili și militari, a membrilor Casei militare și civile a regelui.

Patriarhul Miron Cristea și înalții prelați au coborât la ora 12 din trăsuri și urmați de demnitarii Curții, au intrat în sala tronului.

La ora 12,10 și-a făcut apariția suveranul.

După ce corul a intonat Imnul regal, d. ministru al cultelor Al. Lapedatu a dat citire decretului regal, prin care este investit noul mitropolit.

După citirea decretului, care este foarte scurt, suveranul a înmănat noului alecârja mitropolitană, rostind următoarele cuvinte:

„Îți încredințez cărja arhiepiscopală a mitropoliei Moldovei și Sucevei S'o păstrezi cu credință și dragoste de neam”.

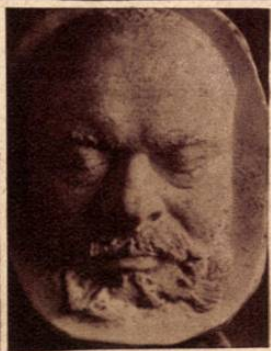
Corul a intonat „Îndură-te Stăpâne”.

Fotografiile noastre înfățișează pe noul mitropolit cu mantia și cărja mitropolitană și mai jos alături de Patriarh în mijlocul Sinodului.

Inmormantarea mitropolitului Vasile Suciu

Inmormântarea mitropolitului Vasile Suciu s'a desfășurat la Blaj într'un cadru care a impresionat profund asistența. Fostul conducător al bisericii unite a fost condus la groapă de peste cinci mii de cetățeni.

Au asistat din partea Casei regale colonelul Drosu, din partea Vaticanului nuntial papal Valerio Valery, din partea guvernului, d-nii Alexandru Lapedatu, Angelescu și Valeriu Roman, din partea partidului național-țărănesc, d. dr. Vaida Voevod, dr. Lupu împreună cu numeroși parlamentari și șefi de organizație.

Din partea patriarhiei participă Visarion Puiu, din partea mitropoliei din Sibiu arhiepiscopul Vasile Stan.

Mai participă apoi reprezentantul Academiei, președintele Astrei d. dr. Iuliu Moldovan, delegatul universității din Cluj și Iuliu Hațiegan, delegații școlilor și ai societăților culturale din țară.

Fotografiile noastre au fost luate la funeralii și reprezintă coborârea sicriului, demnitarii după carul funebru și masca moriuară a mitropolitului. (Foto Bermann)

O PREFERATI

FRUMOASA SUA INTELGENTĂ

FEMEIA este astăzi mai inteligentă decât odinioară? Nu credem. Ea are numai mai multe mijloace să-și desvolte și să-și manifeste inteligența. Dar să presupunem că este efectiv mai inteligentă; ce influență are în acest caz inteligența asupra vieții ei amoroase? Cu alte cuvinte femeia pe care ați iubi-o o preferați frumoasă sau inteligentă?

În definitiv ce este frumusețea? Și ce este inteligența?

Inteligența este destul de ușor de definit. Oricine va putea recunoaște dacă o femeie este sau nu inteligentă. Ea este inteligentă dacă are spirit de observație, dacă sesizează raporturile de la cauză la efect, dacă spiritul este viu, dacă frivolitatea nu este pentru ea decât o armă conștientă a cochetăriei, dacă nu se teme de idei, dacă în conducerea vieții ei nu lasă hazardului decât partea indispensabilă, pe scurt, dacă în raporturile mondene sau sociale, sau în raporturile cu cellalt sex nu este desarmată dinainte, dacă gândește prin ea însăși, dacă are simțul relativităților — și dacă se interesează de altceva decât de sine însăși — asta mai ales!

Cu frumusețea este mai greu. S'ar părea că scriem un paradox. Și totuși nu este așa. Deosebit de inteligentă, frumusețea este ceva cu totul subiectiv. Ceea ce este frumos pentru d-ta, poate să nu fie pentru mine. Ceea ce este însă inteligent, este pentru amândoi — abstracție făcând firește de faptul că unul dintre noi nu este destul de deștept pentru a putea percepe inteligența altuia.

Acestea fiind stabilite, să discutăm:

Dacă vedem atâtea femei ocupând astăzi cu succes funcții monopolizate altădată de bărbați, trebuie să recunoaștem că în aprecierea

noastră asupra inteligenței femeii s'a produs o schimbare și ajungem nu fără oarecare regret la concluzia că egoismul și vanitatea bărbatului au pus multă vreme la îndoială, capacitatea femeilor de a se ocupa de lucruri numite inteligente.

Pe de altă parte, femeia emancipându-se din ce în ce mai mult, fiind mulțumită de soarta ei, este sigur că va fi mai fericită? Este sigur că în dragoste — care în definitiv este

adeveratul ei climat — nu are de suferit din pricina noiei stări de lucruri? În realitate problema este complexă și soluțiile propuse de moraliști și psihologi nu sunt prea amăgitoare.

De totdeauna au existat femei inteligente și femei frumoase, după cum au existat și bărbați cari să iubească femeile inteligente și alții cari să iubească pe cele frumoase. Cari au fost mai mult iubite?

Și unele și altele au fost la fel de mult iubite, și nu în mod special pentru in-

teligență sau pentru frumusețe, ci din motive mult mai modeste, cari-și găsesc explicația în misterul instinctului. Este aproape sigur totuși că o femeie frumoasă și proastă nu va putea reține multă vreme un bărbat, după cum sunt multe exemple de femei urâte și inteligente care au redus la sclavie bărbați pentru toată viața. Aceasta deoarece instinctul bărbatului este comandat mai mult sau mai puțin, fără să-și dea seama, și uneori perfect conștient, de inimă și de spirit. Firește nu vorbim aci de brute.

Chestiunea pusă astăzi, de a ști dacă este preferabil să iubești o femeie frumoasă sau o femeie inteligentă, putea fi pusă în toate timpurile. În această privință, dilema nu este actuală. Ea nu se actualizează decât în virtutea emancipării feminine.

* * *

O revistă italiană „Oratorii zilei” a întreprins acum câțiva timp o anchetă în legătură cu acest subiect. Dintre răspunsuri, patru merită să fie semnalate.

D. Marpicati preferă o femeie care să fie frumoasă. „Între o femeie inteligentă și una frumoasă, nici o ezitare, deoarece frumusețea este inteligența femeii”, lată unul despre care nu se poate spune că flatează pe femei. D. Mar-

picati preferă frumusețea inteligenței, — asta este treaba lui. Mulți fac ca el, dar din alte motive. El nu crede în inteligența femeii din moment ce a încadrat-o în frumusețe. Să fie vorba de o glumă? S'ar putea, căci desigur d. Marpicati a auzit dealungul existenței lui vorbindu-se despre artiste, scriitoare și chiar femei savante. Atunci? Să-l plângem că n'a avut prilejul să întâlnească niciodată — în afară de profesionistele artelor — o femeie inteligentă în adevărata accepțiune a cuvântului prin mișcarea naturală și spontană a gândirii și a inimii ei?

* * *

„O femeie frumoasă poate să fie stupidă, o femeie inteligentă poate să fie puțin urâtă. Bunul Dumnezeu, care știe ce face, a aranjat ca atunci când una din aceste calități este excesivă, să fie balansată de absența totală a celeilalte. Idealul ar fi o femeie excepțional de frumoasă și excepțional de tâmpită; sau excepțional de inteligentă și excepțional de hidoasă. Prima ar yalora poate mai mult. O femeie idioată și foarte frumoasă este o încântare divină” scrie d. Alberto Cecchi.

Acesta nu este un răspuns. D. Cecchi atacă imediat superlativul. El o vrea „ex-

Oare pentru că la femei nimic nu e imposibil? Reflexiuni despre femei.

(Nietzsche)

Între Minerva gânditoare, cu fruntea străbătută de o rece cuminenie și imaginea de Venus complet nuda, ținând în mână ei, un sân înflorit de dragoste, pe care o preferați? Alături: renumita savantă doamna Curie descoperitoarea radiumului.

un spirit de fineță și un spirit de geometrie. Exact pe planul pe care situăm spiritul femeii și cel al bărbatului.

Dar lumea evoluează, moravurile deasemeni, și împreună cu ele — orice s'ar spune — calitatea inteligenței feminine. Și este foarte probabil că într'un viitor mai mult sau mai puțin depărtat, femeia va deveni egala bărbatului în ceea ce privește inteligența.

Va fi aceasta spre fericirea umanității? Va fi aceasta spre binele femeii? Nu putem preciza. Ar trebui să ne imaginăm un univers cu desăvârșire transformat. Bărbații în acele timpuri viitoare nu vor fi cunoscut femeile în starea lor de astăzi. Ei vor avea de-aface cu o femeie nouă, pe calapodul căreia își vor conforma gustul. Moravurile vor fi de așa natură încât, chiar dacă se vor plânga — ființa umană nu

lăta în această pagină două femei, a căror însușire esențială este desigur inteligența. Una este funcționară superioară în ministerul muncii din Franța, iar cealaltă este o încercată chimistă. Preferați aceste femei, altora, care să nu aibă calitățile lor intelectuale, dar să fie mai frumoase?

este oare un abis de contraziceri? — ei se vor acomoda cu ușurință. Va domni un altfel de egoism și asta va fi totul.

cepțional de frumoasă și excepțional de tâmpită". Nouă ne-ar inspira teamă atâta frumusețe și atâta prostie. Sau încă „excepțional de inteligentă și excepțional de hidoasă" din parte-ne am fugi până la capătul cellalt al pământului. Sau încă: „o femeie idioată și foarte frumoasă".

D. Alberto Cecchi glumește. Superlativul nu reprezintă decât excepția. Dar superlativul în acest caz este un monstru. Și viața nu se trăiește cu monștri.

* * *

„Inteligența valorează mai mult, răspunde d. Todoli. Ea suplinește o eventuală lipsă a frumuseții".

Este modelul răspunsului „idealist, distins și convențional". Nu ne inspiră încredere. Reflecția în sine nu semnifică nimic, sau semnifică exact contrariul de ceea ce ar părea că vrea să spună. D. Todoli vorbește de inteligența femeilor care le permite lor înseși să înlocuiască ceea ce lipsește ca frumusețe. În asemenea condițiuni, toate femeile chiar cele inteligente, pot excela cu ajutorul fardului și al artificilor. Nu vedem prin ce fenomen — inteligența care este de ordin spiritual poate suplini frumusețea — care este de ordin fizic.

* * *

D. Lucio d'Ambra răspunde: „Aceasta depinde de poziția soarelui în raport cu pământul... Frumoasă noaptea, inteligentă ziua..."

La prima privire răspunsul ar părea judicios, rezonabil, logic! Analizându-l însă puțin nu se poate să nu ajungem la o părere contrară. Căci în definitiv noaptea, o femeie frumoasă sau urâtă are o întrebuințare identică. Dacă deci frumusețea nu este indispensabilă noaptea, apoi ziua ea este o plăcere pentru ochi. În ceea ce privește femeia inteligentă, ea va ști în timpul nopții să suplinească ceea ce lipsește frumuseții, dar nu în chipul exprimat mai ales de d. Todoli.

* * *

Să trecem Alpii. Câțiva savanți și scriitori francezi întrebați la rândul lor, e adevărat nu asupra preferințelor personale, dar asupra ceea ce gândesc despre inteligența feminină, au dat răspunsuri destul de severe. D. Frederic Brincot, fost decan al facultății de litere din Paris a spus: „Femeile mari sunt foarte rare; nici în știință, nici în arte, și nici în manifestare de inteligență ele nu pot rivaliza cu bărbații". D. Paul Valery, despre care s'ar fi crezut că va fi mai indulgent, este categoric: „Femeile sunt inapte, pentru orice lucru abstract". Dr. Toulouse afirmă: „Femeilor le lipsește ceea ce latinii numesc „genius" adică ideile. Găsim la ele o sterilitate intelectuală care ne măhnește. Însăși femeia alienată este lipsită de inspirație în timpul delirului".

Am putea continua seria acestor aprecieri defavorabile. Ne oprim însă aci, căci acestea sunt cele mai caracteristice. Fără îndoială nu vom deduce din cele de mai sus — cu toate că am putea-o face — că autorii în chestie și-au exprimat în mod indirect preferințele. Totuș — și asupra acestui punct trebuie să insistăm — bărbații, chiar cei mai feministi au o tendință curioasă și destul de inteligibilă de a considera că inteligența femeii nu va putea egala niciodată — în afară de rare excepții — pe cea a bărbatului. D-na Yvonne Sarcey a ridicat mănua. „Slavă Domnului, răspunde ea, femeia nu are inteligența bărbatului; ea o are pe a ei și asta valorează mai mult". Cine are dreptate? Dacă substanțial și organic inteligența femeii este aceeași cu a bărbatului, de ce diferă ele în manifestațiunile lor? Ar fi aci locul unei ample desvoltări. Mai simplu este însă să convenim că la origina acestei contradicții se găsesc moravurile impuse de voința bărbatului și de forța sa fizică. Astfel bărbatul și femeia și-au delimitat progresiv domeniile lor intelectuale. A fost bine așa? A fost rău? De ce s'o întrebăm? Ceea ce este, este. Bărbatul fiind cel mai tare, s'a crezut și cel mai serios. La el răspunderile; la el judecata; la el descoperirea adevărului. Femeia, mai slabă, s'a văzut condamnată la viclenie. Menirea ei este să placă, să subjuge. Puterea bărbatului, contrasta cu grația femeii. Puterea unuia a fost pusă în șah de finețea celeilalte. De aci încetineala raționamentului masculin și vivacitatea intuiției feminine. Pascal a precizat că există

lată de ce este atât de van să ceri unui bărbat să spună dacă preferă o femeie frumoasă uneia inteligente — sau vice-versa — după cum este tot atât de riscant să precizezi că femeia nu va egala niciodată în inteligență pe bărbat. M-me Curie, mare savantă, a fost de o inteligență puternică, scriitoare, și totuș inima ei n'a încetat nici un moment să fie străbătută de o sensibilitate cu totul feminină. Dar George Sand, îndrăgostita pasionată, n'a egalat ea în talent pe cei mai iluștri romancieri? Psihologia unei doamne de Lafayette este tot atât de subtilă și de profundă, ca cea a scriitorilor celor mai renumiți. Și toate aceste femei, inclusiv altele, în viață încă, pe cari nu le cităm, au fost iubite cu pasiune, fie că erau frumoase mai mult sau mai puțin, fie că nu erau deloc frumoase. Încăodată deci, inteligența și frumusețea n'au nimic de-aface în această chestiune — sau mai bine spus nu sunt nici singurii, nici cei mai decisivi factori determinanți ai iubirii.

Anchetele întreprinse în legătură cu acest subiect nu dovedesc niciodată nimic. Ele servesc doar să furnizeze spiritelor ingenioase prilej de glume mai mult sau mai puțin piperate.

În definitiv de ce o femeie destul de inteligentă, nu ar fi și destul de frumoasă? Și de ce numaidecât urătenia să fie tovarășa inteligenței? Întrebarea este firește pentru bărbații obiectivi, adică pentru bărbații cari nu sunt îndrăgostiți în această clipă.

Este așadar o chestiune de rațiune? Or, de când se parvine ca prin rațiune să se descopere motivele pentru cari o femeie ne place sau nu, sau că ne place mai mult decât o alta? Nimic nu se va putea schimba. Dragoste! Prietenie! Pasiune! Tandref! De când există bărbații cari iubesc, femeile n'au încetat de a fi iubite pentru ele înșile, după cum bărbații n'au încetat de a le iubi pentru cele mai modeste motive umane. Preferințele formulate atunci când nu iubim sunt teoretice. Dragostea vine — dragostea oarbă — fără să ne întrebe dacă este frumoasă sau inteligentă, — femeia care ne-a sedus este în clipa aceea cea mai frumoasă și cea mai inteligentă.

Să încheem deci. Sunt șanse ca într'un viitor oarecare inteligența feminină să se apropie de cea a bărbatului. Până atunci ea rămâne mai realistă și mai fantezistă decât a bărbatului. Inteligența femeilor — nu a bărbaților — a creiat pudoarea complicând astfel jocul dragostei.

S'a spus și se mai spune, că pudoarea este o virtute socială ridicată de creștinism la rangul de virtute morală. Este greșit; femeile cari au vrut ca vălurile să fie un stimulent al dorinței o știu bine. Pudoarea, a fost inventată de inteligența feminină sub mii de pretexte; adevăratul ei scop, a fost de a evidenția prin jocul liniilor și al măsurilor, ceea ce trupul ascunde mai seducător. Dealtminteri, printre capodoperele sculpturii grecești, nu marmora unei Minerve gânditoare, cu fruntea străbătută de o rece cumințenie, reprezintă cel mai verosimil inteligența feminină, ci mai curând cealaltă imagine mai puțin cunoscută, de Venus complet nuda ținând în mâna ei, un sân înflorit de dragoste.

Emanciparea FEMEII in ORIENT

SORBIAM o cafea turcească într'una din acele mici cafenele-restaurant din Stambul, în care fostele principese rusoaice — actualmente în exil, — fac serviciul de chelnerițe, iar prinții de sânge, se ocupă de vestiar.

Aria languroasă, executată de orchestra căzăcească de balalaici — se distingea cu greu, din mijlocul sgomotului de glasuri feminine.

Era o lume și o atmosferă pe care — după câțiva ani de absență — nu reușiam s'o împac în spiritul meu cu ideea Turciei, chiar și a Turciei noi.

Pentru negrese nuditățile nu este considerată ca o lipsă de pudoare.

Japonezele moderne sunt vizitatoare asidue ale saloanelor de coafură, instalate după ultimele cerințe.

Tinerele turcoaice urmează cu regularitate cursurile de educație fizică, pentru mărirea trupului.

Astăzi, e deajuns să vizităm unul din marile hoteluri europene, sau un club anglo-hindus, într'un centru mai important din această țară, pentru a fi izbiți de progresele civilizației occidentale.

Cel puțin, în clasele mai înaintate, femeile se liberează repede de opreliștele incomode ale religiei și tradiției.

Totuș, spre deosebire de celelalte țări, această metamorfoză a crușat în India, costumul național.

Femeile hinduse, afară de cazul când se găsesc în străinătate, se îmbracă rareori în portul european.

„Sari”-ul de mătase e mai confortabil și se adaptează mai bine la exigențele climatului.

De-altfel, femeile preferă această îmbrăcăminte, mai ales pentru că o găsesc mai estetică și mai grațioasă.

Influența occidentului se manifestă îndeosebi pe tărâmul politicii, vieții sociale și al educației.

Cea mai bună dovadă de deșteptarea politică a Indiei, este lupta pe care această țară o duce în timpul din urmă sub egida lui Gandhi.

Chiar în centrul mișcării, în ținuturile de sud ale provinciei Bombay, mi-a fost dat să întâlnesc adesea, femei tinere, plâpânde, aproape niște copii, cari îmbrăcate în rochii strălucitoare, înaintau curagioase, tăind drumul altora.

Astăzi, câteva femei ocupă slujbe foarte înalte în partidul revoluționar

— Ce schimbare formidabilă dela ultima mea vizită pe aci! — mă adresai unei vecine.

— E drept, — răspunse aceasta — și schimbarea s'a săvârșit, mai ales grație femeilor. Înălțarea vâului și emanciparea fetei tinere turcoaice, au schimbat cu desăvârșire înfățișarea Turciei de odinioară.

Dealtfel, lucrurile s'au petrecut la fel și în celelalte țări din vechiul continent, după cum am constatat din peregrinările mele de ziarist nomad. Moravurile femeilor au suferit o schimbare capitală, care a provocat o transformare isbitoare a țării întregi.

* * *

Să luăm de pildă India. Nu e multă vreme de când femeia hindusă, rămasă văduvă se arunca pe rugul funerar al soțului ei, pentru a se lăsa arsă de vie, ca o supremă mărturie a devotamentului ei conjugal.

A fost nevoie de decretul vice-regelui britanic, pentru a se înlătura acest obicei barbar.

Nu este oare fermecătoare această japoneză îmbrăcată după ultimele cerințe ale modei pariziene? Și nu este ea mai seducătoare decât multe, foarte multe europence?

al lui Gandhi. Toate vorbesc în mod curent engleza și visează să poată într-o zi călători libere în lume.

* * *

În China, influența civilizației occidentale asupra lumii feminine se exercită într'un chip deosebit.

Aci chestiunea moravurilor covârșește interesele politice. Asistăm în această țară la o modernizare rapidă a costumului și a învățământului.

În straturile superioare ale societății se constată o dorință adâncă de a asimila formele exterioare ale vieții occidentale.

Am luat de curând parte la o recepție dată de celebra familie Wing On, recepție care mi-a îngăduit să-mi fac o idee de mentalitatea tinerei fete chineze moderne.

Toate femeile prezente aveau toalete semi-europene. Dansau foxtrot-ul și valsul, beau cocktail-uri și se întrețineau într-o engleză perfectă asupra baletelor rușesti și ultimei mode din Paris.

* * *

Cele mai înăpoiate sunt astăzi femeile arabe. Totuși, Egiptul face progrese incontestabile. În fiecare an, când vizitam Cairo, am observat de pe terasa celebrului hotel din Shepherd, în mulțimea sgomotoasă și agitată a trecătorilor, femei cari, lepădând vâlul tradițional, își arătau cu îndrăzneală fața.

Chiar în vechiul Bagdad, unde am petrecut nopți lungi înăbușitoare și zile toride, pe țărmul fluviului Tibrul, femeile par că se emancipează încetul cu încetul.

În grădinile publice poți vedea câteodată, cu copiii lor, femei tinere al căror vâl, pe jumătate ridicat, îți îngăduie să întrezărești niște ochi, surâzând la vestirea unei libertăți, pe care n'au cutezat niciodată s'o viseze.

* * *

E nevoie să mai adaug că numai Rusia reprezintă în această privință un contrast tragic cu celelalte țări?

Desigur, din punct de vedere politic, femeia este aci socotită ca egala bărbatului. În schimb, e nevoită să-și câștige viața tot atât de greu ca și tovarășul ei masculin.

Îmbrăcămintea simplă, și o hrană din ce în ce mai mizeră, au înrăurit asupra înfățișării femeii ruse, care altădată era cunoscută pretutindeni pentru frumusețea ei. Chiar când nu-i lipsesc banii și când are posibilitatea să se'mbrace convenabil — lucru destul de rar în Rusia de astăzi — femeia sovietică preferă să renunțe la acest „lux”, într-o țară în care o pereche de pantofi îi aduce epitetul „disprețuitor” de burgheză și un nou palton o face deadreptul suspectă.

Această stare de lucruri este aplaudată călduros de femeile din partidul comunist, a căror supremă ambiție este să semene cât mai mult posibil cu bărbatul.

Acest punct de vedere mi-a fost expus foarte clar de o tânără fată, medic, membră marcantă a partidului de la cârma Rusiei.

— Unde sunt toate femeile voastre frumoase? — am întrebat-o. Se pare că ultimii ani au fost deajuns ca să le facă să dispară cu desăvârșire.

— „Au dispărut” — îmi răspunde ea nerăbdătoare — pentru că astăzi femeile trebuie să lucreze. Nu mai au vreme să-și îngrijească frumusețea.

Dealtfel, — adăugă ea cu o oarecare brutalitate în glasul ei masculin — sub regimul bolșevic, femeia nu mai e femeie, ea este cetățeană.

DESCOPERIREA COSMETICĂ A UNUI MEDIC
ÎNLĂTURĂ sbârciturile adânci

Obraz sbârcit arătând DE PESTE 50 DE ANI

Sbârciturile s'au dus ARATĂ CA DE 30 DE ANI

Simplă și puțin costisitoare, descoperirea Profesorului Dr. Stejskal oferă oricărei femei posibilitatea de a arăta mult mai tânără decât este. După ce Profesorul a constatat că sbârciturile sunt datorite lipsei din piele a unui element prețios, numit Biocel, acest eminent savant al Universității din Viena a reușit să găsească un mijloc de a reda pielei frumusețea pierdută. Biocelul pur, obținut din animale tinere, e acum conținut în Crema Tokalon, culoarea roză, celebra Cremă de Paris, și numai în ea. Aplicată seara înainte de culcare, ea e absorbită de piele în timp ce dormiți, înlăturând sbârciturile și făcând pielea trădă și catifelată. Mușchii moleși ai obrazului se întăresc și um-

flăturile de sub ochi dispar. Dimineata întrebuințați Crema Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă), înainte de a vă pudra.

Această Cremă înalbește, tonifică și contractează pielea, înlăturând porii dilatați și coșurile. — Acest dublu tratament — seara și dimineata — dă tenului Dv. o frăgezime și un farmec de fată tânără, altfel vi se restituie banii. Procurându-vă chiar astăzi Crema Tokalon, puteți constata imediat efectele ce produce.

Dă vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, la Lei 60.—.

CRAMPE STOMACALE

Inamic viclean!

SUB acest termen vulgar — crampe — se ascund adeseori maladii grave de stomac. În definitiv stomacul este o uzină care lucrează din greu de trei ori pe zi și stricarea unui mic angrenaj, care nu este imediat reparat, poate să deranjeze tot organismul.

Aceasta poate degenera în gastralgie, în dispepsie, în dilatare acută. În 99 de cazuri din 100 numai o jumătate linguriță de Magnesia Bisurata în puțină apă, va ușura imediat în caz de acreli, sau un exces de aciditate datorită unei hrane prea bogate sau în prea mare

cantitate. Aceasta va calma indispozițiile, durerea și va evita în unele cazuri, urmări grave. Pentru acei cari au de obicei un stomac delicat, Magnesia Bisurata ușurează digestiunea, evită gazele, răgăielile, și crampele după mese.

Magnesia Bisurata care a făcut dovezile sale în toate țările din lume, este inofensivă și ușor de luat. De îndată ce simțiți că aveți „un stomac îngreunat”, ceia ce nu ar trebui să fie, puțină Magnesia Bisurata vă va face să uitați și vă permite să mâncați ori ce vă place, fără frică de dureri de stomac.

MAGNESIA BISURATA

De vânzare la toate farmaciile și drogheriile, prețul Lei 75.— flaconul mic, prețul Lei 110.— flaconul mare

Coperta noastră: GRETA GARBO
(Foto Metro Goldwyn Mayer)

D-RA LERIA NIKY CUCU
al căruia debut strălucit la Opera Română în rolul Salomei din opera „Friderica” a fost unanim semnalat.

O carte despre teatru

A apărut, și se găsește de vânzare la toate librăriile: „TEATRUL ROMANESC ACUM O SUTA DE ANI” de George Baicuiescu și Ioan Massoff, cu o prefață de Paul I. Prodan.

Broșura e o interesantă monografie asupra începuturilor de teatru în Țara Românească, cuprinzând pe larg istoricul și activitatea „Societății Filarmonice”. Monografia este însoțită de numeroase clișee. Prețul lei 25.

INTELLECTUALA IN CĂSNICIE

Doctorul Paul Popenoe, cunoscutul biolog american, semnalează primejdia „Sterilizării prin cultură” și arată că aceasta e departe de-a constitui o garanție de succes în căsătorie.

„S'a discutat mult, acum câteva luni, asupra faptului că Germania hotărîse să sterilizeze câteva mii de cetățeni. Aceștia, bineînțeles că erau deficienți mintali, cu incurabile slăbiciuni ereditare—specimene ce trebuiau plivite, ca niște buruieni”.

„Vreau să vă atrag însă atenția asupra faptului că toate țările civilizate de pe suprafața acestei planete, sterilizează regulat câteva sute de mii de cetățeni, prin actualele lor sisteme de educație superioară. Si din nefericire victimele acestea nu sunt nici fizicește și nici intelectualicește deficiente, cum sunt acei indivizi de cari Germania vrea să scape. Ele se recrutează din pătura cea mai selectă a populației

„Credem că nu exagerăm spunând că cea mai mare parte dintre tinerele fete, cari ies din facultăți, mor fără a lăsa vreun copil în urma lor.

„O asemenea situație nu poate dăinui la infinit, fără să aducă grave prejudicii unei națiuni. Inconvenientul acesta se datorește, în mare parte, așa numitei emancipări a femeii, sub mișcarea feministă, precum și prefacerilor economice, sociale și industriale din ultima vreme.

„Am luat cuvântul, pentru că educatorii și în special femeile cari-au apucat a se adăpa la izvoarele de înaltă cultură ale facultăților, ar avea acum tot timpul să mediteze și să soluționeze problema intelectualității”

Dansul este doar o plăcere ocazională pentru adevăratele intelectuale.

Cu câtă seriozitate încearcă femeia licențiată în filosofie să pue în practică cele învățate la curs. Vai de bietul bărbat.

Nu se poate spune despre studentele facultății din Dublin că nu sunt vesele. Vor rămâne ele tot așa și în căsnicie? Desigur că nu.

Acestea sunt declarațiile pe cari le-a făcut recent doctorul Paul Popenoe, directorul „Instituției Relațiilor Familiale” din Los Angeles, după studiul a 11.000 de cazuri, în cari instituția a fost chemată să rezolve tot felul de probleme casnice. Prin cercetările sale, doctorul Popenoe a devenit unul dintre cei mai mari experți ai lumii, în anumite domenii ale biologiei, în special în ceea ce privește ereditatea, așa că oridecâteori ia cuvântul, e ascultat cu mult interes, de către ceilalți oameni de știință.

Dar să vedem ce se întâmplă cu femeia care-a trecut prin facultate. Părinții studentei au muncit din răsputeri, spre a-i

putea da o educație superioară, de care ei au fost lipsiți, crezând că-i vor deschide perspective mai largi în viață. Ei sunt încredințați că o femeie cultă nu poate fi decât o soție și o mamă mai bună.

Dela primele cuvinte doctorul Popenoe are grija să observe că nu intenționează să defăimeze studenta și nici să pretindă că prin calitatea ei, implică un eșec în căsătorie. Studenta, ca și studentul, a trecut printr'un proces de rafinare, așa că e inevitabil să fie, intelectualicește, superioară unei femei simple. S'ar părea deci ciudat că fetele dintr'o astfel de clasă superioară nu reușesc cel puțin, tot atât, cât și surorile lor, mai puțin luminate, în orice întreprindere, inclusiv căsătoria. Și multe din aceste tinere licențiate duc menajuri destul de fericite.

„Dar” spune doctorul Popenoe „aceasta se întâmplă în ciuda intelectualizării lor și nicidecum, datorită ei”.

„Esențialul teoriei mele, care se bazează pe studiul a mii de cazuri, este că facultățile nu dau fetelor nimic, care să le fie de folos în căsătorie, ba, ceea ce-i mai grav, multe ies ca niște principii, ce le închid cu desăvârșire drumul către o fericire conjugală, și le încarcă cu probleme, de care semenetele lor, mai puțin culte, sunt scutite.

„Nu aduc o acuzare intelectualei, ci o bine fondată și bine intenționată critică, unui sistem educativ, ce ia un material brut bun, și nu numai că nu reușește să-l modeleze cum se cuvine, pentru nevoile familiale ale viitorului, dar adesea îl strică cu desăvârșire.

„O parte din fetele cari-au trecut prin facultăți nu se căsătoresc din cauza prea marelui preț pe care-l pun pe cultura lor. Ele ajung să creadă că bărbatul trebuie să le ia, tocmai pentru anii lor de studii universitare.

„Adevărul e însă că nici un soț nu vrea să i se servească un prânz rece, sau ars, pentru că gospodina a găsit de cuviință să-și petreacă o parte din dimineață citind pe Platon, sau pe Tacit.

„Femeia din această categorie nu e o bună menajeră, pentru că n'are

Până să fie licențiate, în facultate, la un loc cu studenții, fac câte mai mari năzbâtii.

O licențiată care caută să-și impue punctul ei de vedere soțului. Par'că i-ar spune: „Eu sunt mai deșteaptă!”. Și el o privește neîncredător.

pregătire în această direcție și nici o creatură pe care s'o adori și s'o ții ca pe un bibelou, pentru că a fost hiper-intelectualizată. Astfel stând lucrurile, ea nu poate fi pentru bărbat decât o femeie și asupra acestei calități nu are monopol.

„Un alt obstacol, ce se ridică în calea licențiatelor, către întemeierea unui cămin, este faptul că multe dintre ele sunt atât de pretențioase, încât bărbații, cari le-ar putea lua în căsătorie, se tem să se pronunțe. Există însă printre aceste fete și unele cari-ar dori să încerce a duce o căsnicie și cu un venit mai modest, dar bărbații nu mai cred într'o asemenea posibilitate”.

Tovarășul potrivit pentru fosta studentă este fostul student, de aceeași vârstă cu ea. Amândoi posedă un bagaj intelectual echivalent, având aceleași gusturi și vederi numai că, la ieșirea din facultate fata e gata de măritiş, pe când colegul ei trebuie deabia să-și creeze o situație, și aceasta mai reclamă câțiva ani.

Între timp, împrejurările impun adesea ca perechea să se despartă și... ochii cari nu se văd se uită. În acest caz, fata întâmpină oarecari dificultăți la găsirea unui nou logodnic, pentru că ceilalți tineri, pe cari-i cunoștea, au plecat din raza ei, ori s'au căsătorit.

„Lipsurile actualelor sisteme educative fac ca tânăra femeie să fie absolut desarmată înaintea celor mai simple probleme matrimoniale. Ea a fost pregătită, mai mult sau mai puțin conștiincios, pentru o carieră și, mai mult sau mai puțin inconștient, a fost lăsată să creadă că viața casnică este o ocupație inferioară și nedemnă de-o femeie superioară. Or, împo-

triva acestei idei se ridică instinctele ereditare și fundamentale ale firii sale, ce se bazează pe sute de milioane de ani de evoluție.

„Ea este deci în mod continuu victima unor conflicte sufletești. Nu e niciodată sigură că face ceea ce vrea să facă și ceea ce o femeie superioară trebuie să facă.

„În primul rând, trebuie să aleagă între a se căsători și între a-și face o carieră.

„Dacă se căsătorește, nu știe iarăși dacă vrea să se consacre în întregime soțului și copiilor săi, sau dacă trebuie să-și facă în același timp și o carieră.

„În cazul că are o carieră, trebuie să decidă dacă e bine sau nu să aibe copii. Iar dacă are copii, trebuie să se hotărască între a-i crește ea, sau a-i lăsa în grija altei femei.

„Nu știe deasemeni dacă vrea să fie cea femeie slabă, protejată de bărbat, cum îi dictează instinctul, sau dacă nu preferă să fie egală soțului și să împartă cu el toate greutățile și răspunderile, conform concepțiilor moderne.

„Asupra acestui ultim punct își schimbă părerea aproape zilnic și-și deconectează soțul, care zadarnic încearcă s'o înțeleagă. Astfel, în ziua când vrea să fie tratată ca o „adevărată jumătate”, soțul are aerul dominant și protector, pe care trebuie să-l aibe un bărbat. Iar în ziua când găsește

că i-ar plăcea să fie alintată de cineva, care să-și asume toate răspunderile ei, bărbatul o tratează ca pe o egală. În ambele cazuri, femeia se socotește neînțeleasă.

„Licențiată, care se hotărăște să-și facă o carieră și să se căsătorească mai târziu, cu greu ajunge să realizeze acest ultim punct, din proiectul său. În genere, cu cât se dovedește mai aptă în situația pe care și-a creat-o și cu cât mai înaltă este această situație, cu atât mai puțin va avea ocazia să întâlnească bărbați în împrejurări propice unei idile.

„Aceasta se întâmplă în special cu femeile cari ocupă posturi administrative, unde lucrează cu bărbați angajați în aceeași organizație. Atitudinea distantă și serioasă, care e necesară unui post de conducere, e cu totul improprie flirtului și femeia care încearcă să ocupe o asemenea situație, prin sex-appeal, nu va putea să se menție multă vreme. Dar aerul și apucăturile dominante ce se grefează în firea femeii, care-a isbutit a se afirma într'un post administrativ, nu pot fi un factor favorabil creerii unei fericite căsnicii.

„Actualele sisteme educative pregătesc fata pentru o viață socială, în care e chemată să concureze direct cu bărbații; însă viața de familie reclamă tocmai o cooperare a femeii cu bărbatul.

„Studenta e în genere cu mult mai matură decât colegii ei, cari-i par adesea niște specimene stângace și lipsite de interes. Urmează deci că aceste fete ajung a privi cu dispreț pe tinerii de vârsta lor, și pășesc în lume cunoscând foarte puțin bărbatul și idiosincraziile . . . Dacă

după o trecere de câțiva ani se căsătorește înfășșit, cu un bărbat mult mai tânăr decât ea, lucrurile iau de cele mai multe ori o întorsătură proastă. Soțul se complăce o vreme în atmosfera de alinare pe care i-o creează femeia, dar curând situația aceasta îl obosește și-l jignește, deoarece simte că nu e tratat ca un bărbat. Soția la rândul ei, este mereu chinuită de gelozie, de teama că o femeie mai tânără îi va răpi bărbatul, cum se și întâmplă, de cele mai multe ori.

„Un alt caz, care duce la o nefericită viață casnică, este acela al licențiatei căreia i se pare că s'a căsătorit cu un om inferior ei și aceasta din cauza prea marelui preț pe care-l pune pe titlul său. Ea nu-și poate respecta soțul, pentru că acesta nu are același bagaj intelectual ca ea.

Și înfășșit, o altă nenorocire rezidă în faptul că licențiată iese din facultate cu convingerea că o cultură superioară este un mare „atu” și are convingerea că această slabă înarmare îi va da posibilitatea să rezolve cu ușurință toate problemele vieții. Când descoperă însă că toată învățătura sa îi e de foarte puțin folos, în raporturile cu copiii și soțul său, se înfurie și dă vina pe oricine, numai pe ea nu.

Păzitorul sănătății copilului E. ELIXIR PANGADUINE

Ca și-o bogăție care trebuie
zăvorâtă și păzită, sănătatea
unui copil e la fel de prețioasă.
De-o construcție delicată, cu
un organism în continuă des-
voltare, un copil e o problemă
care trebuie rezolvată cu mare
ingrijire.
Datorită progresului științific
un fabricat francez.

ELIXIR PANGADUINE

Inseamnă revelație surprizătoare în
tot ceea ce s'a făcut până acum, pînă
la copii, în produsele farmaceutice.
Din extracte de ficat de morun,
conținând toate elementele Vitaminei
de Pește, dar având o acțiune de

patru ori mai intensă, **ELIXIR PANGADUINE** cu un gust sa-
vuros, e cel mai
bun păzitor al sănătății copilului Dv.

DE VÂNZARE LA FARMACII ȘI DROGUERII

PARISUL SUB ZAPADA

O ninsoare abundentă s'a abătut asupra Parisului. Minunata noastră fotografie înfățișează un colț al marelui oraș, iluminat de fulgii albi de zăpadă.

La zile aspre de iarnă CREMA sau ULEIUL la short **NIVEA**

Înainte de-a eși la aer liber ungeți-vă fața și mâinile cu Crema Nivea sau Ulei Nivea. Ambele feresc pielea Dv. de influențele vătămătoare ale intemperiilor, o întreține netedă, fragedă și catifelată, producând o vindecare grabnică pielei înroșite și crăpată. Ambele pătrund în țesuturile pielii, o nutrește și fortifică făcând-o astfel rezistentă.

Crema Nivea și Uleiul Nivea conțin, ca unic mijloc de întreținere a pielii, Eucerita recunoscută în întreaga lume ca cea mai bună aderentă a pielii și pe care se bazează efectul surprinzător și binefăcător.
CREMA NIVEA: Lei 16.- — 72.-
ULEIUL NIVEA: Lei 55.-, 85.-
BEIERSDORF & Co. S.A.R., BRAȘOV

STAPANITOARELE

Cleopatra, regina Egiptului.

Theodora, împărăteasa Bizanțului.

recunoscut-o după trupul armonios, brațele de culoarea chihlimbarului, fața cu sprâncene subțiri, prelungite spre tâmpile cu o urmă de antimoniu.

Intinsă alături de Antoniu, Cleopatra râde. Credeți că râde de plăcere? Vă înșelați: râde pentru că-l simte prizonier în brațele ei, fiindcă l-a câștigat pentru planul ei, care este mântuirea Egiptului, din robia romană.

Are o viziune profetică a împărțirii imperiului. Imperiul roman din Italia va fi lăsat lui Octavian, rivalul lui Antoniu. Cât privește imperiul roman de răsărit, având Egiptul în centru, îl va împărți ea, împreună cu Antoniu.

Încă de acum câțiva ani a încercat să asocieze pe Cezar la aceste planuri. Dar Cezar a știut să se sustragă vrăjii. Antoniu e mai supus. Mincinoasă și vicleană, ea îl târăște pretutindenea unde crede că e nevoie. Cu privirile-i agere, pânzește duelul care

latului, plecată spre strigătele mulțimii infuriate.

Poporul răsculat amenință să pună stăpânire pe Justinian. Împăratul livid e gata să fugă. Atunci, desprețuitoare, ea îi spune lui Justinian:

„Fugi! Eu rămân: tronul e cel mai frumos mormânt pentru un rege!”.

Aceste cuvinte l-au plesnit ca un bici și a rămas. Ea îi salvase coroana. Pe împăratul cu fruntea încă palidă, ea l-a asigurat, însărcinând pe Belisarie să innee în sânge răscoala conjuraților.

Nu era dispusă să fie încăodată amenințată de-a părăsi tronul pe care se urcase.

STAPANITOARELE! Iată un nume, care ar fi fost pe placul acestor femei mistuite de ambiție. N'ar fi râvnit desigur un omagiu mai mare.

Evocate, prin acest cuvânt măreț, din fundul trecutului, din toate punctele orizontului, din istorie, din toate momentele vremii, ele vin către noi, atât de deosebite între ele, încât te surprinde că se cuprind în același grup. Ai crede că între ele nu există nici-o legătură și totuși, priviți-le mai bine: în ochii lor, scânteiază aceeași flăcăre, o flăcăre care le face surori.

Culcată pe galera sa, cu vâsle de argint, sub văluri de purpură, iată pe cea mai mare din toate! Ați

Isabella a Spaniei.

Caterina de Medici.

Caterina II-a a Rusiei.

Regina Cristina a Suediei.

se dă între cei doi romani, pentru stăpânirea lumii. Pânzește, gata să treacă de partea învingătorului... Invingătorul e Octavian, care intră în Alexandria.

Regina e aci. A răspândit însă svonul propriei sale morți și atunci Antoniu, desnădăjduit, își curmă viața.

Dintr-o singură lovitură, a scăpat pe Octavian de un rival și ea s'a liberat de un învins.

Când însă tânărul palid, fără nici o turburare, o străpunge cu o privire înghețată, ea înțelege că destinul fixase aci pentru dânsa marginea vieții, o viață pe care n'o putea concepe fără putere.

Atunci, stăpână chiar pe moarte, ea n'o mai așteaptă să vie ci i-o ia înainte.

Ce palide par, fața de regina Egiptului, toate celelalte, din marile cortegii de ambițioase, cari vin în urma ei.

Dar priviți femeia, care, în mantaua ei imperială, vă fixează acum cu ochii ei mari: e Theodora.

Procopiu, în istoria lui secretă, o arată ieșind din drojdia poporului. Fără îndoială că nu spune adevărul. În orice caz, această afirmare nu face decât să contribuie la gloria ei. Din noroi pe tronul imperial! Măsurăm astfel mai bine amploarea ascensiunii.

Priviți-o, atunci când stă în sala mare a pa-

De-acum înainte o găsim pretutindeni: fie în alegerea sau disgrația miniștrilor, fie în cercurile dela palat, până și în luptele religioase. Chiar și în acest domeniu spiritual, ea cere să fie ascultată.

Ca și dânsa, multe veacuri în urma ei, în Spania sumbră, stăpânește o femeie, care desigur a fost privită cu oroare: Isabella catolică.

Aci, într-o splendoare tăcută, măreția devine austeră. Mergând cu același pas pe căile istoriei, aceasta, ca și celelalte, poartă sub frunte visul stăpânirii.

Ea a știut însă atât de bine, dela început, să-și măsoare planurile după puterile ei, încât abia o vezi mergând.

S'a îndreptat la început spre ceea ce era mai grabnic. Castilia era un cuib de bandiți. Insufletită de un spirit de justiție necruțătoare, ea a transformat-o într'un abator de oameni. A privit apoi mai departe. De acord cu soțul ei, pe care-l depășește în măreție și mândrie, întrucât ea e mai „rege” chiar decât el, a sfărâmat, una câte una, rezistențele, spiritul de independență al orașelor, trufia celor mari, spiritul separatist al „străinilor”, pe evrei și pe mauri.

Dincolo de stăpânirea ei personală, de care pare oarecum desprinsă, ea vede numai mărirea viitoare a regatului. Stăpânitoare, da, dar ca o delegată a Spaniei.

Acest simț innăscut al mării, a lipsit Catherinei de Medici.

În anii obscuri ai căsătoriei, ani în cari tremura să nu fie respinsă, pentru că nu părea că va putea să dea un moștenitor Franței, de bună voie, pentru a se face uitată, își strâmtase orizontul. Nu s'a priceput însă cătuș de puțin să-l lărgească. Și astfel, dintr-o regență aproape nemărginită, alături de fii încă foarte tineri, ea n'a exploatat deloc situația, pentru mărirea ei. A fost o stăpânire meschină, mărginită și plină de invidie, care se mulțumește cu o politică de zi cu zi. Aproape indiferentă la evenimentele pe cari le stărnă, cu grija de a-și face fiii pe cari-i ținea în mână, să petreacă, pe ea o bucura plăcerea de a-i simți alături de dânsa.

Și, răspunzătoare mai mult decât Carol IX-lea de masacrul din noaptea Sfântului Bartholomeu, s'a coborât până la crimă chiar, socotind-o ca un simplu expedient.

Pentru a regăsi măreția, să ne întoarcem cu prea multă încredere către Elisabetha a Angliei. Legenda ei a pălit la lumina necruțătoare a istoriei.

Privim cu uimire în figura ei lungă și osoasă.

Regina Victoria a Angliei

Marile stăpânitoare, immortalizate pe timbrele postale răspândite în lumea întreagă.

sub părul roșu, niște ochi mici și aspri. Recunoscând în jurul ei excesul de laude, cari-i măgulau vanitatea nebună, sărbătorindu-i frumusețea, ne întrebăm dacă n'au fost amăgiți și în ceea ce privește restul.

Privim fără indulgență la această femeie, care lucrează pe căi piezișe, temporizează, se bizue pe întâmplare și norocul ei. Ne îndoim de-a fost victorioasă, în acest duel cu Maria Stuart, duel care îi umple viața.

N'a fost oare adevărata stăpânitoare aceea care, în aureola gloriei unei legende indestructibile, împodobită de o vrajă nemuritoare, se menține ca o fantomă, pe care regina n'o poate alunga, aproape de tronul Elisabetei?

Christina Suediei seamănă cu Elisabetha, prin anumite trăsături, cari te fac să zâmbești. Amândouă au avut aceeași vanitate și aceeași nevoie ca lumea să se ocupe de ele. Numai că pentru a uimi universul, Christina a luat drumul cel mai scurt: a abdicat la 28 de ani.

Ce victorii, ce cuceriri ar fi echivalat cu acest dispreț față de-o coroană?

Dar nu există nimic mai anevoios decât să clădești pe surprindere, stăpânirea ce o exerciți. E nevoie să te înoiești prea des.

Ea încearcă o crimă, improașcă zidurile castelului din Fontain-

bleau cu sânge, din grajdul ei... Un joc riscat. A reușit să provoace oroare. Și pe cerul istoriei s'a stins ca un foc de artificiu, prost aranjat, care face o lungă dără de foc, la ultimele rachete.

Ah! Numai la numele acestei regine aventuriere va înălța din umeri femeia, care 60 de ani mai târziu avea să stăpânească Europa.

„Simțiam în fundul inimei” — scrie Ecaterina II în memoriile ei — *un nu știu „ce” care nu m'a lăsat să măndoresc o singură clipă că voi ajunge să fiu împărăteasa Rusiei*.”

N'avea nici un drept la tron. Ei și? Un diplomat italian n'a spus oare despre tronul Rusiei că nu era nici ereditar, nici electiv ci... ocupativ? Ea l-a ocupat.

De fapt, au ajutat-o Orlovii. Aci atingem o latură, care reprezintă adevărata măreție a acestei stăpânitoare. Ea n'a asociat niciodată, la treburile ei, pe bărbații, pe cari i-a plăcut. Numai Potemkin face excepție în această privință. Dar Potemkin avea geniu și de acest geniu ea s'a servit. Da. Iată într'adevăr tainica ei putere: știa să deslușească, cu un instinct rar, tocmai ceea ce putea să-i slujească.

Fiți incredințați că știe de minune ceea ce face, atunci când scrie „filosofilor” în Franța:

ea își dă seama că aceștia, măguliți pentru că au primit o scrisoare dela dânsa, vor răspândi pretutindeni ideile politice, pe cari ea a socotit oportun, să le sugereze Franței.

Depășind epoca sa, Catherina îi înrolează în slujba sa, pentru a face „mari reportagii”.

Nu trebuie să ne surprindă această apropiere, care de-altfel ar fi jignit-o. Regina Victoria, cel puțin într'un anumit punct, seamănă cu Catherina cea mare: amândouă sunt înrudite printr'un bun simț, care merge până la geniu, ca și prin conștiința foarte limpede, pe care o aveau despre opinia publică din țările lor. Regina Victoria a avut nevoie de un simț politic extrem de subtil pentru a-și exercita până la ultima limită drepturile, ce i le acorda constituția regatului, drepturi în aparență iluzorii, dar pe cari ea a știut să le facă reale.

Dacă n'a putut nici să împiedice, nici să ia inițiative, obicinuia în schimb să se intereseze de fiece lucru, ca și cum ar fi fost direct responsabilă.

N'a putut decât să domnească, dar a domnit cu fermitate, cu pasiune. Această prizonieră, respectuoasă pentru tot ceea ce-i stăvilia libertatea prin lege, a găsit totuși mijlocul de-a fi una din cele mai mari regine din istorie.

ZAPADA LA ROMA

Ceva cu totul neașteptat s'a întâmplat în iarna aceasta la Roma: a nins! Fotografia noastră înfățișează colonadele templului roman sub zăpadă.

SCHERK
PARIS - LONDRA - NEW YORK
BERLIN - VIENNA
Reprezentanți generali
„Excelsior” Calea Măgilor 78
București I

**Punctele
negre și
butonii
au dispărut
complet**

Căutați crema visată
O veți găsi întrebuințând
crema Scherk Trisena
de zi și Scherk Cold
crema de noapte.
Sunt neîntrecute.

**Lotion
Faciale
Scherk**
(Loziunea de față Scherk)

ne scrie doamna Maria de S. în Mai 1934. Ca și dânsa încercați Lotion Faciale Scherk. Veți constata imediat că fața Dvoastră n'a fost niciodată atât de bine curățată. Datorită calităților ei aseptice și tonice ea transformă epiderma — suprimă toate impuritățile — elimină celulele moarte și în scurt timp căpătați un ten proaspăt, neted și fără pete. Flacoane à Lei 60, 100, 160, 300 și 475. Cereți o probă franco contra Lei 12 în mărcă poștală la „Parfex”, București I Calea Măgilor 78.

STOFE

PENTRU

MANTOURI și ROCHII

**ORIGINALE
ENGLEZE ȘI
FRANCEZE**

**LA VULTURUL DE MARE
CU PESTELE IN GHIARE**

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACĂ 1 STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82 STR. HALELOR 21

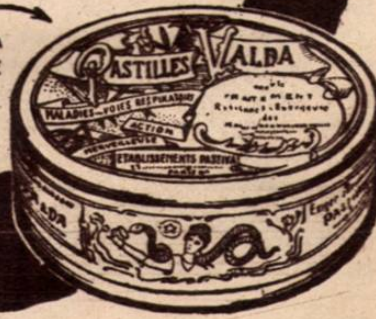
**RUDELOR VOASTRE,
PRIETENILOR VOȘTRI
TUTUROR ACELORA CARE SUFERĂ**

DE RACELI, DURERI DE GÂT,
LARINGITE, BRONȘITE, CATARE,
GRIPE, INFLUENȚĂ, ASTMA, ETC
CA ȘI TUTUROR ACELORA CARE VOR SĂ LE EVITE
VEȚI RECOMANDA CALDUROS

PASTILELE VALDA

DACĂ AȚI ÎNCERCĂT NUMAI SINGURA DATĂ
EFICACITATEA LOR REMARCABILĂ

FAC-SIMIL REDUS
AL CUTIEI
DE VÂNZARE LA
TOATE FARMACIILE

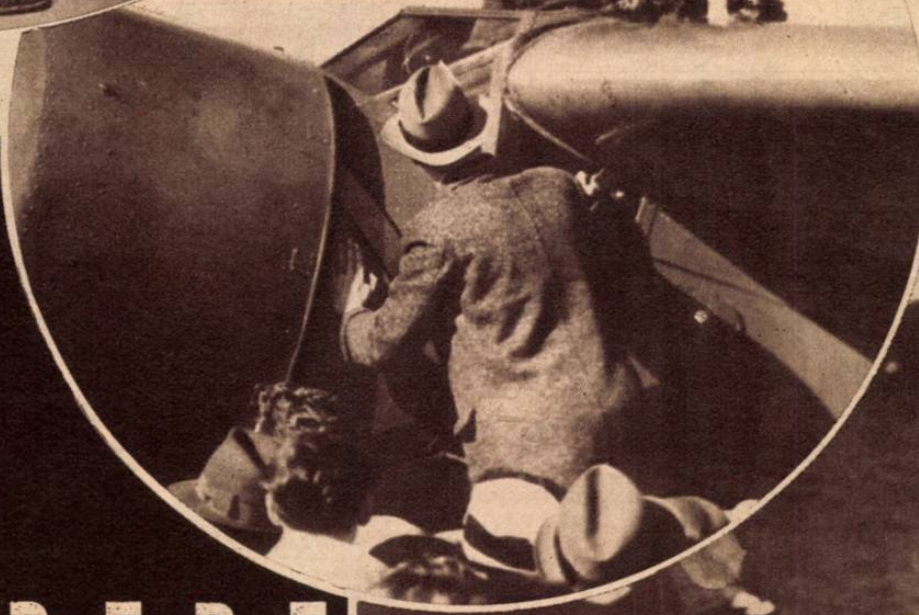
Această drăgălașă americană este șoferul unui impozant autobuz care circulă la New York.

Și chimia este un mijloc prin care femeile își asigură o existență și-și câștigă o libertate.

Celebra Miss Earhardt nu se poate plânge de viață. Și-a creat o reputație mondială prin recordurile ei aviatice și este sărbătorită peste tot mai abilită ca o regină.

prejurări, dacă însușirile sunt susținute de temperament cald și viguros, în stare de toate ulucile sociale, toate tradițiile, destinul va fi altul decât cel prevăzut. Nu s'a întâmplat oare ca dudușii și Turnu-Măgurele sau Caracal să apară ani, pe ecranul cinematografului din țară, ca actrițe fermecătoare, atât de atmosferă provincială de obârșie?

MAI MULTA LIBERTATE MAI MULTA RASPUNDERE

de F. ADERCA

AU fost țigani cari, după scoaterea din robie, s'au întors la curtea boierească plângând și închinându-se să fie primiți iar, supuși pe viață. În Turcia modernă, unele femei încep să regrete legea haremului, incapabile să se adapteze libertăților acordate de noul regim. Sunt puține astfel de tradiționaliste, dar sunt.

E oare de mirare că se găsesc mame îndurerate de soarta fiicelor lor, că nu vor mai trăi ca în trecut, închise în cămin, supuse îndatoririlor sfinte de sfinte născătoare, ci vor avea de luptat cu toate greutățile vieții?...

Chestiunea se discută în toate ceasurile, în toate familiile, pentru că e de actualitate, e mereu de actualitate — și ea sfâșie inima mamelor, îngrijorează iubirea tatălui pentru fiicele lui, pune în seriozitatea fetelor o timpurie bănuială.

S'au dat, desigur, soluții diferite. Ele au ținut însă mai mult de caracterul, de temperamentul, nu de rațiunea rece și experiența bine observată. În fapt, nici nu s'ar putea da o soluție universală, valabilă pentru toate locurile, toate împrejurările, toate fetele și femeile, indiferent de însușirile lor cele mai adânci și mai de valoare. Pentru alegerea unei cariere în viață, pentru acceptarea unui destin, temperamentul joacă — fără știrea părinților și soțului, și uneori chiar fără știrea fetei și a femeii — un rol hotărâtor. Părinții au crescut fiica lor în respectul tradiției, al virtuților casnice — și fata se dovedește la școală o extraordinară pictoriță, cântăreață sau dansatoare. Măritată de curând, o tânără doamnă observă că posedă un neobiceiuit dar teatral și cinematografic. În toate aceste im-

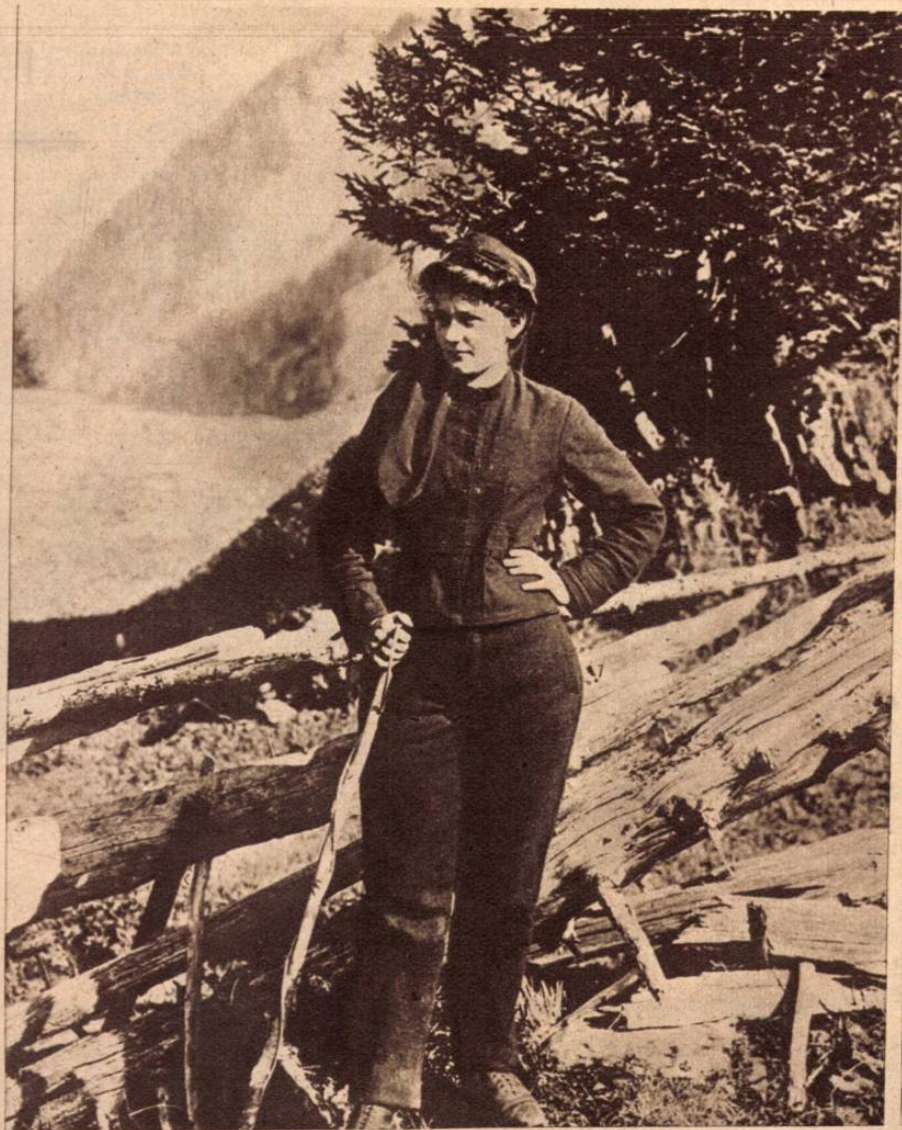
Iată un grup de japoneze despre cari nu se poate spune că militază pentru pace. Cu atât mai puțin deci pentru desarmare.

ute de un
să dârâme
familiare —
t.
fioase dela
după zece
urbea na-
e străine de

In goana după
o existență cât
mai interesantă,
femeia a ajuns
să piloteze în
America avioa-
nele comerciale.

Caracterul, totdeauna misterios, al femeilor și fetelor, deobicei desminte destinul cel mai bine prevăzut — și în asemenea domeniu nimeni n'are, niciodată, dreptul să se amestece, căci nu va înțelege nimic.

Totuș trebuie să recunoaștem că'n zilele noastre posibilitățile vieții sunt mult mai numeroase decât acum două-trei sau cinci decenii, și se pare că tocmai această multiplicitate de lozuri de noroc, sperie mamele doritoare să asigure copilelor o simplă viață casnică, mai mult sau mai puțin banală, mai mult sau mai puțin fericită.

Neprevăzutul, durerile, desamăgirile, succesele prea rare, prăbușirile tragice, atât de numeroase în viața fetelor de azi, curând eliberate din constrângerile familiei, sunt îndreptățite să sperie părinții, să-i tortureze, să le ia somnul nopților. Torturi nefolositoare — căci în același timp fetele dorm, în camera lor albă, împacate, din instinctul că nimic din ce e bun în ele nu se va pierde și că vasul fără frumusețe și fără preț n'are nimic de regretat, dacă la cea dintâi ciocnire cu viața se va preschimba în hârburi.

Povestea lumii nu poate fi întoarsă și dacă soarta a voit să acorde femeilor și fetelor aceleași libertăți azi — dar și mai multe răs-

Nici muncile cele
mai grele nu sunt
ocolite de femei. În
Elveția, ele au ajuns
să taie lemne în pă-
duri.

A fi speakeriță este
o meserie ceva mai
plăcută, dar nu toc-
mai ușoară.

Ca sergent de stra-
dă, femeia trebuie
să fie deosebit de
energică. Și de
multe ori, energia
este suplinită de
frumusețe. Ca în
fotografia noastră
de jos.

Nu se poate spune
despre femeia care
și-a ales meseria
de... coșar, că este
prea cochetă.

Fata de 18 ani, pentru care pianul nu este o meserie, ci o plăcere.

punderi — ca bărbaților, pe semne că și soarta s'a supus unor porunci mai puternice, misterioase și de neînțeles. Nu tot ce va veni e spre fericirea feminității, desigur, dar nici tot ce a fost, n'a fost spre desfătarea ei. Unele bunici inteligente și cari nu și-au pierdut cu totul hazul, își mai aduc aminte și povestesc cu mult spirit de starea umilitoare uneori, tragică adese, copleșitoare totdeauna, a soției de altădată, a cărei tinerețe, avuție și prestigiu ținea de metehnele și apucăturile unui soț, pe care-l luase fără să-l cunoască.

stare s'o rezolve cuviincios, firesc și... cu plăcere. Femeia a năpădit și a cucerit repede libertățile vieții sociale — să lucreze în uzină, în atelier, în birouri — silită fiind în același timp să-și ocrotească puritatea feciorelnică, sau taina maternității, care nu se împacă de loc cu sgomotele și promiscuitatea pieții. Fata, ziua e băiat și noaptea trebuie să rămăie fată; femeia, noaptea e soție și mamă și dimineața trebuie să fie bărbat... Câte fete, câte femei, găsesc calea cea mai simplă, singura care să le ferească de ridicol, să le ocrotească fericirea și să nu le distrugă gingășia

Situația femeii în societatea de acum o jumătate de veac e înfrumusețată de pitorescul timpului, poetizată de nostalgia trecutului — dar nu e de crezut ca o femeie din zilele noastre, cu gândurile ei firești, cu drepturile ei simple, cu respectul înăscut al trupului și cugetului ei, să mai primească să trăiască la fel, să repete viața **fericită** a bunicii!...

În această luptă de emancipare, femeia a fost silită uneori să adopte moravuri extravagante, contrarii: în primul rând fragilității, delicateții ei, să intre în preocupări cari-i ridiculizează tocmai grația ei fără pereche — și să prefere, în timpul carnavalului, costumul bărbătesc, țigara de foi, grosolană și urât mirositoare. Dar nu aceste extreme interesează.

Fata din zilele noastre ca și soția veacului douăzeci, se află într-o situație de o complexitate, pe care bărbatul, **regele creației**, n'a cunoscut-o niciodată și nici n'ar fi vreodată în

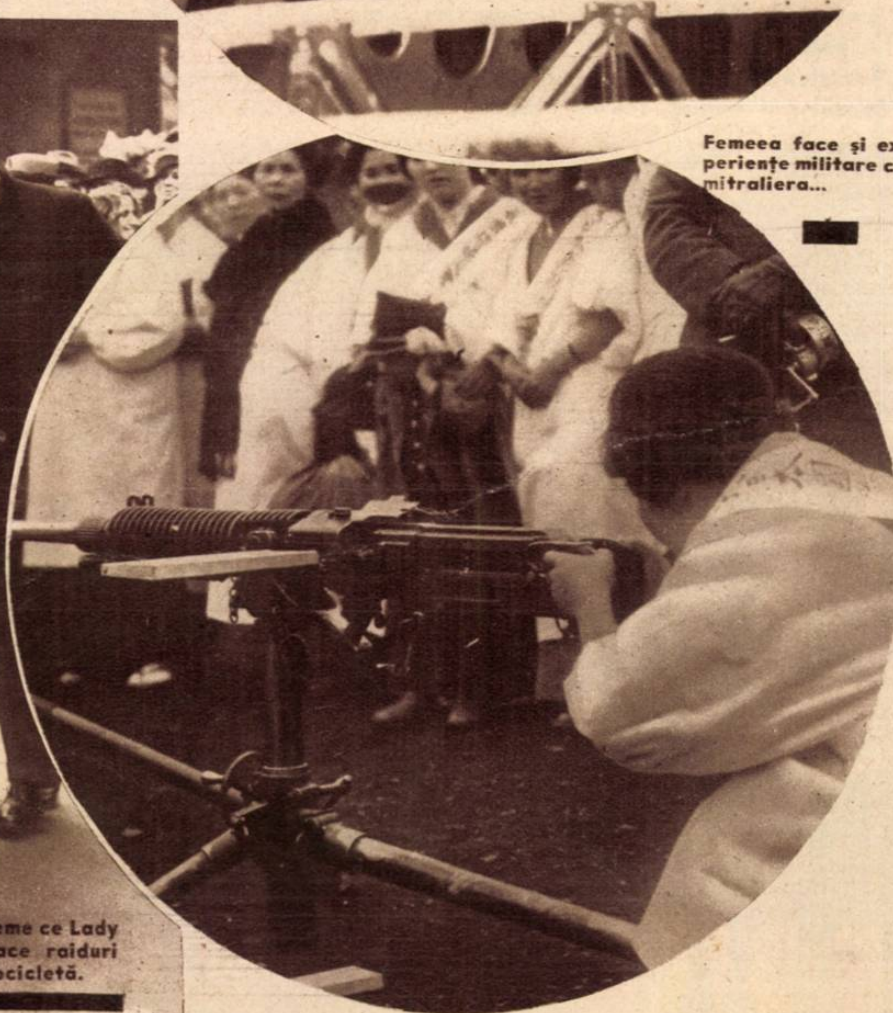
Femeia care-și câștigă existența sculptând.

Nici ferăria nu este prea grea pentru unele femei.

Femeia face și experiențe militare cu mitraliera...

... în vreme ce Lady Astor face raiduri pe motocicletă.

femească? Cine le ajută în această supraomenească luptă, când bărbatul către care se îndreaptă le e, de cele mai multe ori, un rival în viață, un dușman surâzător, gata de trădare, sub acelaș acoperiș?...
Și totuși, nici-o femeie, nici-o fată nu va renunța la libertățile ei — cu toate răspunderile cumplite pe cari mamele, bunicele nu le-au cunoscut.

Căci lumea nu se mai întoarce înapoi. Fiecare veac vine cu fericirile, cu nebuniile, cu viciile și torturile lui inedite — pentru perfecționarea generațiilor și șlefuirea globului.

Nu toți bărbații înțeleg acest destin...
Toate fetele, toate femeile îl presimt!

F. Aderca

Femeea este gloria bărbatului.

(Sf. Paul)

Femeie, ai trebui să fi întotdeauna acoperită de doliu și de sdrențe, care să nu desvăleie privirilor decât o penitentă înecată în lacrimi.

(Tertulian)

Femeilor le place ceea ce lucește și nu ceea ce strălucește.

(Romain Rolland)

Istoria femeii este istoria celei mai rele tiranii care a existat vreodată: tirania celui slab asupra celui tare. Dar aceasta e singura care dăinuiește.

(Oscar Wilde)

Cochetăria este răzbunarea slăbiciunii.

(Daniel Stern)

Surâsul este un limbaj, pe care numai noi femeile îl cunoaștem...

(Karin Michaelis)

O FEMEIE INGRIJORATĂ

Tenul pătat — Reumatismul — Greutatea prea mare a corpului i-au răpit dorul de viață, puterea de muncă

Dacă femeia aceasta ar fi întrebuințat câte un remediu contra tuturor suferințelor ei, tratamentul ar fi durat foarte mult. Inchipuiți-vă cât timp i-ar fi luat o cură completă.

În realitate, ea a luat un singur medicament. Și l'a luat numai timp de 6 săptămâni, după care a văzut cu mare bucurie că-i dispar toate simptomele dureroase. Explicația este foarte simplă: toate suferințele sale proveneau dintr-o cauză comună.

Iată ce ne scrie: — "De când am început să iau Sels Kruschen, acum șase săptămâni, starea mea s'a ameliorat simțitor. Tenul meu care avea o înfățișare detestabilă, a căpătat o culoare sănătoasă. Reumatismul aproape a dispărut. M'am cântărit și de unde acum două luni aveam 73 de kilograme, acum am numai 67. Această scădere m'a ajutat de minune, deoarece mă simt mult mai ușoară, nu mai obosesc și pot să lucrez mai mult ca înainte. În urma acestor rezultate fericite, nicidecum nu voi mai rămâne fără Sels Kruschen în casă." — (D-ra) A. L. R.

Jumătate din bolile de care suferă omenirea dela simpla indispoziție până la reumatismul acut — pot fi

reduce la o singură cauză: lenea funcțiilor interne. Există o singură cale pentru a remedia acest lucru: doza zilnică de Sels Kruschen. SELS KRUSCHEN înseamnă o combinație științifică de săruri minerale vitale care întretin aparatele de eliminare ale organismului în perfectă stare și curăță toate materiile vătămătoare ce rămân în organism și otrăvesc sângele.

SELS KRUSCHEN se vândă în mai mult de 120 de țări și se pot obține acum și în România, la toate farmaciile și drogheriile la preț de 95.— lei, flaconul.

REALITATEA ILUSTRATA

DIRECTOR: NIC. CONSTANTIN

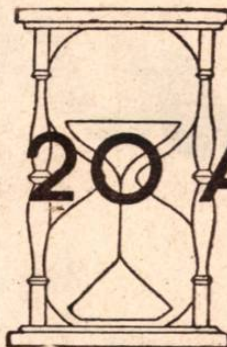
Apare săptămânal în 32 de pagini mari, cu un supliment gratuit de 24 de pagini. PREȚUL LEI 10. —

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 400 LEI
Pe șase luni . . . . . 200 "
Pe trei luni . . . . . 100 "

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Telef. 3.84-39
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „ADEVERUL” S. A.

IN 20 ANI

Bi-Oxyne

a atins reputația
produselor centenare
un singur motiv

calitatea

DEBUTUL UNEI CÂNTĂREȚE

La Opera din Cluj a debutat zilele trecute, d-na Maria Lydia Ciolac, una dintre cele mai merituoase absolvente ale Academiei regale de muzică din București și care și-a perfecționat aptitudinile artistice prin serioase studii făcute la Paris.

Tânăra cântăreață are o voce cu un timbru nobil și un joc de scenă foarte sugestiv. Cunoscătorii au primit cu satisfacție acest debut, care constituie o achiziție fericită pentru opera clujană, de altfel condusă totdeauna cu mult brio.

ACESTA este
exteriorul tabletelor TOGAL
a medicamentului contra

GRIPEI

Răcelilor, Reumatismului, Sciaticel, Lumbago, Nevralgiilor și durerilor de cap. Togalul se vinde numai în ambalajul original a 14 sau 42 tablete. Insistați asupra Togalului, nu există ceva mai bun.

Togal

Luat la începutul
răcelii,
Togalul împiedică
încuibarea
Gripei

CAMPIOANA MONDIALĂ
DE PATINAJ

La St. Moritz, renumita patinoare Sonja Henie și-a păstrat și în acest an titlul de campioană mondială. Fotografia noastră o înfățișează pe campioană executând o figură.

INSTITUT MEDICAL COSMETIC

Str. Brezoianu 9, București III, Tel. 3-5922. Consult. 11-1, 5-8 sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctoarițe din Berlin

Statute și îngrijiri date de către specialiști în toate țările cosmicele. Înlăturarea radicală a perilor de prinos, prin diatermie, îngrășirea frumuseții și a trupului. etc

Citiți „MAGAZINUL” pe luna Ianuarie; bogat ilustrat, tipărit la Heliogravură.

160 PAGINI 20 LEI

DELA război LA ALTA săptămână

Miercuri

De câțiva ani, Japonia face, în fiecare primăvară, câte-un mic război, pe teritoriul chinez.

Chinezii se opun, apoi cedează.

Căci Japonia are armată și este războinică, pe când China n'are armată și este pacifică.

Războiul, firește, se termină cu pacea. Regulat, japonezii câștigă o provincie, iar chinezii pierd o provincie.

China e mare și japonezii știu să mănânce foarte tacticos; cum se mănâncă orez, cu bețișoare, grăunte cu grăunte.

Bine-înțeles că niponii se ceartă cu chinezii, din motive de prietenie.

Guvernul din Tokio este de părere că guvernul din Nanking nu poate trăi fără de prietenia japoneză, iar chinezii nu vor să accepte această amicitie excesivă.

Pentru a-i convinge, partidul militar din Tokio trimete în China tunuri și mitraliere, împodobite cu — zarzavaturi.

Joi

La fel cum își camuflează intențiile, statul major din Tokio își camuflează amuniția și soldații, care intră cu pas și poftă de lup în satele și orașele chineze.

Deocamdată au ajuns la marele zid de ocrotire al imperiului central.

Și acum tratează pacea cu mareșalul **Cian-Kai-Sek**.

Dacă se vor înțelege, japonezii vor continua să înghită China; iar dacă nu se vor înțelege — vor face același lucru...

Vineri

Principalul e menținerea păcii și menținerea înarmărilor.

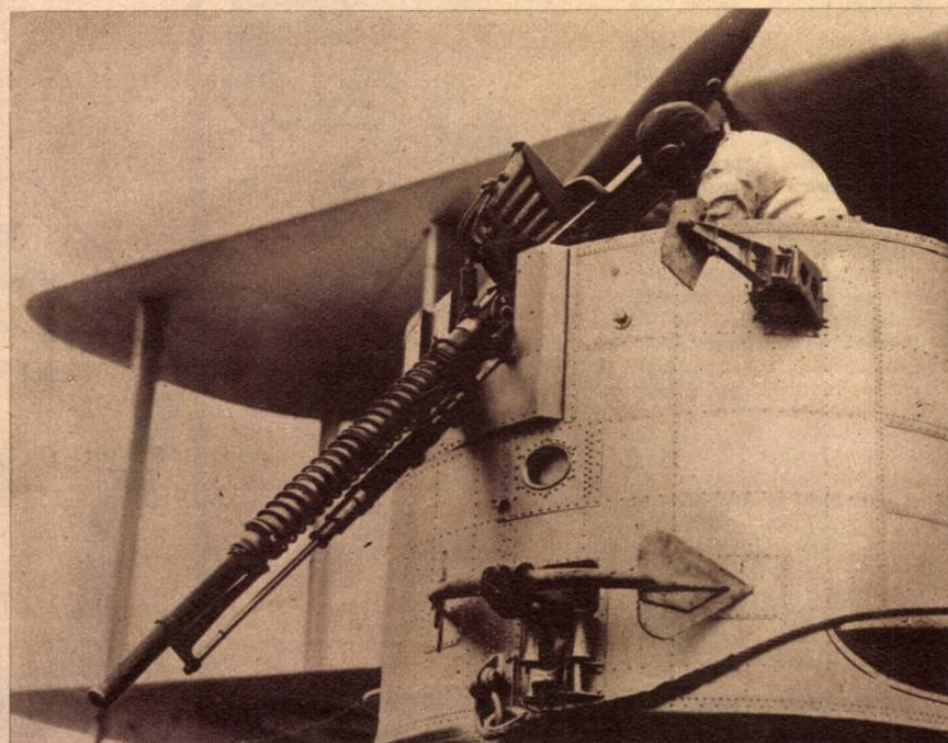
Căci orice om, care nu vrea să se bată, trebuie să fie înarmat în conformitate cu ultimele descoperiri ale științei

militare. Cel puțin, asta este părerea diplomaților cari comandă cât mai multe instrumente de război — în folosul păcii.

Pacea pe pământ necesită tancuri, pacea pe apă necesită submarine și pacea în văzduh necesită tunuri sburătoare.

Ultima invenție engleză este un tun sburător. Cu el se poate sbura departe și trage tot atât de departe.

Cu această cetate de oțel, care plutește în nori, diplomații englezi trag nădejde să însenineze cerul Angliei — pânăce se va întuneca din nou...

Sâmbătă

Insfârșit, guvernul din Berlin, despre ale cărui intenții pacifice nu se mai îndoieste nimeni, a hotărât să anuleze interdicerea — republicană — a duelurilor studențești.

De acum înainte, ciopărtirea figurii universitare face parte integrantă din programul socialist al guvernului hitlerist.

După numărul cicatricelor de pe fața și capul studenților, se va vedea imediat intensitatea convingerilor „socialiste”, adoptate și aplicate de către ocărmuirea nazistă.

Fără de acest antrenament, știința germană n'ar putea să prospereze.

Alăturăm aspectul unui intelectual german, după prima ciocnire spirituală — și cu ajutorul unui instrument care seamănă cu un cuțit de bucătărie — cu un adversar tot atât de bine intenționat.

Duminică

Un alt antrenament, tot atât de spiritual ca și duelul studențesc din Germania, deși mult mai inofensiv și mai elegant, sunt cursele de ricșă pe care le-a organizat tineretul american, pe plaja Palm Springs din California.

Un culi chinez se va simți desigur flatat, văzând că și alții răvnesc să se înhame la ricșă. E poate singura consolare ce se poate oferi bieților hamali galbeni, cari aleargă până ce își scupă plămâni. Deosebirea e că un chinez se face cal de nevoie, pe când un american — din motive sportive. Afară de asta, în ricșă de pe plaja americană, nu șade decât — sex appeal...

Nu degeaba se spune că societatea americană e pe punctul de-a se întoarce la matriarcat.

Luni

Procesul lui Hauptmann, presupusul sau veritabilul răpitor al copilului lui Lindbergh, are cele trei calități necesare spre a satisface pe orice american: e tragic, e senzațional și e o afacere.

Orasul Flemington, unde se desfășoară acest proces, e în plină prosperitate.

Spre a spori pofta de mâncare a turiștilor, restaurantele au compus lista de bucate cu specialități din acest proces.

Dupăcum se poate vedea din lista alăturată, ei oferă: ciorbă din crampe de la mașina de scris; friptură Lindbergh; fasole Hauptman; gulaș Gow (după numele doicei); paștete à la jurați; cremă ziaristică; înghețată fotografică și alte glume de același gust.

Marti

În sfârșit o umbrelă care nu mai face umbră nimănui.

O umbrelă străvezie, menită să înlăture accidentele obișnuite, — deci și incidentele, — pe care le provoacă cortelul opac. Te apără împotriva ploaiei, dar nu te apără împotriva unor anumite priviri... În schimb, nu-ți închide niciun fel de — orizont. Dimpotrivă...

F. Dima

Intregul repertoriu al teatrelor românești va apare în „Magazinul”.

În fiecare număr „Magazinul” va publica o piesă completă din cele jucate pe scenele teatrelor noastre. Citiți „Magazinul”, publicația elitei. 160 pagini 20 lei.

Eterna rețetă la gripă: aspirina
și ceaiul...

GRIPPA

Cine n'o cunoaște și cine n'a auzit de această boală, care bântue, azi la noi, sub forma epidemică?

Dar e sub forma unei adevărate pandemii, adică a unei epidemii care a invadat toată Europa. E cunoscută de vre-o 400 de ani, dar a purtat diferite numiri. În Anglia și Italia i se zice: Influență. Francezii i-au zis: grippă. Noi, îi ziceam înainte Influență, dar azi se pare că am adoptat definitiv numele de grippă.

Poporul nostru îi zicea și-i zice: troahnă.

Știm doar atât despre cauzele cât și felul ei de-a se manifesta, că este o boală contagioasă și infecțioasă.

CAUZA BOALEI

În anul 1892, bacteriologul Pfeiffer a găsit un microb în gâtul, nasul și plămânii gripaților, pe care l-a descris drept agentul causal, adică cauza gripei.

El l-a descris sub forma unui mic bastonaș, dar până astăzi nu s'a putut dovedi exactitatea acestei descoperiri. Ceea ce știe însă precis, este că microbul necunoscut al gripei se propagă dela bolnav la sănătos, prin picăturile provenite din strănutat și tuse.

El intră atunci în gura, nasul și gâtul omului sănătos, îmbolnăvind-l de grippă.

Și nu trece mult, ca boala să izbucnească. Ajung 18 ore. Alte ori pot trece și patru zile.

Știindu-se acestea, își poate oricine închipui ce rău fac acele persoane cari „gripate” fiind, tușesc și strănută liber, alături de alte

persoane fără a-și duce batista la nas și gură. Pe mai mulți îi vezi tușind și strănutându-și în mână și apoi își întind mâna, conținând milioane de microbi ai gripei, drept „bon jour”.

Să nu se supere cititorii noștri: Am avut prilejul să văd medici gripați făcând inconștient același lucru.

Poate că salutul lui Mussolini ar fi recomandabil, în locul străngerii de mână, dacă n'ar aminti mai-mușăreala hitleristă.

CUM SE CUNOAȘTE GRIPPA (SIMPTOMELE)

Omul „gripat” e apucat brusc de călduri (febră, temperatură) și dureri de șale și'n mâini și picioare. Simte o jenă, o greutate la înghițire, strănută, are gura (sau gutunari, cum zic moldovenii).

Grippa de azi dela noi e o formă mai blândă. Mulți „o fac pe picioare”, n'au temperatură.

Altădată vine însă cu temperaturi mari și cu fiori. Bolnavii se simt foarte slăbiți, deprimați. Uitându-te în gât vezi o roșeață în fund (faringită). Nu mult după aceasta apare tracheita. Bolnavul simte ca o arsură, ca o rană în beregată. Guturaiul s'a lăsat în trachee. Acum începe să tușească rău și nu rareori tușește și cu sânge.

După patru-cinci zile temperatura a scăzut, celelalte simptome au dispărut... mai mare spaima!

Nu tot astfel a fost în alți ani, ca, de pildă, în 1918.

Atunci apărea foarte adesea o complicație gravă: pneumonie gripală, care a omorât mii de oameni. Se pare că'n epidemia de azi această complicație se vede rar. De aceea nici mortalitatea nu e mare.

Primejdia la formele grave de grippă vine de la cord (inimă). Acolo trebuie să stea ațintită privirea medicului.

Alte complicații pot veni din partea urechii („otite”), a ficatului, a rinichilor, ca de altfel la toate boalele microbiene sau infecțioase.

CE E DE FĂCUT IMPOTRIVA GRIPPEI?

I. PROFILAXIA

„Paza bună — trece primejdia rea”. Iată proverbul, care ne îndeamnă la profilaxie, adică la mijloace de-a preveni, de-a preîntâmpina boala.

Mai întâi: Să nu răciți. Răceala te predispoze la contractarea boalei. Deci nu sta mult în frig și, mai ales, ferește-te de-a trece brusc, transpirat, dela căldură la frig.

Al doilea: ferește-te de contactul, de apropierea de cel care strănută și tușește, căci îți va trimite dela distanță microbii gripei.

Al treilea. Ceea ce ție nu-ți place altuia nu face. Fii bun deci, când tușești și strănuți, ține batista la nas și gură. Nu tuși cu mâna înaintea gurii.

PROFILAXIA COLECTIVITĂȚII

Sau. Cum aperi mulțimile? Să nu se primească în școală, în birouri, în ateliere pe cei cari au grippă.

Să se desinfecțeze localurile, cu mijloacele obișnuite (acid fenic, sublimat).

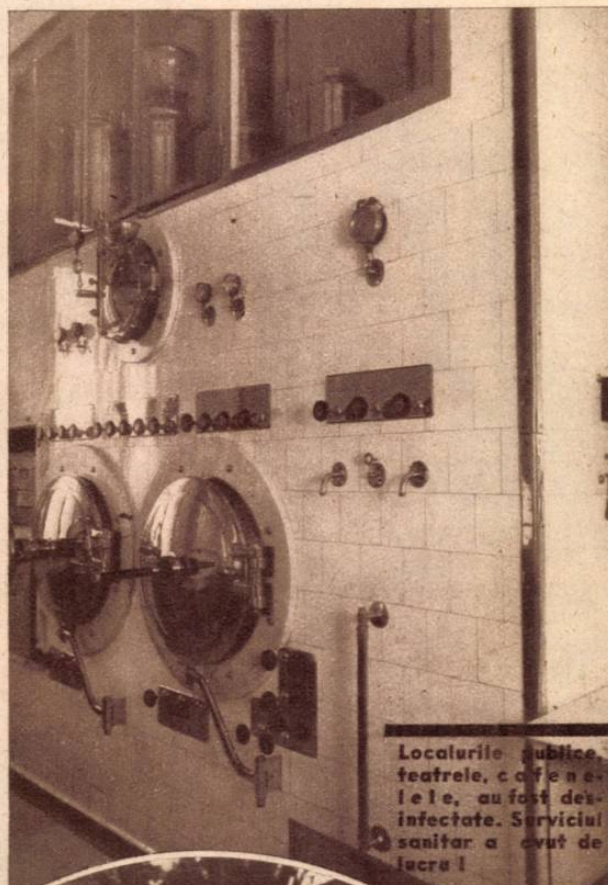
Dacă se întrebuințează formolul să nu se dea drumul în săli elevilor (și tuturor), decât după ce formolul a ieșit complet, a dispărut, și nu se mai simte. Altfel mai bine — lipsă. (E o adevărată barbarie să vâri pe profesori și elevi, în școală, în săli, de unde n'au ieșit vapori de formol: iritația pe care formolul o produce căilor respiratorii, pregătește terenul pentru căpătarea gripei.)

TRATAMENTUL

În tot cursul epidemiei desinfecțai-vă

Liceul s'a închis din cauza gripei! Iată deci gripa ca motiv de bucurie pentru școlarii necontaminați.

Localurile publice, teatrele, cafenele, au fost desinfectate. Serviciul sanitar a evitat de lucru!

pe cât posibil gura (gargară cu apă oxigenată) și nasul (oleu gomenolat) pe cât e cu putință (2—3 ori pe zi). Când aveți febră, culcați-vă în pat, beți ceaiuri calde (adulții îl pot lua cu rom), de preferință ceaiuri de flori de tei.

Când tușiți rău și aveți junghiu (nevralgii) puneți-vă ventuze pe piept (cât de multe).

Luați în tot timpul cantități mici de piramidon și chinină.

Mulți medici germani recomandă mici cantități zilnice de chinină (cinci centigrame) drept un bun profilactic al gripei.

Încercați deci a vă feri de gripă luând puțină chinină zilnic. În tot cazul rău, nu vă face.

Și un sfat final, dar, rog să nu fiu învinuit că pledez aci, cum se zice: *pro domo* (în românește: „pentru casa... mea de bani).

Când vă îmbolnăviți: *chemați un medic*. El vă va feri de complicații.

Doctorul Ygrec

GRIPA OPORTUNA

CE anume e gripa, n'ar putea spune nimeni, deși se vedește de cele mai multe ori în chip comic, prin curgerea nasului, ca la copii și strănuturi răsunătoare, ca după chef. Temperaturile ridicate ale celor cari se cred bolnavi „de gripă”, nu dovedesc nimic, cu privire la această misterioasă boală, pentru că termometrul pus la subțiori sau în gură se poate urca în acelaș timp din o mie de alte pricini mai mult sau mai puțin microbiene, cum ar fi bunăoară o mare speranță, sau un mare necaz.

Tot ce se știe precis despre „gripă” este că nu se știe nimic, începând cu microbul ei, care încă nu s'a lăsat descoperit de ochiul puternic al vre-unui microscop — și tot atât de nesigură e și credința, prin nimic justificată, că ar exista un microb al „gripei”!

I se spune „gripă”, ca să nu i se spună altfel. Cuvântul e de origină germană și înseamnă a apuca bine pe cineva cu amândouă mâinile — deși de cele mai multe ori „gripa” apucă numai de cap, sau numai de nas. Nici origina germană a ciudatei maladii nu e bine stabilită și nu se poate afirma că va rămânea la numele ei de-acum, deși se spune că „microbii” ar veni cu trenul, de la Berlin, unde se manifestă violent, pentru a trece la Viena și a se așeza apoi și în București. Acum câțiva ani i se spunea „influență”, dela cuvântul italianesc *influenza* — care voia să accentueze rapiditatea cu care influențează și molipsește. Dar „influențează” într'adevăr? E drept că familii întregi își trec „gripa”, dela mamă la copii și apoi la toate celelalte rude, cari vin în vizită. Totuș slujnica și omul de curte nu se îmbolnăvesc niciodată de așa zisa „gripă” deși tocmai ei îngrijesc familia bolnavă. Uneori se îmbolnăvesc numai doica și sugaciul răcnește sănătos, dând din piciorușe, că el vrea de mâncare!

Dacă'm spus mai sus că „gripa”, „influențează” mai mult capul sau nasul, am făcut o afirmație foarte riscată — tot atât de riscată ca tot ce se spune despre „gripă”, tot atât de riscată ca existența nemuririi sufletului! „Gripa” lovește și coardele vocale și plămânii și rinichii și măruntaele și mâinile și picioarele — până și culoarea ochilor.

D. N. Titulescu este gripat la Geneva. Profită de ocazie pentru a fabrica un nou discurs cu care va cuceri admirația lumii întregi...

...din fidelitate pentru superiorul d-sale, d. Savel Rădulescu s'a îmbolnăvit de gripă la București. O mai mare dovadă de credință credem că nu s'ar putea găsi!

S'a spus că uneori e mortală și medicii — cari din laborator se refugiază în cifre! — ne-au adus vestea că acum cinci ani „gripa” care dăduse ocol pământului, în trei săptămâni, a ucis atunci vreo 13 milioane de bolnavi.

Dar „gripa” mortală de acum câțiva ani, cercetată mai deaproape, a dat rezultate uluitoare: Nici un „gripat” din cele 13 milioane de victime, n'a murit de „gripă”! Fiecare „influențat” a părăsit viața din pricini cu totul individuale — scoase la iveală, se spune, de „gripă”, dar în definitiv tot de cunoscutele, familiarele noastre suferinți, tuberculoza, anghina pectorală, febra tifoidă și celelalte, „gripa” având doar rolul modest de „invitație la vals”. Că s'a făcut și se face abuz de „gripă” nu mai încapă îndoială! Maladia atât de comodă, cu origini și forme atât de misterioase, se găsește ori-când și oriunde! Și oamenii au avut totdeauna nevoie de câte un fel de suferință îndoelnică, spre a scăpa de unele obligații prea crude, de unele hotărâri prea stăruitoare, de unele nesiguranțe — și spre a-și îngădui, bine justificați, o mică odihnă și oarecari desmierdări sufletești, de cari asprimea vieții prea de multe ori ne lipsește. Cu „gripa”, oricine își poate îngădui luxul să fie și el „bolnav”, odată pe an!

N'am avut oare săptămâna trecută, când se puneau problema stabilității monetare și a instituirii unui nou regim de export — chestii fundamentale pentru viața statului nostru — o „gripă” guvernamentală?... Ciudat e că miniștrii, cari trebuiau să-și dea părerea

Nici în pat, bolnav de gripă, d. Tătarăscu nu poate scăpa de telegrame, petiții și convorbiri. Nu e ușor să fii prim-ministru.

D. Inuleț a făcut exces de sportivitate și a ieșit pe zăpadă în pijama. Să ne mai mirăm că l-a lovit gripa?

La d. Slăvescu gripa trecuse mai repede decât la ceilalți colegi din minister. În ziua demisei însă (31 Ianuarie) temperatura i s'a urcat din nou și de astă dată vertiginos.

și să ia o atitudine, au suferit într-adevăr de „influență” !... (De influență reciprocă, nu mai încape îndoială). Întâmplarea își are savoarea ei și istoria va stabili mai târziu, din cartelele intime ale medicilor, ce temperaturi exacte au avut, în acele zile de criză economică și socială, fiecare domn ministru „gripat”. Faptul nu poate fi negat — și nu-l neagă nici Excelențele „gripate”, cari și-au văzut figurile într-un ziar de dimineață, reunite într-o sală de spital, pe perine alăturate, vegheți de surori de caritate și-au putut citi dedesubt: „Consiliu de miniștri”. „Gripa” a fost atunci, pentru armonia și unitatea guvernului, admirabilă; căci de îndată ce guvernul s'a însămănătoșit, ministrul de finanțe a trebuit să-și dea demisia !... In ce mă privește, mărturisesc că n'am fost încă niciodată bolnav de „gripă” și nici n'am întâlnit un asemenea „bolnav”. Am văzut însă mulți suferinzi — unii destul de grav — depe urma medicamentelor preventive contra „gripei”. Cei cari au inhalat diferite săruri iuți, sau alte prafuri „igienice”, s'au ales cu dureri de cap, cu iritații violente ale nasului și gâtului, siliți apoi să se pună la o cură anti-preventiv-preventivă, cu lapte dulce și gargară de potasiu. Alții — îngrijorați mai cu seamă de sănătatea familiei, — au ascultat de sfaturile riguroase ale capacităților sanitare și în puterea iernei au „desinfecat” toate încăperile. Copiii au dormit în bucătărie, unde s'au înecat cu fum, iar părinții cari au dormit o noapte în salonul cu pereții înghețați, au dobândit, tatăl o congestie a ochilor și urechilor, mama o înțepenire de picioare, începând dela șale. Nu sunt medic, dar un sfat îmi pot permite să dau cititorilor și cititoarelor mele, la a căror sănătate țin din răspuneri și cu credință permanentă : „Gripa” — întrucât există — nu poate fi prevenită decât prin două mijloace foarte plăcute : Cu tutunul și mai cu seamă cu vinșorul. Iar cei cari totuși au căzut la „gripă”, nu se vor lecu decât cu aceleași mijloace, întărite : Fum gros, pe nas, și vin sau rom fierț cu scorțișoară în pat, lângă nevastă.

W.

Cea mai fotogenică doamnă sau domnișoară — cel mai fotogenic copil

Concursul „Magazinului” — 20.000 lei premii.

„Magazinul” a instituit un concurs pentru doamne, domnișoare și copii, pentru a alege chipul cel mai fotogenic, trăsăturile cele mai interesante. Orice doamnă, domnișoară sau copil, care va trimite o fotografie executată în studio-ul Foto Julietta — cu care „Magazinul” a convenit să execute fotografii speciale — poate participa la acest concurs. Un comitet va alege la sfârșitul concursului, din fotografiile trimise, pe cele mai interesante, și se vor acorda o serie de premii, în val. totală de 20.000 lei dintre cari mai importante, două premii a câte 5.000 lei fiecare. Citiți amănunte asupra acestui concurs în „Magazinul” pe luna Februarie.

NEISIGURANȚA. caracteristica vremurilor de astăzi, nu se putea să nu planeze și în domeniul teatral. Un mare semn de întrebare domină stagiunea actuală, care, oricum, e în toi. Pronosticuri, în ceea ce privește succesul unei piese, nu se mai pot face, astfel că nu mai poate fi vorba de o „linie a repertoriului”. Directorul de teatru propune, iar publicul dispune. Repertoriul anunțat la începutul stagiunii nu seamănă, cât de cât, cu cel realizat, până la sfârșit.

Teatrul Național, instituție care a început să aibă ceea ce numește tradiție, a cultivat până în prezent un repertoriu cărui nu-i lipsește eclectismul. Marele succes, judecând după numărul reprezentațiilor : „Tinerețea unei regine” de Syl Vara, care se apropie de 50 de spectacole. In cele câteva luni, câte mai sunt până la închiderea stagiunii, Teatrul Național va da un ciclu de spectacole cu concursul Mariei Ventura, va reprezenta „Penthesilea” de Kleist, și piesa anuală a d-lui N. Iorga. Deasemenea va sărbători, în cadrul unui spectacol de reconstituire, centenarul teatrului bucureștean.

In ceea ce privește celălalt teatru subvenționat — Opera — trebuie să recunoaștem actualei direcții meritul de-a fi pus capăt anarhiei care domnia, până mai deunăzi. Angajații nu sunt nici acum mulțumiți, din cauza lefilor prea mici, totuși în atmosferă stăruie un îndemn, emulația, iar disciplina este consolidată. In afară de repertoriul „de flașnetă”, direcțiunea face eforturi pentru montarea unor lucrări mai grele. Din când în când o dată și

D-na Marioara Zimniceanu în „Banul n'are miros”.

D. Ronald Bulfinschi în „Banul n'are miros” (Non Olet) de d. Bernard Shaw.

O scenă din actul I al comediei „Trică” de N. Crătescu, (de la stânga spre dreapta d. Băltășanu, d-na Eugenia Zaharia d-nul G. Calbo-reanu, d-na Victoria Mierlescu, d. Gr. Mărculescu, d-na Marietta Sadova și d-na Irina Nădejde)

O scenă din actul II al comediei „Trică”. De la stânga spre dreapta d-na Marietta Sadova, d. Băltășanu, d-na V. Mierlescu, Eugenia Zaharia, d. Gr. Mărculescu și G. Calbo-reanu.

prin operetă și se pare că „Friederika” va face serie. Un eveniment : a început lumea să vie la Operă.

Teatrul Regina Maria obține, după o serie de căderi, un succes franc, cu „Rișca” de Verneuil. Piesa va pleca însă curând în tur-neu și afișul va fi ținut de „Espoir” de Bernstein. Cei cinci asociați se sbat din răspuneri să ducă barca la liman.

Teatrul „Comoedia” face grozave acrobații de repertoriu. După succesul cu „Tovarăși”, piesă de necontestată valoare, dar căreia la noi i s'a dat o „turnură” nescontată de autor, se joacă acum o farsă — „Iacob” — și nu de prea bună calitate. Ce va urma ? Dumnezeu știe, însă nu și direcția respectivă.

„Teatrul Vesel” s'a specializat în... localizări, sau ca să fim drepiți, în traduceri după celebra firmă Arnold și Bach. Degeaba criticii spun că e o „rușine”. Lumea vine și pare că se amuză.

„Alhambra” este o întreprindere oarecum consolidată. A intrat în gustul publicului și asta înseamnă mult. Mai puțin norocoasă cu revista ce-și anunță ultimele spectacole și căreia îi lipsește concursul prețios al compozitorului Vasilescu, „Alhambra” ar fi păcat să nu profite de preferințele pe cari i le arată publicul.

Cel mai norocos director de teatru pare să fie d. Tănase cu al său „Cal bălan”. Realul său efort a fost apreciat cum se cuvine și popularul actor, care-și serbează în curând 30 de ani de carieră, e... călare pe situație.

Dar „marea și mica bătaie teatrală” a avut și un mort. Plecat la drum cu mult optimism — poate chiar exagerat, Teatrul „Marioara Cinsky” a sucombat, mai repede decât au bănuțat-o chiar cei mai aprigi geloși, pentru... subvenția acestei formațiuni. Întreprinderea a pornit dela început cu stângul. I-a lipsit conducătorul, și „banii”, oricât de mulți, se consumă. Dar de morți, numai bine. Teatrul acesta, cu o viață atât de scurtă, a evidențiat câteva talente... începătoare. Este și acesta un merit. In legătură cu scurta-i activitate, se impune grabnica transformare a scenei teatrului dela Poștă, cu o sală foarte cochetă, dar cu o scenă cât o cutie de chibrituri. E cașicum s'ar face o casă splendidă, dar fără ferestre.

M. dela Palisse.

Viața amărâtă a postelnicesei

de C. GANE

MARGHIOALA

II

Cuprinsul capitolului trecut

Marghiolița, fata paharnicului Vasile Holban, moșier din Nordul Moldovei, îndrăgostindu-se de căminarul Ion Canano, trecu prin mari greutăți, până ajunse să se vadă nevasta acestuia. Dar Ion Canano scrisese socrului său: „Ceeace vrea Dumnezeu nu se poate ocoli”. Și astfel căsătoria se făcu, în ciuda neprietenilor, în primăvara anului 1811. Canano fusese un tânăr sburdalnic, cu datorii pe piață. Și trebui vre-un an doi să se așeze cum trebuie, în rândul oamenilor. Acum începe și pentru el viața unui boier așezat, de neam mare, pe care o vom spicui, în rândurile cari urmează.

Bacheville

„Antoine se precipită în brațele mele: lacrimile noastre se contopiră... și bunul rămas fu pronunțat” (Din cartea lui Bacheville. Ilustrația reprezintă despărțirea celor doi frați).

Ei erau însărcinați de Divan „de complimentér le duc de Richelieu, de l'escorter jusqu'à lassy, et de commander les chevaux de poste nécessaires pour nos voitures”.²⁾ Se vede deci că studiile tânărului Canano la Viena și Berlin îi priiseră cel puțin în societate, căci, ca bun cunoscător al limbilor franceză și germană, el, care fusese poate și secretar de legatie, făcea acum pe junele la modă, primitiv de oaspeți înalți.

„La Moldavie est un pays charmant”³⁾ exclamă contele de Rochechouart, ⁴⁾ care rămâne încântat de primirea ce le-o fac leșenii. Ei fură găzduiți, toți doisprezece în casa lui „Costachi de Balche”, fratele celui Gheorghe, care-i primise la Chișinău. Timp de câteva săptămâni vuiră lași de petreceri, de muzici, de dans. „Femeile” zice autorul memoriilor

2) De-a saluta pe ducele de Richelieu, de-al întovărăși până la Iași și de-a îngriji de caii de poștă trebuincioși la trăsurile noastre.

3) Moldova e o țară fermecătoare.

4) Souvenirs sur la révolution, l'empire et la restauration, par le general comte de Rochechouart (Paris, 1892, Ed. II), în Buletinul Ion Neculce, II p. 345.

„urmează ultimele mode de la Paris și de la Viena”, imitant les allures de l'ancienne Cour de France). Nevasta lui Costachi Balș (Domnița Elena Hangerli) ne primi într-o zi, la 12, stând în pat, sub pretext c'o doare capul. Purta o bonetică din cele mai cochete, o camizolă brodată, împodobită cu horbote frumoase și cu funte roz-fraged; un șal de cașmir foarte scump acoperea patul, și se vedeau vase de porțelan în toate colțurile, în cari erau flori din cele mai rare (et d'étranges fleurs sur des étagères, ar fi spus Beaudelaire). Un demi-jour savamment calculé complétait cette mise en scène”.⁵⁾ Rochechouart își cam pierdu mințile după această femeie, precum cellalt aghiotant al lui Richelieu, Theodore de Crussol, și le pierdu cu totul, din pricina unei văduve de 18 ani „la princesse Sturdza”, pe care o și ceru în căsătorie ⁶⁾ căci pe atunci, ne spune contele de Langeron în amintirile sale „les boyards moldaves sont maintenant au pair des nobles des autres pays”.⁷⁾

După plecarea Rușilor din țară, în 1812, Moldovenii se considerau acum oameni civilizați și se mângâiau de pierderea Basarabiei, căci câștigaseră în schimb bonton și maniere elegante.

Vorbim de boieri. Și numai de cei mari, căci bieții boierinași, de starea a doua, aveau desigur destul de furcă cu greutățile traiului zilnic, pentru a se mai gândi la codul manierilor elegante. Dealtfel, când erau la țară, pe la moșiile lor, chiar boierii mari uitau de fleacurile din capitală, și se apucau de gospodărit,

5) O semi obscuritate savant calculată, împlinia această aranjare.

6) Căsătoria nu se făcu. Elena Sturza, sora viitorului Domn Mihai Sturza, care fusese măritată cu Al. Ghica, se mărită mai apoi din nou cu Harting.

7) „Boerii moldoveni sunt acum egali nobililor din celelalte țări”.

SOCIETATEA ieșană se afla la începutul veacului al 19-lea în plină transformare.

Viața orientală, pe care o introdusese moravurile fanariote, își pierdea, cu zi ce trece, farmecul arhaic, apropiindu-se tot mai mult de felul de trai al Occidentalilor. Inceputurile acestei schimbări datau de prin anii 1790, când Rușii cari ocupaseră Moldova, trimiseseră la Iași pe vestitul Potemkin, care a domnit acolo câțiva ani ca un rege. Occidentalizați ei înșiși, de puțină vreme de altfel, Muscalii aceștia începură să învețe pe Moldoveni ce înseamnă „un bal”, „un teatru”, „o toaletă”, „o coserie”. Cucoanele începură să iasă din haremurile lor, să se gătească a la française, să primească lume în saloane. Dar după plecarea Rușilor, boierii găsind că jocul acesta a ținut destul, și-au trimis nevestele din nou în ginecee, rugându-le să binevoiască a păzi dătinile strămoșești. Timp de vreo zece, doisprezece ani, doar Doamnele fanariote mai îmbrăcară rochii croite după moda franceză și doar la Curte dacă se mai făceau — rareori — petreceri cu dans. Incolo viața „femeii mondene” se reducea la puțin lucru: plimbări, ziua, cu trăsura sau cu sania și seara joc de cărți, numai între ele firește. Dar lucrurile se schimbă iarăși, brusc, în 1806, când se arătară din nou drăguții de Muscali, cari veniau să mai ocupe odată Moldova, în care rămăseră șase ani, pornind abia în 1812, cu Basarabia în geamandan. Decum sosiră ei, nebunia cuprinse iar toate mințile. Bărbații, cari de altfel nu-și lepădaseră nici odată îmbrăcămintea lor orientală, giubeaua, brăul și calpacul, se ținură cum se ținură, îngăduind doar ca nevestele lor să înceapă iar a petrece, fiindcă voiau să treacă, în ochii străinilor, drept „civilizați”. Dar în deobște se țineau morocănoși la o parte, privind numai cum petreceau jupănesele lor, cu ofițerii țarului Alexandru. Iar ele, din cari unele știau franțuzește altele rusește, unele știau să cânte din harpă, altele din gură, începură să comande în grabă, de la Paris, nu numai rochii, panglici și dantele, dar și mobile, că nu erau doar să stea ofițerii Țarului tolăniți turcește, pe divanuri. În șase ani de zile, cât țină ocupația rusească, societatea moldovennască își schimbă felul de viață cu desăvârșire, nemaî întorcându-se apoi niciodată la vechile obiceiuri. Contele de Langeron care a fost de mai multe ori la Iași, înainte și după 1806, ne asigură că această transformare s'a operat ca prin minune, într'un singur an. Și trebuie să-l credem, căci același lucru ni-l spune, în 1807, și contele de Rochechouart.

Acesta era general, aghiotantul unchiului său ducele de Richelieu, guvernatorul „Rusiei Noi” și creatorul orașului Odesa. Făceau parte amândoi din numărul acelor nobili francezi emigrați din pricina revoluției și intrați în slujba Țarului. Drept dovadă de nebunia care cuprinse pe ieșeni, după ocupația rusească, stă martoră „invitația” pe care o făcură ei ducelui de Richelieu de-a veni de la Odesa la Iași, fără nici un alt scop, decât acel de-a petrece câteva zile în tovărășia unor nobili „de l'ancien Régime”. În Februarie 1807 trei boieri moldoveni sosiră la Odesa „trimiși de Divanul Țării”, pentru a ruga pe Domnul Duce „D'honorer leur capitale de sa présence auguste”.¹⁾ vorbe textuale, scrise pe franțuzește. Ducele primi, și, cu un stat major compus din douăsprezece persoane, printre cari erau contele de Rochechouart și doctorul Scudéry, prin Tiraspol și Bender, sosi în Moldova, pe la sfârșitul lunii Febr. La Chișinău îl așteptau doi boieri din Iași, Gheorghe Balș, fiul lui Costachi Balș Ciuntul, și Ion Canano al nostru, fiul lui Șerban.

1) De-a cinsti capitala lor, cu augusta lui prezență.

ducând între ei, sau cu vecinii, viața patriarhală pe care o duseseră părinții și bunicii lor.

Iancu și Marghioala Canano, cari, după cum am văzut, se iubiau ca doi porumbei, trăiră mai mult la moșie, departe de sgomotul vieții mondene, de care tânărul căsătorit era acum sătul, până 'n gât. Dealtfel, tatăl său tot nu-i prea dădea bani, așa încât, ca să-și țină rangul și să-și crească copiii, căminarul Ion se apucă de fel de fel de întreprinderi și negustorii, din care pricină, până la urmă, va și mofluzi.

Din 1811 până în 1817, soții Canano avură șase copii, trei băieți și trei fete. Cel mai mare, Șerban, care purta deci numele bunicului, avea, în Octombrie 1817, șase ani fără o lună. Coana Marghioala găsi că trebuie dat la carte, să iasă om din el. Conu Iancu zise: bine — și se apucă să-i caute un dascăl. Il găsi pe **Barthélemy Bacheville**, fost soldat în garda lui Napoleon și condamnat la moarte de guvernul Restaurării, care-l credea spionul împăratului. **Barthélemy**, împreună cu frate-său **Anton**, condamnat și el la moarte, fugiseră din Franța și, prin Germania și Polonia, sosiră la Iași, în lunie 1817. Ei auziseră vorbindu-se de o mișcare grecească, împotriva Turciei — Eteria — și veniseră înținși în Moldova, crezând că vor găsi aici o armată, în care foștii luptători ai lui Napoleon să se poată înrola. Dar Eteria nu era încă coaptă. Frații Bacheville rămaseră în Iași, muritori de foame. Anton, pentru a-și ține zilele, intra în casa boierului Mavroyeni, din care trecu, după moartea acestuia, într'a lui Constantinică Paladi, ginerele lui Vodă (Scarlat Callimak). Barthélemy găsi pe Iancu Canano, care tocmai căuta un dascăl pentru fiu-său. Între ei se încheie următorul contract, în dublu exemplar: **fait en double, à lassy, le 26 Octombrie 1817.**

Entre M. Jean Cananot, spatar de Moldavie, et le Capitaine Bacheville. 8)

Traducem:

Domnul Bacheville va intra la domnul Canano pentru a învăța pe fiul său limba franceză. El va fi primit în casă ca un adevărat prieten. Domnul Canano va da domnului Bacheville locuință, masă, spălat, un servitor special pentru el (un domestique uniquement à son service) și 1200 de piaștri pe an, plătite dinainte, la fiecare trimestru etc.

„Haida, de, imi spusei în gând (scrie Bacheville) uite că dintr'un prost școlar pe malurile Saônei m'am făcut dascăl pe ale Bahluiului... Mă voi căsători poate c'o fată de boier... voi da Grecilor lecții de tactică în lupta lor de Neatâr-nare... mă voi acoperi de glorie”.

La lăptăreasa lui Lafontaine, căpitanul se vedea general, și hurducat de trăsura care-l ducea de la Iași la moșia spătarului Ion adâncit în gânduri; el se pomeni deodată „au château de monsieur Cananot, à quinze lieues de lassy”.⁹⁾

Stăpâna casei îi ieși într-o întâmpinare. Bacheville o găsi plăcută, binevoitoare, vorbind destul de bine franțuzește „pour se faire comprendre”.¹⁰⁾ Ea îl asigură că, în casa ei, nu va avea nimic de dorit. Totuși „malgré tous les égards de monsieur Cananot et de sa femme pour moi”¹¹⁾ abia câteva

zile după sosirea lui acolo, Bacheville voi să plece, din cauza Arnăuților din curtea conacului, cari erau — să-l omoare. „Barbarii aceștia” zice fostul căpitan „se aruncară asupra mea, vreo doisprezece la număr, cu săbiile scoase, când dintr'o întâmplare doamna Canano, trecând pe acolo, liniști furia lor, luându-mă sub protecția ei”. Pricina certei nu ni-o spune dumnealui dascălul, dar o putem ușor bănuși, noi ceștia cari-i știm pe francezi ce puțin politicoși sunt, cum vin în meleagurile noastre, pe care le consideră sălbatece. De altfel domnul Bacheville era în deosebi de gădilos cu privire la amorul său propriu, după cum se va vedea din întâmplarea pe care o vom povesti mai încolo.

Din aceste prețioase amintiri, aflăm că în Moldova erau la începutul veacului trecut hanuri puține și rele. O fi mers pe la ele negustorii și țărani, însă boierii când erau la drum, trăgeau în gazdă, pentru mâncare și pentru somn, la conacurile semenilor lor. Aceasta era vestita ospitalitate moldovenească, de care se auzia vorbindu-se altă dată și care a rămas astăzi doar o amintire, din țara basmelor.

În casa lui Canano, fiind mai aproape de capitală, se perindau oaspeții aproape zilnic, ba la prânz, ba seara, ba la culcare. Mesele se luau împreună, în spațioasa sufragerie de la parter, fiecare mosafir având în spatele lui feciorul său anume, care-i turna de băut și avea grijă de pâinea lui. Bliurile cu mâncare nu se puneau pe masă, ca altă dată, ci un fecior, pe care Bacheville îl numește **maitre d'hotel**, trecea cu farfuria dela un boier la altul, ceeace Francezul numește **metoda poloneză**. „Ca și în nobilimea franceză”¹²⁾ adăogă fostul căpitan „cel mai scârbos boier moldovean croit avoir le pas sur tous les nobles du monde”¹³⁾; cu atât mai mult se credeau ei mai mari decât mine, cu cât nu eram decât un profesor de limba franceză”. De altfel Bacheville se înșeală și asupra protocolului nobilimei franceze și asupra celei moldovene, de oarece niciun boier nu se putea crede mai mare decât îi era rangul, iar rapoartele dintre aceste deosebite ranguri erau hotărâte până în cele mai mici amănunte. Firește însă că față de el, trebuiau să treacă toți înainte. Așa dar feciorul care ducea farfuria cu mâncare îl servia cel din urmă din toți, după cum se și cădea. Darsoldatul lui Napoleon simțindu-se amarnic de jignit, se plânse lui Conu Iancu de umilintă ce i se făcea. Canano îi răspunse râzând: „Dacă sint grosolani, învață-i a trăi; o să ne faci un serviciu și lor și mie”. Atât îi trebui ciudusului de francez. A doua zi chiar fură poftiți la masă vreo doisprezece boieri „cu barbă lungă, cu calpacul sau islăcul în cap, în cămașe de mătăasă, brău de cașmir, conțeș și blană de samur — avându-și fiecare, în spate, feciorul”. Când așa dar trecu neșuferitul de **maitre d'hotel** pe lângă Bacheville, sărindu-l peste rând, ostașul de la Austerlitz îl apucă de barbă, trăgându-l lângă sine și servindu-se cu sila. Ba îl amenință chiar că-l va bate cu bățul — **sous peine de bâton**.

Se făceau atunci lucrurile cu belșug. Fiecare boier avea nu numai un fecior în spate, dar și o sticlă de vin în față. Câți boieri atâtea sticle. Bacheville ne spune că la aceeaș masă, avea el în față lui o sticlă de vin roș și un pahar mare de cristal, proprietatea lui privată. Vinul său făcu cu ochiul unui boier și paharul altuia. Se sfătuiră căftăniții între ei să i le sufle, și cum vorbeau moldovenește, francezul nu înțelese despre ce este vorba, decât doar din privirile lor „et du mot cascalo qu'ils prononcèrent”¹⁴⁾.

12) Se crede mai cu moț decât toți nobilii din lume.

13) Și din cuvântul „Cascalo” pe care-l rostiră.

Cascalo, adică „dascălul. Mă pusei în defensivă” zice Bacheville „Un fecior veni să-mi ia paharul, altul sticla; dar aveam tocmai în mână un cuțit cu mânerul lung, și-i plesnii pe amândoi peste degete, de le trecu cheful să mai încerce a doua oară”.

Cât despre învățătura ce-o dădea dascălul școlarului său, nu era menită să înainteze. Micul Șerbănică era unleneș și un rău. Bacheville se plânse conului Iancu că „elevul său l-a trimis la plimbare”, tatăl trase fiului o chelfăneală, „nos études reprisent leur cours, mais sans faire de grands progrès au petits boyard”¹⁴⁾. Apucăturile rele se arată de cu vreme. Il vom mai întâlni pe acest Șerban, amărând bătrânețele mamei sale.

Bacheville rămase la Canano din Octombrie până în April. În primăvara anului 1818 afacerile acestuia mergând prost, el fu nevoit să-și vândă moșia și să-și concedieze dascălul, care plecă în urmă la București și de acolo la Constantinopol.

Nu știu care era acea moșie a lui Iancu Canano, situată la 15 leghe de Iași și pe care fu nevoit s'o vândă în April 1818. Dar se vede de aici că dacă afacerile spătarului merseseră bine, vreo cinci-șase ani, acum iar îl copleșiau greutățile, cari veniau în deobște din faptul că tatăl său, nevoind să-i dea bani, el era nevoit să facă fel de fel de negustorii, de lemne, de oi, de cereale, pentru a-și ține zilele și mai ales rangul. Totuși, doi-trei ani mai târziu, în preajma izbucnirii Eteriei, Șerban Canano, foarte bătrân, muri înfârșit, lăsându-și întreaga avere, destul de însemnată, celor doi copii ce avea, Mărioara Millo și Ion Canano.

Conu Iancu își luă soția și cei șapte copii ce avea acum, și merse de se statornici la Corni, moșia tatălui și a bunicului său.

Prima grijă a coanei Marghioalei fu să caute iar un dascăl pentru copiii ei, căci creșterea acestor odrasle a fost veșnicul ei gând și neastâmpărul vieții sale. După francez, găsi pe un neamț. Dar se vede treaba că nu le priia dascălilor casa spătăresei. Bacheville era să fie omorât de Arnăuții din curte, Neamțul o păți și mai rău.

În primăvara 1821 Ion Canano trimise pe dascălul copiilor, împreună cu alți doi oameni, la o moșie din apropiere pentru niște daraveri ce le avusese tatăl său Șerban pentru pășunatele vitelor sale. Proprietarul, sau poate arendașul acelei moșii, era un anume Bănică, om sucit și cu totul într-o ureche. Cum văzu el pe oamenii Cananoului intrând în curtea sa, cu răvaș dela dumnealui spătarul Iancu „a început a sudui pe cel care l-a scris și pe cel care l-a adus, și deodată, strângând oamenii lui, s'au adunat cu parii, și călare fiind încă dascălul, au început a trage cu parii în cal, până când a căzut Neamțul de pe el, iar calul rănit a fugit la herghelii. Iar apoi pe dascălul acela prinzându-l și oprindu-l acolo, ce i-au făcut nu știu, că eu, după ce a împușcat Bănică în mine, am scăpat cu fuga...” zice Ilie iconomul ot Botoșani, în mărturia sa hotarnică din 16 Mai 1821.

Mai târziu, după vreo șapte ani, mai aflăm în casa spătăresei și un dascăl pentru grecește, Chiriac Trandafilos, căruia i se dă 500 de lei pe an, șapte merțe de faină, zece de popușoi, și obligația de-a găsi pentru băieți un nou dascăl de franțuzește. Ce pățanie o fi avut și Grecul, după Neamț și Francez, dela oamenii din curte sau dela străini, documentele nu ni-o mai spun.

14) Lecțiile noastre reîncepură, dar fără ca micul boier să înainteze.

NOI REDUCERI. TOATE SERVICIILE
COAFORUL BEER 25
LEI
CALEA MOȘILOR 53 • BACȘIȘUL SUPRIMAT

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL
BULEVARDUL CAROL, 39 TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează:
negi, pistrui, coșuri, etc. Îngrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice.
Distrugea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea
locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

În ziua investirii mitropolitului Nicodem, a băntuit în Capitală un viscol cumplit. Fotografia noastră înfățișează garda palatului înzăpezită.

CALENDAR

6

1922. Cardinalul Achille Ratti este ales papă al Romei și devine Papa Pius XI. A fost înainte cardinal și episcop la Milano (alături chipul).
1837. S'a născut la Iași, Ghenadie Enăceanu, fost episcop al Râmnicului, prof. la Fac. de Teologie din București și autor al celui dintâi studiu asupra iconografiei românești.
1917. Trupele germane s'au retras de la Ancre.

7

1812. S'a născut Charles Dickens renumitul romancier englez. Din operele lui, cităm „David Copperfield”, capod'opera lui Dickens. Apoi „Aventurile d-lui Pickwick”, „Mica Dorrit” și altele (alături chipul).
1446. Cristofor Columb a descoperit America.
1788. Austriecii au ocupat Moldova, în urma declarării războiului contra Turcilor.

8

1587. A fost executată în Anglia Maria Stuart, regină a Scoției. Viața acestei nefericite femei a dat subiect mai multor „agedii” celebre (alături chipul).
1513. Neagoe Basarab ocupă tronul Munteniei.
1764. Grigore Ghica e numit domnitor al Moldovei.
1807. Napoleon învinge pe Ruși și Prusaci la Eylau.
1841. S'a născut junimistul Th. Cercez.

9

1878. A murit Claude Bernard, medic, fiziolog francez. A formulat o teorie a diabetului, a descoperit rolul nervilor vasomotori, a studiat efectele otrăvurilor și ale anestezicelor (alături chipul).
1649. A fost decapitat regele Angliei, Carol I.
1845. S'a născutli teratul V. Tasu.
1850. S'a născut profesorul V. D. Păun.

10

1923. A murit fizicianul Conrad Roentgen. Este celebru prin descoperirea razelor X sau ale lui R. Cu ajutorul lor s'a creat radioscopia și radioterapia (alături chipul).
1904. Incepe războiul ruso-japonez prin atacul niponilor la Port Artur.
1538. Petru Rareș bate pe Unguri la Brașov.
1801. S'a încheiat la Luneville pacea între Franța și Austria.

11

1847. S'a născut Thomas Alva Edison, care a făcut mari invențiuni în domeniul electricității. A descoperit microtelefonul, fonograful, lampa cu incandescență, megafonul. A debutat în viață ca simplu lucrător la o companie de cale ferată. A murit la 1931 (alături chipul).
1919. Friedrich Ebert a fost numit președinte al Reichului.

12

1807. S'a născut generalul Cristian Tell. A participat la revoluția din Muntenia în 1848. A fost membru al guvernului provizoriu și exilat la Smirna. (alături chipul).
1912. A fost proclamată republica în China sub auspiciile lui Sun-Yat-Sen.
1910. A murit economistul Eugen Carada, fost director al Băncii Naționale.
1915. Epocal rusesc la lacurile Mazuriane.

THOMAS ALVA EDISON

de AL. IORDAN

Numele inventatorului american născut la Milan, statul Ohio, (America de Nord) este astăzi cunoscut aproape în toate colțurile globului pământesc, datorită realizărilor practice pe care le-a desăvârșit ingeniozitatea minții sale veșnic creatoare.

Cred însă că, nu se poate spune același lucru și despre viața lui Thomas Alva Edison, mai ales în ceea ce privește copilăria și tinerețea sa până la vârsta de treizeci de ani, epocă ce ilustrează puterea de muncă și spiritul inventiv-practic, ale marelui fizician de mai târziu.

Lupta cu viața, Edison a început-o din fragedă copilărie, căci n'avea decât doisprezece ani când lipsurile din casa părintească l-au silit să găsească o posibilitate de câștig, cu care să contribuie la îndulcirea traiului familiei.

Intrepidul copil, începu prin a fi colporteur de ziare pe linia ferată „Grand Trunk Railway of Canada and Central Michigan”. Trecând din vagon în vagon își desfășura teancul de ziare, călătorilor dornici de a afla noutăți, vânzând în același timp bomboane și fructe.

Gata oricând de a face orice serviciu celor ce ar fi apelat la el, micul Thomas câștigă repede simpatia publicului călător și a personalului trenului.

Dornic de a se instrui, Edison căuta să profite de orice clipă liberă și între sosirea și plecarea trenului — care-i slujea drept câmp de activitate comercială — el se infunda în biblioteci cînd tot ce-i cădea în mână.

Simpatizat de șeful trenului, acesta îi puse la dispoziție un vagon vechi de marfă, ce era întotdeauna atașat, gol, la garnitura trenului, unde micul negustor își depozita mărfurile și unde își întemeie un mic laborator pentru încercarea unor experiențe cu aparate construite de el însuși.

Fiind într-o zi la tipografie, în timpul când se făceau corecturile ziarului, Edison, văzu o știre care speculă ar fi putut să-i aducă o sporire a câștigului: într-o ciocnire dintre trupele a două state din nordul Americii, căzuseră cincizeci de mii de morți. Telegrafie imediat la toate stațiile unde se oprea trenul său, adăugând că amănuntele se găsesc în ziarele din acea zi.

Înarmat cu un număr dublu de foi, cărora avu grija să le ridice prețul, Edison reuși să realizeze un frumos câștig.

Contactul zilnic cu tipografia înlesni vânzătorului de ziare învățarea meseriei tipăririi și-i sugeră ideea de a scoate singur un ziar în care să fie inserate diferitele știri locale ce interesau ținutul pe care-l străbătea el zilnic cu trenul.

În vagonul ce-i fusese pus la dispoziție de către șeful trenului, își instală Edison, o tipografie portativă, cu ajutorul căreia își imprimă ziarul, el îndeplinind funcțiile de director, redactor, tipograf și corector.

Dar o veche pasiune — de a cunoaște telegrafia — îl stăpânea pe micul Thomas. Lipsa de bani îi zădărnicea realizarea acestui ideal. Iată însă că, într-o zi, scăpând dela moarte sigură copilul telegrafistului, care se juca între linii în momentul când trenul intra în stație îi înlesni învățarea telegrafiei. Tatăl copilului îl luă în preajma sa și-l iniție asupra tainelor ce-l obsedau de atâtea vreme pe Edison.

De acum începe epoca de realizări ingenioase. Intrat în anul 1862, la birourile telegrafice din Port-Huron, continuă să se instruiască și să fie preocupat de ideea unor invențiuni, ajungând ca în 1864 să realizeze telegraful duplex care-i îngăduia să transmită în același timp, pe același fir, două telegrame în sens invers. Această invenție, avu ca urmare o rapidă îmbunătățire a situației sale materiale, deoarece numeroase societăți s'au grăbit să-l angajeze ca inginer.

Bogat și cu renume în mijlocul oamenilor de știință, Thomas Alva Edison fondează în anul 1876 uzina sa dela Menlo-Park, din Orange (Statele Unite, New-Jersey).

Aci realizează cele mai multe din invențiile sale. În 1876, microtelefonul, care-i permite să adapteze în practică, telefonul lui Bell; un an mai târziu a fabricat primul fonograf, al cărui principiu fusese găsit de francezul Charles Cros, cu un an înainte; tot în acest an realizează minunata perfecțiune a lămpii cu incandescență, cunoscută astăzi sub denumirea „lampa lui Edison”. În același an imaginează megafonul, și alte numeroase invențiuni, mai toate de o foarte mare importanță.

În anul 1880, inventează un cablu în care firul de bumbac era impregnat cu ulei greu, pentru ca după patru ani să semnaleze efectul Edison, prima etapă a lămpii triode (acest efect fusese studiat de Hittorf, încă din 1869).

Tot lui Edison i se datorește Kinetoskopul (1894), ingenioasa sinteză fotografică a mișcării, precum și numeroase experiențe interesante asupra diverselor aplicațiuni ale electricității, dintre cari relevăm procedeul care îngăduie comunicarea prin telegraf cu un tren în mers, precum și realizarea telegrafului quadruplex și sextuplex. Pe la 1914 desăvârșește bateria cu acumulatori foarte rezistenți, din fer și nikel, cu electrolit alcalin, cunoscută sub denumirea acumulatorul Edison, iar în timpul războiului a adus importante modificări motoarelor cu benzină, cu gaz carbonic lichid și electrice.

Viața și realizările lui Thomas Alva Edison, sunt o pildă vie de ce poate înfăptui o fire întrepidă și perseverentă.

Pierdusem iubirea Bărbatului meu

Incepuse să se intereseze așa de mult de o blondină cu tenul minunat încât mărturisesc ca am devenit grozav de gelos. Apoi m'am pus a căuta să aflu cauza atracției ce avea fata asupra lui. Nasul ei nu lucia niciodată. Tenul îi era totdeauna foarte fraged și încântător, chiar când dansa o seară întreagă într-o sală încălzită peste măsură. În cele din urmă un celebru specialist de frumusețe mi-a spus secretul ei: ea amesteca pur și simplu puțină spumă de cremă în pudra ei de orez. Acest minunat ingredient face pudra să țină pe piele, fie chiar vânt sau timp ploios, și în ciuda transpirației. Spre marea mea bucurie, după prima încercare, bărbatul meu a zis: „Ești fermecătoare astă-seară!” Acum tenul meu fraged și încântător face admirația bărbatului meu și invidia tuturor prietenelor mele.

Notă: Dreptul exclusiv de a face uz de această descoperire surprinzătoare a „Spumei de Cremă” a fost dobândit de Tokalon pentru o sumă enormă. Amestecată cu Pudra Tokalon, celebra Pudră de Paris, după un procedeu secret, ea lucrează ca un adevărat tonic și dă pielii o frumusețe naturală în loc de a o acoperi numai. Ea înalță pentru totdeauna orice urmă de lăcui și înstrează pielea cu tenuri cum nu s'au văzut încă până azi.

De vânzare la toate farmaciile, drogeriile și parfumeriile din țară. Noile prețuri reduse de la Lei 45.—.

DOAMNELOR! Vopsiți părul, în cele mai frumoase culori naturale, precum și undulându-l permanent, necuțit ireproșabil Coșforat François, Strada Edgard Quinet, 7

PĂRUL ALB nu-l mai vopsiți!

Fiac. lei 160, 2 flac. lei 300.— De vânzare la Farmacii, Drogerii, Parfumerii. Depozit: „OPAC”, str. Doamnei 7 (Galeriile Blanduziei, etaj) București

Citiți: „MAGAZINUL” revista publicului select

REALITATEA

ilustrată

Luise Ulrich (noua Elisabeth Bergner) și Adolf Wohlbrück în puternicul film sentimental „Regine”
(Romanul unei iubiri) prezentat de Cinema Regal

REALITATEA

ilustrată

ANUL IX No 421

13 FEBRUARIE 1935

Dubla existență a japonezelor

Privind viața japonezelor găsim două puncte cu totul opuse: pe deoparte un modernism care se încadrează perfect în obiceiurile și moravurile secolului XX și pe de altă parte păstrarea vechilor credinți japoneze de mii de ani. Fotografiiile noastre înfățișează pe fermecătoarea Hatakeyama fiica unei familii de burghezi din Tokio. Dimineata, reporterul nostru fotograf a găsit-o într-o ținută perfect europeană atât în privința îmbrăcămintii, cât și a coafurii. După amiază a oficiat — investmântată în kimono și coafată după vechiul stil japonez — în prezența întregii ei familii, ceremonia ceaiului.

10 LEI

Actualități din țară

INAPOEREA D-LUI TITULESCU

D. Nicolae Titulescu, ministru de externe, s'a înapoiat săptămâna trecută în Capitală venind de la Geneva. Fotografia noastră îl înfățișează pe d. Titulescu în Gara de Nord, încadrat de demnitari și diplomați.

SCHIMBĂRILE DELA MINISTERUL JUSTIȚIEI

D. Victor Antonescu fiind numit la finanțe, locul d-sale la justiție a fost luat de d. Valer Pop. Fotografia noastră înfățișează pe fostul și actualul ministru în mijlocul funcționarilor de la justiție.

NOII MINISTRI DE JUSTIȚIE ȘI DE FINANȚE

Fotografiile alăturate înfățișează pe d-nii Victor Antonescu (ministru de finanțe) și Valer Pop (ministru de justiție) în cabinetele de lucru.

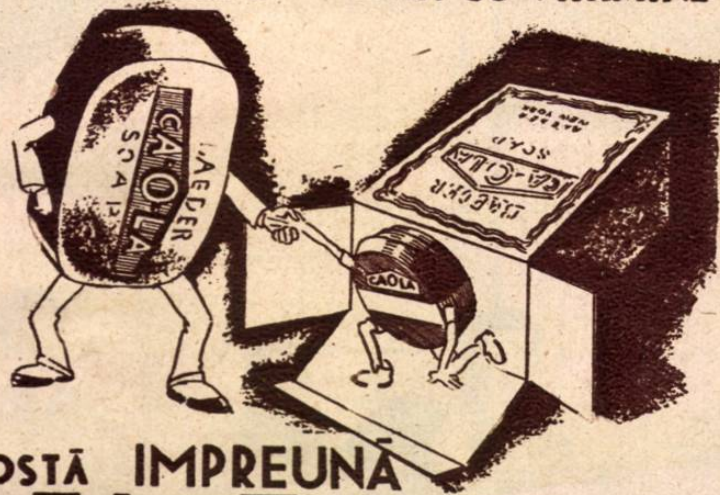
D. VICTOR SLĂVESCU PARASIND MINISTERUL DE FINANȚE

Fotografia de mai jos înfățișează pe fostul ministru de finanțe d. Victor Slăvescu, împreună cu d. Victor Antonescu în mijlocul funcționarilor ministerului.

S'A EFTINIT.

1 SĂPUN MARE + 1 CREMĂ CU VITAMINE

**COSTĂ ÎMPREUNĂ
LEI 30**

Săpunul CA-O-LA

este admirabil parfumat, produce o spumă abundentă și emolientă fiind în același timp cel mai spornic la întrebuințare.

CREMA cu CA-O-LA VITAMINE

întinereste epiderma, înfrumusețează tenul și este indispensabilă tuturor pentru îngrijirea pielii.

Faceți o încercare!

PRODUSELE BAEDER NEW-YORK

de vânzare numai la Farmacii, Drogerii și Parfumerii

Reprezentanța Generală : ARTHUR WEISBERG, București

D-NII LAVAL ȘI FLANDIN LA LONDRA

Președintele consiliului de miniștri din Franța, d. Flandin, împreună cu ministrul de externe d. Laval au sosit la Londra săptămâna trecută, în vederea tratatelor franco-englize. Fotografia noastră îi înfățișează pe cei doi bărbați de stat împreună cu d. MacDonald.

RALLY-UL AUTOMOBILISTIC DIN MONTE CARLO

131 de concurenți, au pornit din 7 puncte diferite ale Europei în rally-ul automobilistic din Monte Carlo. Fotografia noastră înfățișează pe Mrs. K. Pete și Mrs. Davis din Londra, în „Place de la Concorde” la Paris.

ACTUALITATI DIN STRAINATATE

Două vapoare — „Mohawk” și „Talisman” — s'au ciocnit în Statele Unite. De pe urma ciocnirii, „Mohawk” s'a scufundat. Fotografia noastră înfățișează unicul pasager salvat de pe vasul naufragiat.

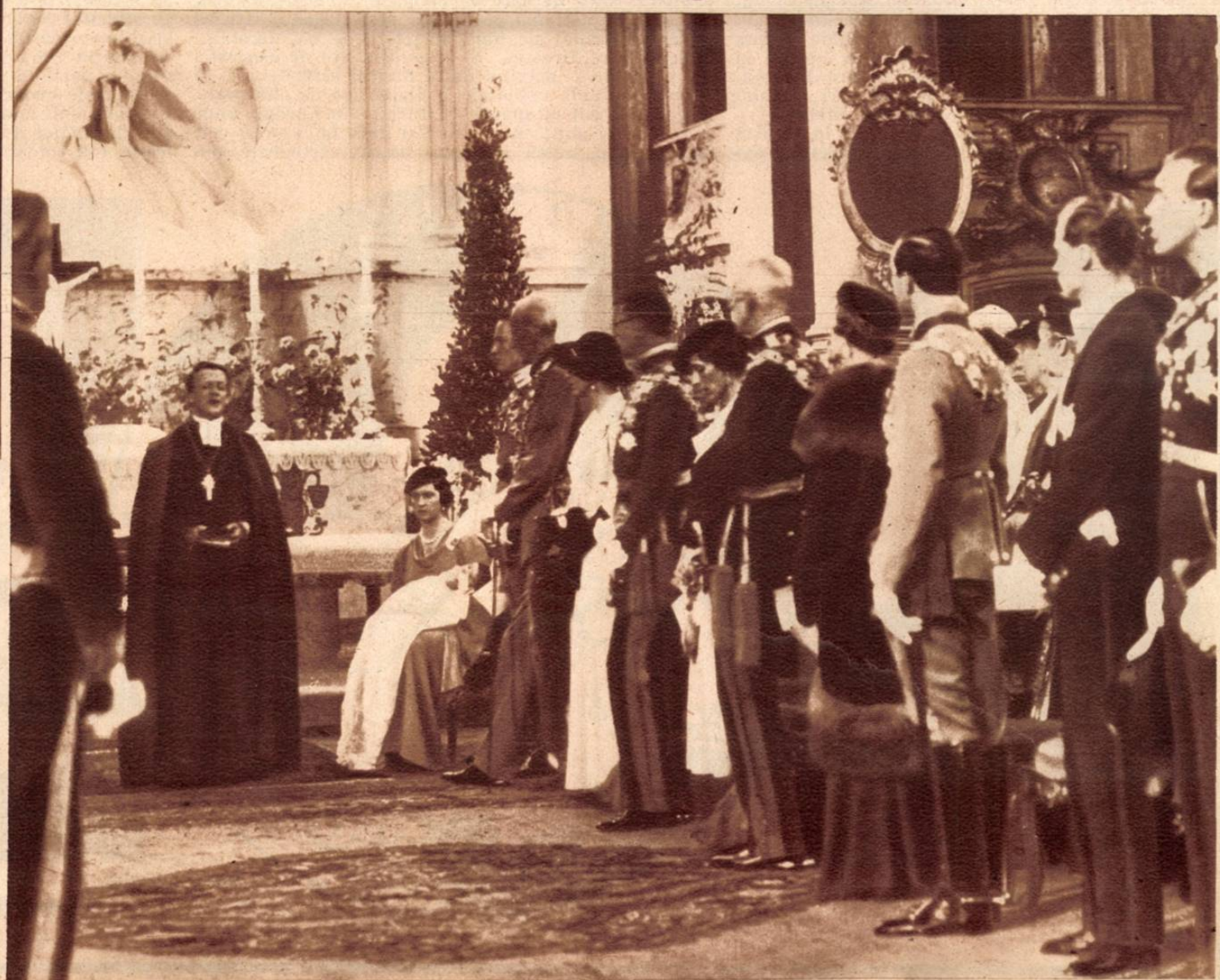

SWEN HEDIN ÎMPLINEȘTE 70 DE ANI

Celebru explorator al ținuturilor asiatice, Swen Hedin, care a transpus în numeroase scrieri călătoriile sale, împlinește la 19 Februarie, 70 de ani.

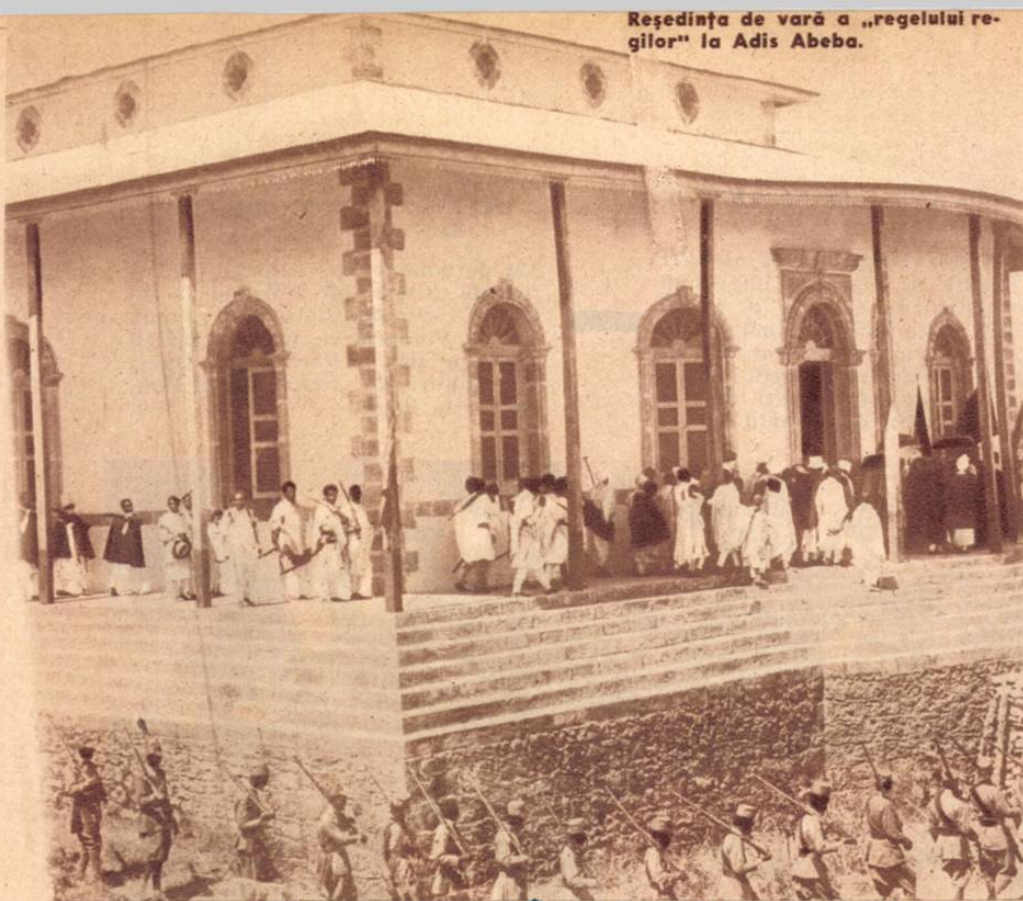
BOTEZUL STRĂNEPOATEI RE- GELUI GUSTAV AL SUEDEI

La 1 Februarie s'a desfășurat la Stockholm, într'un cadru deosebit de fastuos, ceremonia botezului fiicei prințului Gustav Adolf al Suediei și princesei Sybille. Fotografia noastră a fost luată în timpul ceremoniei și înfățișează pe priceasa Sybille cu fiica ei.

Reședința de vară a „regelui regilor” la Adis Abeba.

Ras Kibada, fotografiat pe scările palatului de la Adis Abeba cu prilejul semnării de către împărat a noii constituții.

ABISINIA

CENTRUL POLITICII MONDIALE

de F. ADERCA

În ultimul timp opinia publică europeană a fost alarmată de o plângere a Abisiniei către Liga Națiunilor, că trupe italiene îi atacă hotarele. În asemenea împrejurări se obișnuiește a se răspunde, împotriva trupelor abisiniene au atacat teritoriul italian. Până la stabilirea adevărului — care în materie militară nu se descoperă niciodată — diplomații se pun de acord asupra problemelor lor esențiale. În cazul special de care ne ocupăm, plângerea Abisiniei e în curs de „soluționare”. Deocamdată a intervenit o înțelegere franco-italiană, pentru păstrarea păcii europene! Și opinia publică, tot atât de neștiutoare, ca și pe vremea când diplomația era o întreprindere secretă, a fost încunostințată că Franța cedează Italiei un teritoriu de vre-o sută de mii kilometri pătrați în sudul Libiei, drepturi speciale în Tunisul francez și cea mai mare parte a Somaliei franceze, de pe coasta răsăriteană a Africii, unde Franța păstrat portul Djibuti. Dela Djibuti în interior la Adis Abeba, capitala Abisiniei — țară inconjuroasă de colonii europene: Erytreia (italiană) Somalia (franceză), Somalia (engleză) și Somalia (italiană) — se află o linie ferată, singura linie ferată în această țară, se pare bogată în petrol și mine aurifere neex-

ploatate. Franța a cedat Italiei, în afară de teritoriile mai sus amintite și o parte importantă din acțiunile societății de cale ferată. Africa a salvat deci într'adevăr pacea europeană, la sfârșitul anului 1934, când Italia, prin atitudinea ei de încurajare a elementelor turbulente din Europa, prin amicitia cu Germania, făcuse din război o chestiune de zile — unii spuneau chiar de ore! După înțelegerea cu Franța, în urma cesiunilor teritoriale din Africa, Italia a trecut de partea păcii, și cel puțin zece ani de-acum înainte niciun popor din Europa nu mai poate crede că italienii vor sprijini o acțiune războinică, pentru dărâmarea tratatului dela Versailles. Să fi trecut Italia de partea politicii franceze numai pentru o sută de mii de kilometri teritoriu nisipos, un petec neînsemnat pe coasta răsăriteană a Africii și câteva acțiuni ale unei societăți de căi ferate?... Întrebarea e firească. Și răspunsul ni-l dă geografia pe de-o parte — privind harta Africii răsăritene — și istoria politicii coloniale a Italiei, pe de altă parte. Italia a părăsit viesparul de intrigi din Europa, unde avea atât de puțin de câștigat și unde în cazurile cele mai fericite, adică ale unui câștig, câștigurile sunt

totdeauna amarnic și permanent disputate, pentru un drept mult mai însemnat: Dreptul de a dobândi Abisinia, cu avuțiile ei virgine. Neînțelegându-se asupra dominației, popoarele mari europene s'au mulțumit, în veacul trecut, să înconjoare Abisinia cu o rețea politică, mai usturătoare decât sârma ghimpată. Deși posedând un pământ foarte fertil, Abisinia nu are nici azi un port la mare — căci țămurile sunt ocupate, dela Marea Roșie la Oceanul Indian de Italia, Franța, Anglia și iar Italia. Locuitorii Abisiniei sunt un amestec de hamiți, semiți și negri, trăind o viață aproape primitivă, dar înarmați, mai mult sau mai puțin pe față, de popoarele europene rivale. Europeanizarea Abisiniei — cât se poate vorbi de europeanizare! — se dăruiește acelorasi rivalități. Englezii, cari au încercat fără prea multă stăruință pe la începutul și sfârșitul veacului trecut, să intre în Abisinia, au lăsat acolo destul de numeroși morți și pe însuși guvernatorul Gordon, străpuns de sulite, în 1885, pe treptele palatului lui. A trebuit să vie Kitchener, ca să spele onoarea Angliei. Eforturi mult mai serioase au făcut italienii, și tot atât de tragice. În 1863, expediția italiană a fost oprită brusc, toți soldații fiind măcelăriți, până la unul. S'au

„Înă” abisinian, complet modernizat: călărește cu avionul.
No. 421

Harta Abisiniei.

Regina Abisiniei.

Fotografie luată în timpul revoltei care a avut loc în 1930 în Abisinia împotriva regelui regilor Tafari.

Fotografia a lăturată a fost luată ca prilejul căsătoriei principelui moștenitor al Abisiniei Asfa Wossen.

iar acum câteva luni adeziunea Franței, îngrijorată de pacea Europei. Dar se va lăsa Abisinia atât de ușor „europenizată“?... Nu se vor găsi oare arme și ofițeri japonezi, sau germani, cari să susțină, ca în veacul trecut, „independența“ Abisiniei?... Toate acestea sunt cu puțință. Și iată cum Abisinia a intrat deodată în centrul politicii mondiale. În zilele noastre pacea a fost consolidată în Europa, cu teritorii africane; s'ar putea ca ea să fie turburată, nu de un conflict în Balcani sau în Țările Baltice, ci neașteptat, de vre-o împușcătură din Abisinia.

Militari abisinieni.

F. Aderca

Împăratul Hele Sebasi al Abisiniei, urmărind împreună cu fiul său lucrările unei noi șosele din Abisinia.

Împăratul Abisiniei fotografat la inaugurarea noii clădiri a parlamentului.

luptat totuși ca eroi romani. Ultimele companii, cari-și cunoșteau soarta, și-au descărcat armele în văzduh, în onoarea camarazilor căzuți mai înainte, și cu baioneta la armă s'au repezit — ca să nu se mai întoarcă.

Încercarea guvernului Crispi, din 1896, părea să aibă mult mai mulți șorți de isbândă. Niciodată nu pornise pentru cucerirea unei colonii o armată de albi atât de numeroasă. Totuși expediția fusese rău pregătită. Artileristii nu știau să mănuiască tunurile, soldații ajungeau istoviți la centrul de adunare. Generalul Baratieri ar fi voit să se pregătească mai bine și amânase atacul, dar silit de telegramele nerăbdătoare ale lui Crispi, dădu ordin de atac. Avea cam 20.000 de soldați în bună stare de luptă.

Abisinienii, sub comanda regelui Menelic, ajutat de arme, muniții și ofițeri francezi, erau în număr de aproape 100.000. Numai eroismul disperat ar fi putut răsturna o asemenea inegalitate de forțe. Dar italienii n'aveau decât o ambiție colonială, pe când eroismul disperat era de partea abisinienilor, cari-și apărau independența.

Aripa dreaptă a italienilor fu înconjurată înainte încă de începerea luptei — și generalul Baratieri, care urmărea desfășurarea operațiilor de pe o colină, văzu cum batalioanele italiene se topiau ca într'un cazan de smoală. Italia s'a desinteresat apoi cu desăvârșire de Abisinia. Abia în 1903, Titoni isbuti să ia parte la discuțiile franco-engleze, cu privire la coasta răsăriteană a Africii și să dobândească, în 1906 o „zonă de influență“, și anume cea mai proastă. Anglia își rezervase partea cea mai mare, iar Franța partea cea mai bună.

Se înțelege că astfel de evenimente nu erau de natură să ridice în Abisinia prestigiul popoarelor albe. De această împrejurare s'au folosit, mai cu seamă după război, japonezii, cari au instalat în Abisinia câteva agenții comerciale — deocamdată. Politica lui Mussolini în domeniul extra-european, duce mai departe metoda — diplomatică — a lui Titoni. Folosindu-se de împrejurările turburi din Europa, și mai cu seamă de situația Franței și Angliei, Mussolini a dobândit, acum câțiva ani, adeziunea Angliei, în ce privește influența Italiei în Abisinia, căci Anglia preferă pe italieni, japonezilor! —

— Toate proprietățile
UNTUREI DE PEȘTE

— Gustul unui
VIN DE XERES
delicios
ELIXIR

Pangaduine

din extracte de ficat de Morua, conține toate
principiile active

**DIN UNTURA DE PEȘTE
ȘI E DE PATRU ORI MAI ACTIV**

De vânzare la toate farmaciile și drogueriile.

DELA

7

săptămână

ALTA

Miercuri

DINTRE invențiile moderne, destinate să înlesnească traiul omenesc, avionul a ajuns să fie cel mai mare dușman al omului.

Firește, nu e avionul vinovat, ci omul. Totul depinde de ce destinație i se dă. Fapt e, că nici o mașină nu se pretează atât de ușor, ca aparatul sburător, de a fi transformat într'un instrument de război. Aviația civilă este un auxiliar al aviației de război. Un aeroplan poate transporta colete postale, dar poate transporta și bombe incendiare, explozibile și tuburi cu gaze otrăvitoare.

Flota aeriană civilă este, până la un anumit punct, o camuflare a flotei de război. Camuflarea aviației germane a provocat cea mai mare neliniște în toate centrele mari ale Europei. Căci nu există apărare împotriva unui atac subit al păsărilor de oțel. Într'un raid de câteva ore numai, 200 de avioane încărcate cu bombe sunt suficiente, pentru a nimici un oraș imens ca Londra. Pentru a se pune, de urgență, la adăpost de atari surprize, Anglia și Franța au încheiat acordul dela Londra, garantându-și asistență mutuală, împotriva unui eventual agresor. Această convenție este prima măsură contra războiului aerian și pentru menținerea păcii. E un avertisment serios, crează o forță superioară de apărare și prevede sancțiuni.

Joi

Întrați în orbita progresului tehnic european și american, japonezii au început să se lepede de tradițiile unei civilizații vechi, care-a provocat, altă dată, admirația spiritelor selecționate din occidentul european, Japonia industrializată și mecanizată continuă să-și cultive minunate grădini, dar cultivă și buruiună importată de pe maidanurile dela Berlin, Londra și New-York. Mai mult: se străduiește să întrecă în **năravuri** popoarele dela cari ar fi putut să împrumute, cu mai mult succes, și **moravuri**.

Iată un specimen de exhibiție propagandistă, în stare să îngrozească până și pe cel mai umil secretar de legație europeană. — Primul ministru al Japoniei, d. Okada..., la dentist. Estetica pozei îi reabilitează până și pe fabricanții americani de umbrele...

Vineri

Alăturăm, pentru atenuarea parțială a impresiei pe care ne-a făcut-o primul ministru, cu gura cascătă, — o imagine a ministrului de finanțe, Takahashi, în sânul familiei sale.

Decorul grădinii, cu snopii din stânga, evocă nostalgii. Dar rochia nemțească a doamnei și șapca englezească a domnului ministru de finanțe sunt — dezolante...

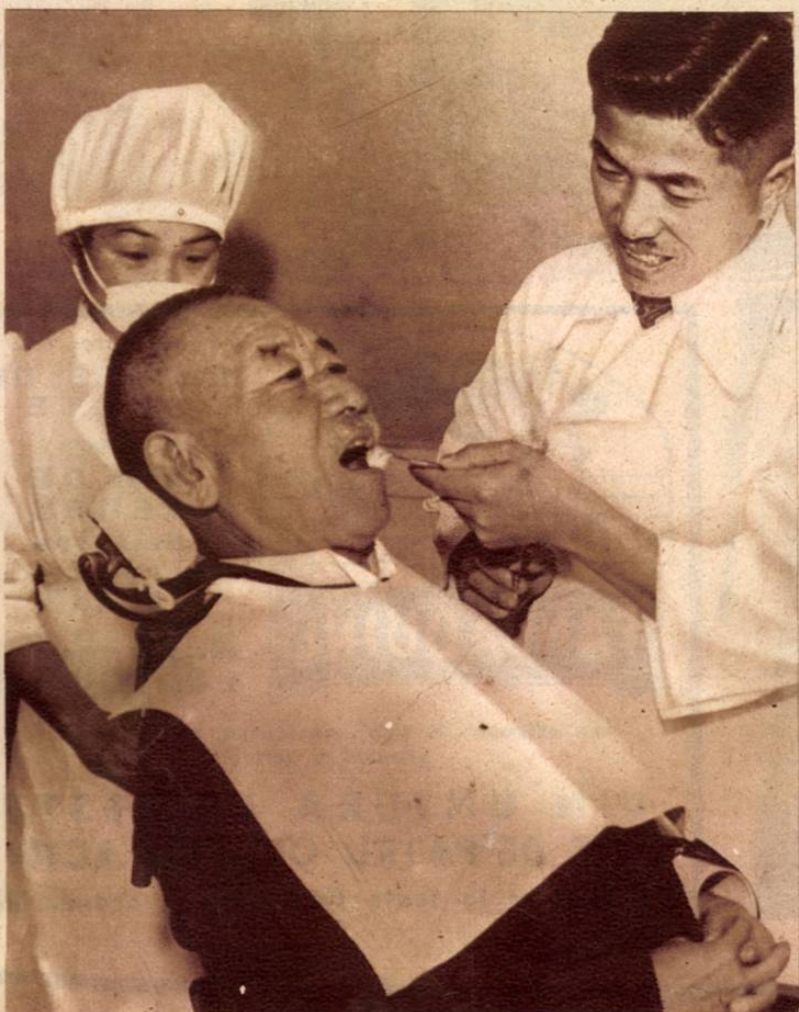
Numai băeșul, în costumul național nealte-

rat, mai amintește despre vechile legende din țara crizantemelor.

Sâmbătă

Exploratorii americani, soții Martin Johnson, după ce au stat doi ani în pădurile din coloniile britanice din Africa de răsărit, s'au întors, cu un material bogat, în America.

Placa fotografică a fixat câteva scene interesante, în care se resfrâng raporturile dintre exploratori și animale din jungla africană.

Ilustrația de alături ne învață cum se prinde un pui de elefant.

Judecând după figurile d-nei și d-lui Johnson, pare să fie o întreprindere amuzantă, care are, după cât se pare, un singur defect: că nu-l amuză și pe micul elefant. Căci se opintește, sărmanul, din toate puterile, ca să scape de prietenia naturaliştilor americani.

Duminică

Aceiași exploratori încearcă, cu ajutorul unui manechin de paie, sentimentele unui leu, față de oaspeții nepoftiți, cari s'au strecurat, fără să-i ceară voe, în împărăția lui.

Un tigru resemnat face impresia unui cotoi. Negreșit, polițistul de lângă fanarul electric îl judecă aproape cu același dispreț cu care dictatorii judecă pe supușii lor...

F. Dima

Animalul a pornit la atac, dar s'a oprit, contrariat, lângă păpușă, fiindcă a mirosit șmecheria americană...

Luni

Un alt explorator, cu intenții mai puțin științifice, dar mult mai practice, e această vulpe, care stă la pândă în desiș. Nu se vede decât capul, cu ochii cercetători, cu urechile ciulite, cu botul gata să înșfăce...

Probabil că fotografia l'a ademenit-o cu miros de friptură de pui. Căci vulpea este — fripturistă...

Marti

Un tigru care se lasă să fie condus ca un vițel, nu este o priveliște agreabilă. Mai frumos e animalul în libertate și fără zgardă.

Bărbați sunt pretențioși...

Dar cari bărbați ar putea să reziste unei guri surzătoare, cu dinți albi și frumoși? Si dinții d-vs. le-ar putea fi pe plac, iar Chlorodont-ul vă va ajuta în acest scop. E o plăcere mereu reînnoită să-ți speli dinții cu Chlorodont, așa efect extraordinar de curățire are această pastă, așa de agreabil e gustul său răcoritor. Chiar și copiii întrebuințează bucuroși pastă de dinți Chlorodont. Tuburi a câte Lei 16.— și Lei 26.—

Chlorodont

pasta de dinți efina de primă calitate

IMPECABILE

Ondulațiuni permanente, Lucrări artistice de păr precum și fragmente pentru noile coafuri moderne Vopsitul părului, Aranjamente de mirese. Prețuri convenabile

Institutul de înfrumusețare „DORTHEIMER”

BUCUREȘTI, Calea Victoriei, 50 — PLOEȘTI, Pasajul Cooperativa

POST-IT

Intrebuințați

Menthomol

EGGER
oprește

TUSEA și RAGUSEALA
se găs. la farmaciile și droguerii

DOAMNELOR! Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale, precum și ondulațiuni permanente, execută ireproșabil Coaforul François. Strada Edgard Quinet, 7

PUDRA

extase

DE CALITATEA
APEI DE COLONIA
EXTASE!

PARFUMERIE
NORTIER

Curiozități din toată lumea

CEA CE NU A FOST
PREVĂZUT ÎN PROGRAM

La o mare nuntă aristocratică din Londra, copilul care trebuia să ducă trena miresei s'a împiedicat în momentul cel mai emoționant și a căzut. Aceasta nu fusese desigur prevăzută în program. Reporterul nostru fotograf a prins totuși momentul.

MANEVRELE AVIAȚIEI
DANEZE

„Tunul cinematografic” se numește muniția cu care se exersează armata daneză. Tunul țintește asupra unui avion în plin zbor, dar în loc să explodeze un glonte, se filmează momentul. Dacă pe peliculă se vede avionul înseamnă că ținta a fost bună.

Meserii și OCUPATII CINDATE

POPULAȚIA Capitalei a crescut, în ultimii ani, în mod considerabil. Pentru cei cari vin să-și caute aci norocul, orașul mare, în plină dezvoltare, pe malurile Dâmboviței, a ajuns un far amăgitor.

Această afluență, goana după câștig și șomajul, au dat naștere unor meserii ciudate. Iată câteva :

CEL CARE ȚINE LOCURI IN TREN

Eram, într-una din seriile trecute, în Gara de Nord, așteptând pe peron trenul, ce urma să plece spre Orșova.

Mare aglomerație. Lumea, cu geamandane

și coșuri, se aținea lângă linie, febrilă și nerăbdătoare, așteptând să se agațe de scara primului vagon mai la îndemână, spre a ocupa cât mai repede un loc în compartiment. Călătorul, mai puțin sprinten, știa că riscă să rămăie toată noaptea în picioare, pe culoar, în frig și fără puțință de-a ațipi măcar câteva clipe.

Împreună cu un domn tânăr, am fost cei dintâi, cari ne-am urcat. Dar spre surprinderea și mirarea noastră, am găsit în fiecare compartiment pe câte cineva.

— **Nu e loc!** — auziam invariabil o voce implacabilă, pe când ni se bara cu energie intrarea.

— **Cum ? ! Toate locurile sunt ocupate ? !** — întrebam nedumeriți.

Când și pe unde se urcaseră morocănoșii acaparatori, cari ne arătau cu un gest măreț, câte o umbrelă așezată pe două locuri, vreun jurnal desfăcut, o pălărie, sau așa ceva.

La un moment dat, colegul meu, pierzând răbdarea, dădu la o parte pe unul dintre paznici, care ținea în șah toate locurile dintr'un compartiment. Intrând cu forța, își aruncă geamandanul pe rețeaua de sus, unde nu se vedeau nici un fel de bagaje.

Cerberul avu îndrăzneala să deslănțuiască un scandal nemaipomenit, vociferând, insultând și chiar imbrâncind. În cele din urmă însă, intimidat de protestările celorlalți călători înghesuți pe culoar, își luă pălăria și umbrela și plecă.

N'a mai venit nimeni să reclame locurile „ocupate” de dânsul, pe cari ședeam noi acum, precum și alții câțiva, cari mai pătrunseră după noi în compartiment.

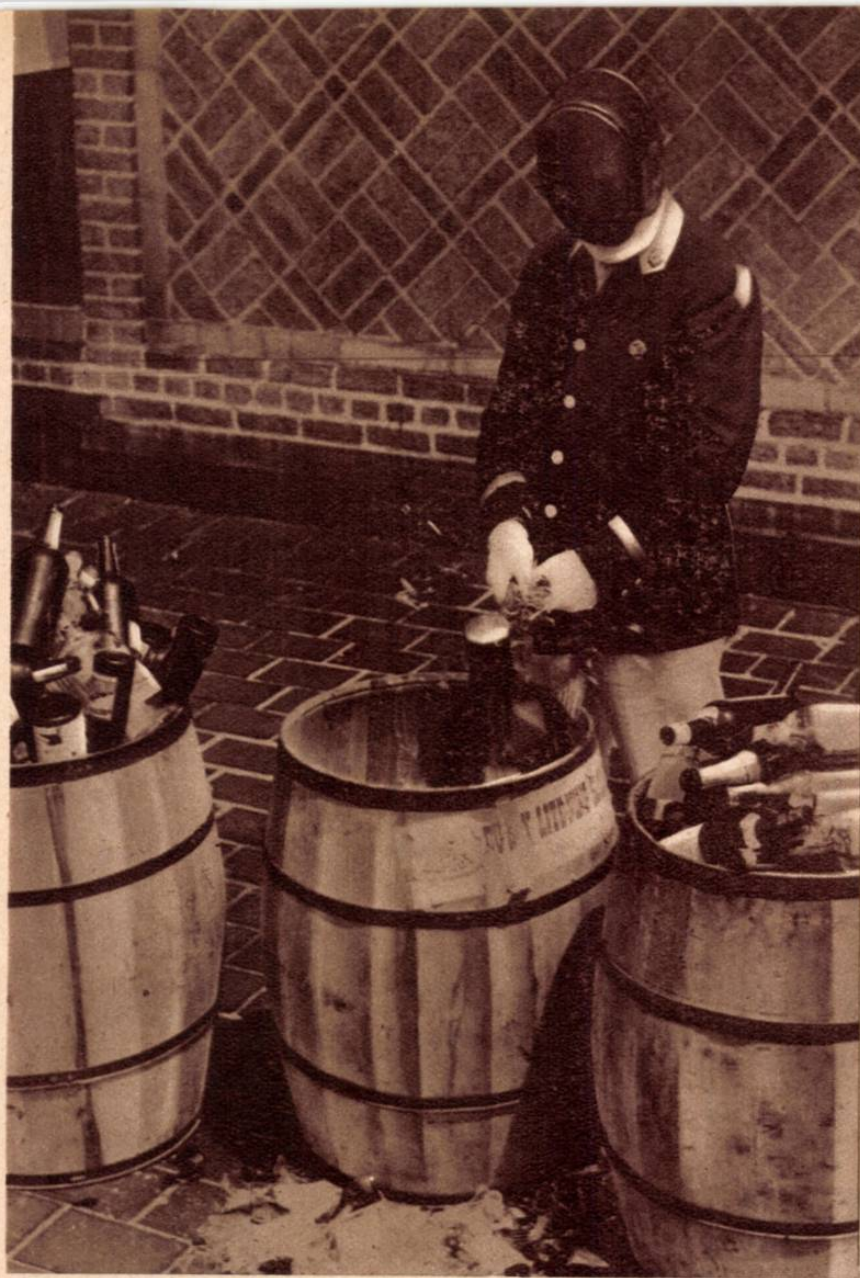
Sus : Omul care lucrează pe picioare, pe anumite moșii.

Mijloc : Băiatul care conduce automobilele din stația de la Universitate în cea de la Cercul Militar.

Alăturat : Câteva ispititoare girls americane, pe al căror spate sunt scrise reclame pentru diverse produse. Cine va privi la fată, va citi și reclama.

Asta-i treaba lui, toată ziua !
Iată acum și deslegarea misterului : pe străzile centrale ale Capitalei, taxiurile n'au voe să circule fără pasageri. Din această pricină, stația importantă de automobile, din fața Cercului Militar, unde au voe să staționeze numai câteva mașini, ar putea rămânea, la un moment dat, goală. În dosul Universității

— Ce-i asta, domnule ? Pungășie nouă ?
Intri în tren. cu bilet și când colo, locurile-s toate ocupate !! — spuneau unii.

— Ce excroci ! Ce îndrăzneală !! Să mai facă și scandal ! — exclamau alții.

— Să-i dăm pe mâna poliției, pe cei cari stau în vagoane fără să aibă bilet...

— Să reclamăm șefului de stație...

Făcând o mică cercetare, am constatat, că pe peron se făcea un adevărat târg. Cei întârziți, cari sosiau în ultimul moment, mai ales la trenurile aglomerate, găseau totuși locuri foarte bune, dând un bacșiș. Toată afacerea pare sistematic organizată : unii tovarăși strecurăți în vagoane, cine știe cum, poate în halta Grivița, unde se formează trenurile, nu lasă pe pasageri să intre în compartimente ; alții fac pe cei cari au posibilitatea de-a procura un loc și pun condițiile lor față de publicul dezolat, exercitând o presiune eficace, în momentul psihologic, adică cu câteva clipe înainte de plecarea trenului.

VĂ TREBUE UN TAXI ?

O meserie nouă la București, este a celui, care aduce mașinile în stație.

Opriti-vă câteva clipe în piața din fața Cercului Militar și-l veți vedea.

Pe măsură ce se scurtează coada de automobile, vine în grabă, dinspre Teatrul Național, alt taxi, cu un pasager ciudat, care ține în mână un fel de firmă de tablă, sau o are băgată pe jumătate în buzunarul paltonului.

„Pasagerul” sare repede jos din taxi, și fără a plăti sau a spune vreun cuvânt, o ia la goană, pe strada Edgard Quinet, spre Universitate. În vremea asta șoferul, sosit în stație, nu se alarmează de dispariția „clientului” și-și aprinde tacticos o țigare.

Toate aceste lucruri se petrec în câteva clipe. Dacă vă veți lua după cel care fuge pe strada Edgar Quinet, veți vedea că odată ajuns în stația de automobile, din dosul Universității, se urcă într'un alt taxi și face din nou pe pasagerul. Mașina o ia pe strada Academiei, apoi pe Regală, până la Teatrul — potrivit itinerariului permis de sensul unic. În urmă o cotește spre „Cercul Militar”, unde omul nostru sare jos, încă din mersul mașinei, ca să o ia iar la goană, pe jos, spre Universitate.

este însă loc pentru vre-o patruzeci de mașini, cari ar sta neclintite acolo, dacă această stație mai puțin frecventată, n'ar servi de rezervă pentru acoperirea cerințelor marilor hoteluri, din str. Academiei și ale pieții Cercului Militar.

Și așa se face, că acești curieri aduc un serviciu foarte util proprietarilor de taxiuri, vestindu-i când și unde sunt cerințe ; ei mai sunt în același timp și pasageri de complezență, spre a face posibilă trecerea mașinilor prin fața gardienilor publici, cari opresc naveta mașinilor goale.

Poliția are cunoștință și tolerează acest aranjament, care se pare că găsește aprobarea proprietarilor de automobile ; ei contribuiesc cu o taxă fixă, zilnică, destinată plății curierilor. Am găsit și un „delegat” în stație, un fel de șef, un domn foarte prezentabil, care supraveghea buna funcționare a serviciului.

Unii dintre acești curieri sunt mai tineri ; alții, oameni în toată firea, însurați și cu copii,

Sus : Omul care desfundă sticlele de șampanie în localurile de noapte și omul care împușcă animalele contaminate de boală.

Mijloc : O căruță intrată în reparație la „spitalul de urgență” din str. Baicului.

Jos : Stația de automobile de la universitate care furnizează mașini stației de la Cercul Militar, prin intermediul „pasagerului”... plătit de șofer.

Fotograful „a la minut”, care te prinde când nu te aștepti pe stradă.

și scot deasemeni existența lor și a familiei, în modul arătat mai sus.

„SPITALUL DE URGENȚĂ”.

Prin unele străzi periferice ale Bucureștilor sunt niște gropi și hopuri îngrozitoare. Sunt anumite puncte, pe unde nu-i zi dela Dumnezeu să nu se frângă o osie, să se rupă o roată, sau să nu se întâmple alt accident de același fel.

Am găsit, în str. Baicului, la o asemenea răspântie pustie, pe un meșteșugar rotar-ferar. Atelierul lui este intitulat „Spitalul de urgență”. Sunt obligați să-l cunoască toate căruțele de pâne, sifoane, oțet, cărămidarii și căruțașii de nisip, precum și birarii, cari se încumetă să treacă pe acolo.

Se spune că un cismar, ajuns primar într-o stație climaterică, așternea în fiecare vară câte un strat proaspăt de pietricele colțurate, pe drumurile pe unde treceau vizitatorii. Gheata cea mai solidă nu rezista nici două săptămâni.

Unii localnici susțin că, dacă nu se pavează strada Baicului și cele vecine, ar fi o influență ocultă, nefastă, a proprietarului „spitalului de urgență al căruțelor”, din cartierul citat.

PRIN LOCALURILE DE NOAPTE.

Prin localurile de noapte din București, în special la cele din centru, veți vedea indivizi suspecti, fără meserie, musafiri nelipsiți de pe la mese. Din ce trăesc și cine sunt?

Dacă sunt voinici și sdraveni, atunci să știți că sunt cei cari fac „poliția” localului; dau afară pe câte un indezirabil, sau iau la bătaie pe cel care-ar protesta că e scumpă consumația. Atletii aceștia sunt anume angajați de patronul localului, care fără concursul lor n’ar putea să-și facă afacerile.

Pe lângă gări, sunt localuri suspecte, pe unde se joacă cărți sau alte jocuri de noroc. Atletul respectiv se amestecă și el printre jucători, cașicum ar fi o persoană străină, intervenind de câte ori interesele patronului sunt periclitate, sau șmecherii lui sunt pe cale de-a fi demascați.

În localurile de noapte veți vedea uneori câte-un filfison, care face mare chef, cu prietenii, cerând, sgomotos, să i se dea numai o anumită șampanie. Acesta e un agent plătit de fabrica de șampanie respectivă, care înțelege să-și facă în acest chip reclamă, pentru „marca” ce vrea să lanseze.

DOMNUL CARE LICITEAZA.

Tipul acesta și-a strâns un mic capital inițial, cine știe prin ce mijloace, și citește zilnic toate rubricile din ziare, unde se anunță licitații.

Se prezintă la aceste licitații, depune garanția necesară și apoi licitează.

De multe ori o licitație e un fel de aranjament fictiv între câțiva complici, aranjament depe urma căruia, iese păgubit statul sau comuna.

Dar „domnul care licitează” vine, pe neașteptate, să strice toate socotelile. Atunci i se dă o „filodormă” și e convins să se retragă de la licitație. Și astfel, omul nostru, iese cu câștig, de la toate licitațiile, deși niciodată nu ia parte la dănsale.

„POETUL” CARE DEDICĂ VOLUME.

Mai cunosc un „poet” care n’a făcut în viața lui o poezie și câțiva „ziariști”, cari nu-s capabili să scrie o informație, dar totuși au reputația de „băieți deștepți”.

„Poetul” dedică volume marilor industriași, pe cari apoi îi tapează.

— Vrea să zică, tot scrie ceva — va obiecta poate cineva.

Eram, într-o zi, în biroul proprietarului unei mari fabrici, când se prezentă „poetul” cu cinci, șase volume, frumos legate și dedicația tipărită pe copertă. Atât tipărise: numai coperta!

Restul erau niște volume vechi, cumpărate depe la anticari. Răsfoind cărțile, am cunoscut imediat că sunt versuri de Carol Scrob, ofițerul-poet, care și-a avut succesele sale, prin anii 1880. Dealtfel, în josul unei pagini am și găsit tipărit numele lui Carol Scrob, cum obicinuesc editorii. „Poetul”, în graba lui, neglijase acest amănunt, uitând să scoată afară foile, cari îl dădeau de gol. Am citat mai sus pe „ziariștii” cari nu știu să scrie o informație. Aceștia sunt indivizii cari trăesc, cum se spune, „în marginea presei”. Semnează articolele scrise de alții — bieți proletari intelectuali, unii foarte talentați, dar cari n’au simțul practic al vieții. „Ziaristul” dibăcește porțițele lui, dosnice, pe unde poate pătrunde pe la diferite gazete. Apoi are o mare îndemânare de-a scoate subvenții depe la autoritățile oficiale, depe la diferite alte instituții. Din când în când, grație reputației ce și-a format, mai scoate câte o revistă (scrisă bineînțeles în întregime de alții), sau mai dă o dibace lovitură cu câte un șantaj.

Așa trăesc „băieții deștepți”, la București!

MESERIA E BRAȚARA DE AUR.

Mai sunt și alte numeroase meserii ciudate, mai mult sau mai puțin rentabile, pe cari au început să le deprindă bucureștenii. Ca să nu lungim prea mult articolul nostru, le indicăm numai:

Copilul care stă prin stațiile de tramvai și se oferă „să arate o stradă necunoscută”, sau să conducă o doamnă mai bătrână, căreia îi este teamă să nu alunece pe gheață.

Samsarul, care după ce a vândut casa unei cucoane văduve, îi găsește un colonel, cu care s’o mărite.

Lustragii de ghetă, depe trotuar, cari oferă, în centru, și chiftele calde de cartofi.

Oamenii de reclamă, cari se văd prin fața prăvăliilor: cel cu picioroangele de lemn; falsul epileptic, care, îmbrăcat în frac și joben, gesticulează desperat pe trotuar arătând firma unei prăvălii; hojmălul zdravăn și sănătos, care face pe antreprenorul unui biet orb și ducându-l de braț, cerșește în numele lui.

Mai e cel care are meșteșugul de-a stărpi șobolanii și mai sunt și alte multe meserii ciudate, pe cari le găsim exercitate în Bucureștii noștri moderni.

Ilustrațiile cari însoțesc acest articol sunt destul de elocvente și ne dispensează de prea multe comentarii.

Alex. F. Mihail

încrederea
publicului
nu se câștigă
atât de ușor
Trebuie
s’o meriți.

este cazul
produsului

Bi-Oxyne
un dentifrice serios

NOI REDUCERI. TOATE SERVICIILE

COAFORUL BEER

25

LEI

CALEA MOȘILOR 53 • BACȘIȘUL SUPRIMAT

**RESPIRÂND
CU O
PASTILĂ VALDA
ÎN GURĂ
VA VEȚI PRESERVA**

**CONTRA FRIGULUI
UMIDITĂȚII, MICROBILOR
EMANAȚIUNILE ANTISEPTICE ALE ACESTUI MINUNAT
PRODUS VOR IMPREGNA PĂMÂNTUL ȘI LOCURILE CELE MAI
INACCESIBILE ALE GĂTULUI, BRONȘELOR, PLAMÂNILOR
ȘI LE VOR FACE REFRACTARE CONTRA ORICAREI
INFLAMAȚIUNI, CONGESTIUNI, ȘI CONTAGIUNI.**

COPIL, ADULT, BARBAT

PROCURAȚI-VĂ IMEDIAT ȘI AVEȚI LA ÎNDELMÂNĂ

**FAC SIMIL REDUS
AL CUTIEI
DE VÂNZARE LA
TOATE FARMACIILE**

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Îngrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

**9 ORE
dimineată...**

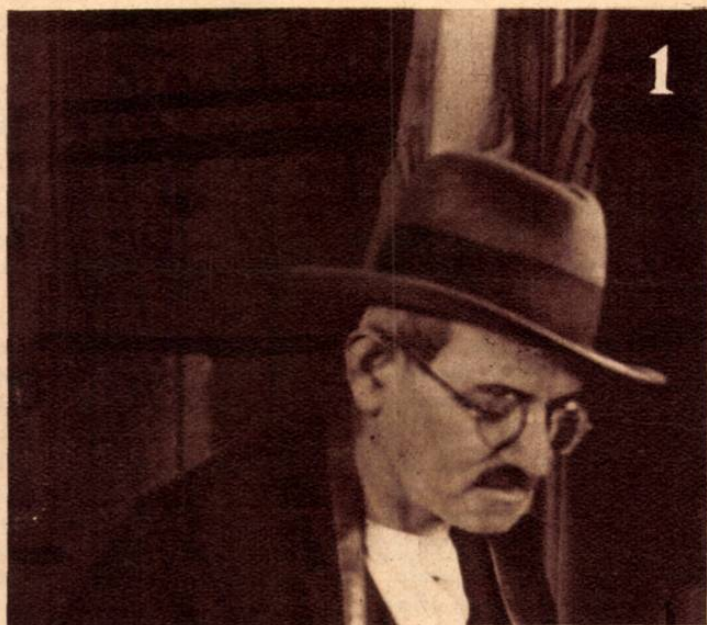
**...astăzi nu
mai am nevoie
să mă pudrez!**

Bărbaților nu le place să vadă femeile punând mereu pudră pe nas. Multe fete însă cred că nu există altă posibilitate de a-și ține pielea liberă de luciu. Cât pentru mine, am constatat că o pudră bună de obraz, dacă e amestecată cu cremă de spumă, cum este pudra Tokalon, celebra Pudră de Paris, se menține toată ziua în ciuda vântului și a ploii sau în timp ce dansezi într-o sală caldă de bal. Pe lângă că Pudra de obraz Tokalon cu cremă de spumă se ține lipită de piele și nu se vede, mai este și un tonic minunat care stimulează țesuturile și nu astupă niciodată porii. Acum am un ten neted, limpede și fraged de care fetele mă invidiază și pe care toți bărbații îl admiră. Domnul care deunăzi mi-a făcut o propunere de căsătorie zice că l-au atras mai întâiu pielea mea frumoasă și tenul meu.

Nu trebuie să vă pudrați într-o zi decât o singură dată — căci Pudra Tokalon ține.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse la Lei 45.—.

MESERIA E B

Un concurs cu premii

I Haina nu face pe om.

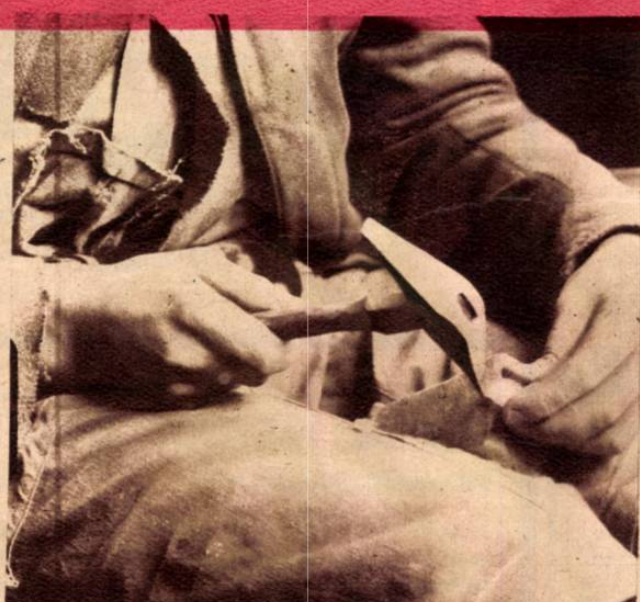
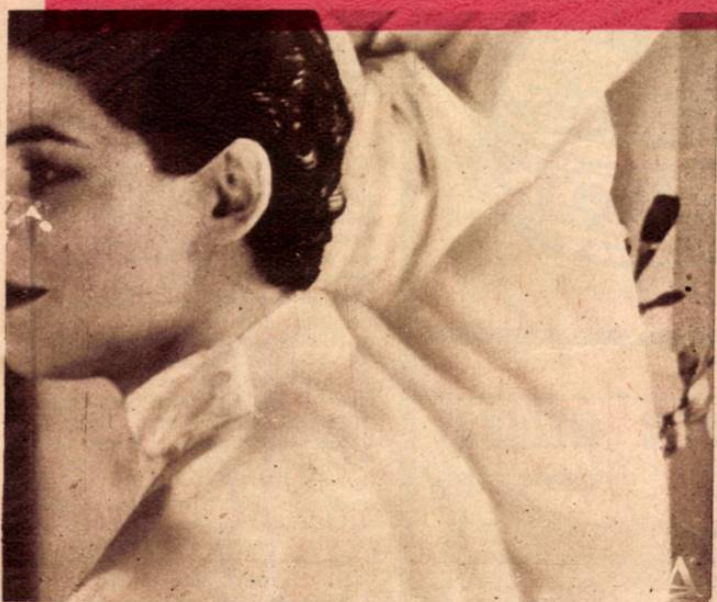
II Foamea e cel mai bun bucătar.

III Până nu faci foc, nu iese fum.

La ancheta noastră „O idee”, foarte multe răspunsuri, fără a ne da o idee nouă, ne îndemneau să instituim mai multe concursuri. Cititorii „Realității Ilustrate” sunt de categorii foarte deosebite, și unii doresc concursuri mai ușoare, alții mai grele. Prezentăm, de data aceasta, un concurs ușor. Iată aci sunt mâini cari lucrează, sunt citate și proverbe, sunt capete; șase capete, șase mâini,

șase citate. Cititorii trebuie să găsească care capete aparțin căror mâini și care citat se potrivește mai bine la figura completată. Dacă, bunăoară, ați găsit capul croitorului și printre citate aflați pe acela care spune: „Haina nu face pe om”, desigur că acesta se va potrivi mai bine.

Soluțiile (numerele corespunzătoare la litere și la citate) vor fi scrise la rând, pe curat,

RĂTARĂ DE

UR pentru mic și mare

IV Doamne, nu știu cum să-ți spun,
Cât mi-e silă de săpun...

V Înțeleptul își face iarna car și vara sanie.

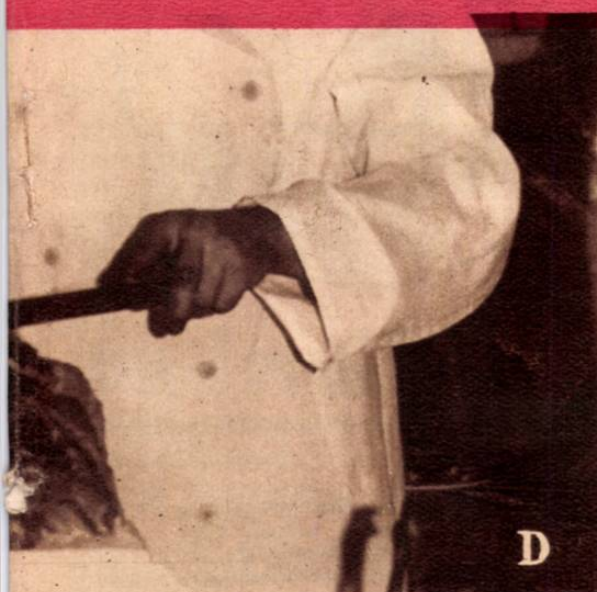
VI Cismarul umblă desculț și croitorul n'are haine...

unul lângă altul pe o carte poștală care ni care-și vor dezvolta spiritul de observație. se va trimite la redacție, însoțită de bonul Noi pentru soluțiile juste, oferim 20 premii de jocuri din suplimentul „De toate pentru și anume:

toți", până cel mai târziu la 1 Martie 1935.

Desigur că nu va fi prea greu să se rezolve problema pentru toate cele șase figuri. Puteți îndemna să facă aceasta și copiii

Premiul I	1.000 lei.—
Premiul II și III	câte 500 lei.—
Premiul IV și V	câte 200 lei.—
Premiul VI—X (de consolare)	câte 100 lei.—
Premiul XI—XX cărți, la alegere, din biblioteca „Dimineții”, în valoare de	50 lei.—

Durerile FEBRELE

O durere sau o temperatură ridicată face parte din sistemul automat de alarmă al naturii ce semnalizează imediat invazia în organism a unui agent periculos. Oamenii de știință au constatat că puțini sunt acei oameni imuni, față de suferință. Dar această imunitate e departe de-a fi un bine, deoarece individul poate contracta orice boală, fără să aibă mijlocul de-a o ști.

CU ocazia recentului congres al medicilor englezi, care-a avut loc la Bournemouth, d-rul Macdonald Critchley a vorbit despre bărbații și femeile cari trec prin viață, fără ca în tot acest parcurs, între leagăn și mormânt să știe vreodată ce înseamnă o durere fizică. Acești oameni lasă să li se extragă măselele, fără anestezice, și se urcă veseli pe masa de operație, ba se cunoaște chiar cazul unuia dintre ei, care și-a retezat degetul cu dinții și a uitat despre aceasta, până când a venit vremea să se spele pe mâini: abia atunci a constatat lipsa degetului. Și totuși, medicii sunt de părere că persoanele insensibile la durere sunt de compătimit și nici decum de invidiat, deoarece această senzație este cel mai prețios avantaj al regnului animal. Omul care și-a mușcat degetul sta pe niște trepte de piatră, așteptând trecerea unei procesiuni. El simți că cineva îl călca pe deget, dar cum nu-l durea, nu dădu-faptului nici o atenție. Peste câteva minute, având nevoie de mână spre a-și scoate o țigaretă, observă că degetul cel mic îi fusese aproape retezat din încheetură. Nu simția absolut nimic, dar îl plictisise faptul că atârna și se bălăbănea ca un corp străin, și atunci, îl retează de tot, cu dinții; înfă-

șură ciotul ce sângera într-o batistă și vâri mâna în buzunar. Tocmai în momentul acela se ivi și procesiunea, făcându-l să uite accidentul, până când ajunse acasă, unde, trebuind să se așeze la masă, se duse să se spele pe mâini. Soția sa trimise imediat după doctor, fiindu-i teamă de-o infectare. Doctorul tăie cărnurile rămase în jurul ciotului și se minună, văzând că pacientul nici nu clipi măcar.

Și nici n'avea de ce să clipească, pentru că durerea nu-i era cunoscută decât din auzite. În copilărie, îl mirase întotdeauna faptul că tovarășii săi de joc începeau să țipe, oridecâteori cădeau și se loviau cu capul de pietre. La prima bătaie, pe care a mâncat-o, mai înainte ca cineva să-i fi spus că trebuia să plângă, și-a uimit părintele râzând, de parc'ar fi fost gădilat.

Un caz similar a apărut într-o zi în cabinetul unui dentist londonez. Era un individ puțintel la trup și cu un aer bolnăvicios. Voia să i se extragă toți dinții, într'un mod cât mai eficient și mai expeditiv și spuse că i s'ar fi putut acorda o oarecare reducere de preț, deoarece n'avea nevoie de anestezice.

„Cum, să te operez fără anestezic?“ întrebă dentistul uimit.

„Durerea îmi e cu totul necunoscută“ declară pacientul „mi s'a vorbit mult despre ea, dar n'am simțit-o niciodată“. Dentistul nu-l crezu, dar se execută totuși, extrase un dinte și omul rămase zămbitor.

„N'ai simțit nimic?“ întrebă dentistul, pe când îi scotea ultima măsea.

„Ba da“ răspunse pacientul, „am simțit cum i-ai tras afară, dar era ceva plăcut ca un masajiu.“

Omul care și-a retezat degetul cu dinții a murit recent de cancer. Cu puțin înainte de agonia el a spus infirmierei: am înăuntru o sen-

zație foarte neplăcută. Mă întreb dacă e durere, sau dacă mă simt numai rău.

Probabil că nu era durere. Oamenii pot avea stări tot atât de neplăcute ca și durerea; astfel poate fi criza unei persoane bolnave de pneumonie, care se sufocă — suferă îngrozitor dar fără să simtă vreo durere.

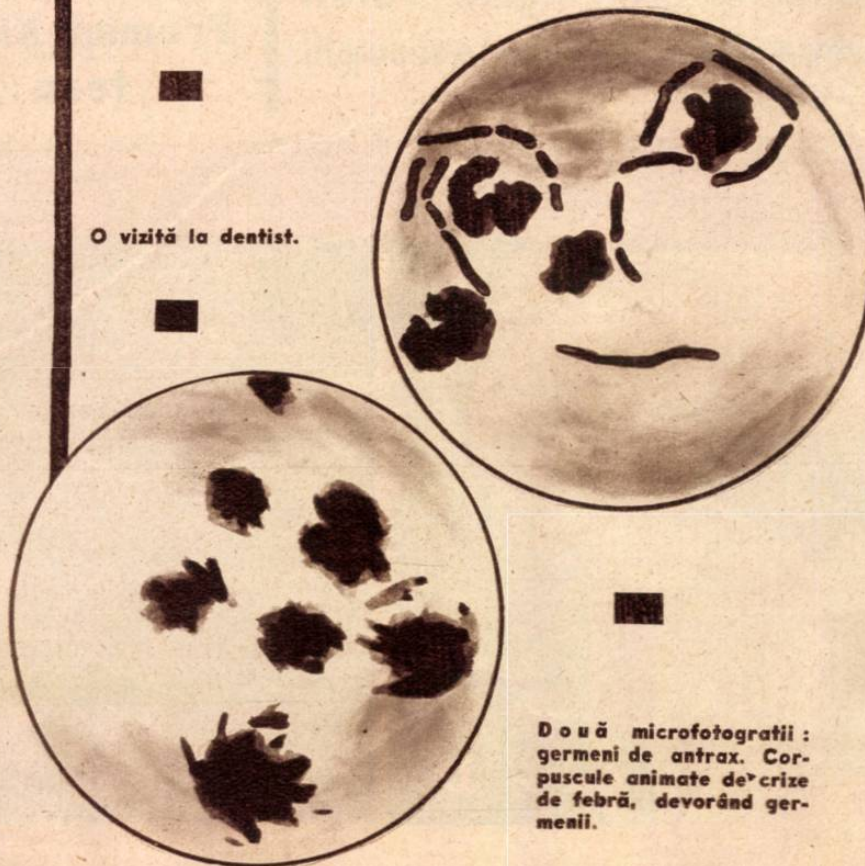
„Durerea, așa cum o înțeleg eu e o senzație ce nu poate fi confundată cu o simplă neplăcere și nici cu vre-un conflict intelectual sau sufletesc, deși poezii obicinuesc să amestece toate acestea. Diferitele țesuturi sau organe ale unui trup prezintă o largă diferențiere în ceea ce privește capacitatea unei reacțiuni dureroase.“

„Unele reacționează sub influența unui stimul mecanic, iar altele, numai sub aceea a unui anumit stimul chimic. Aceasta ne face să presupunem că într-o regiune bolnavă se formează

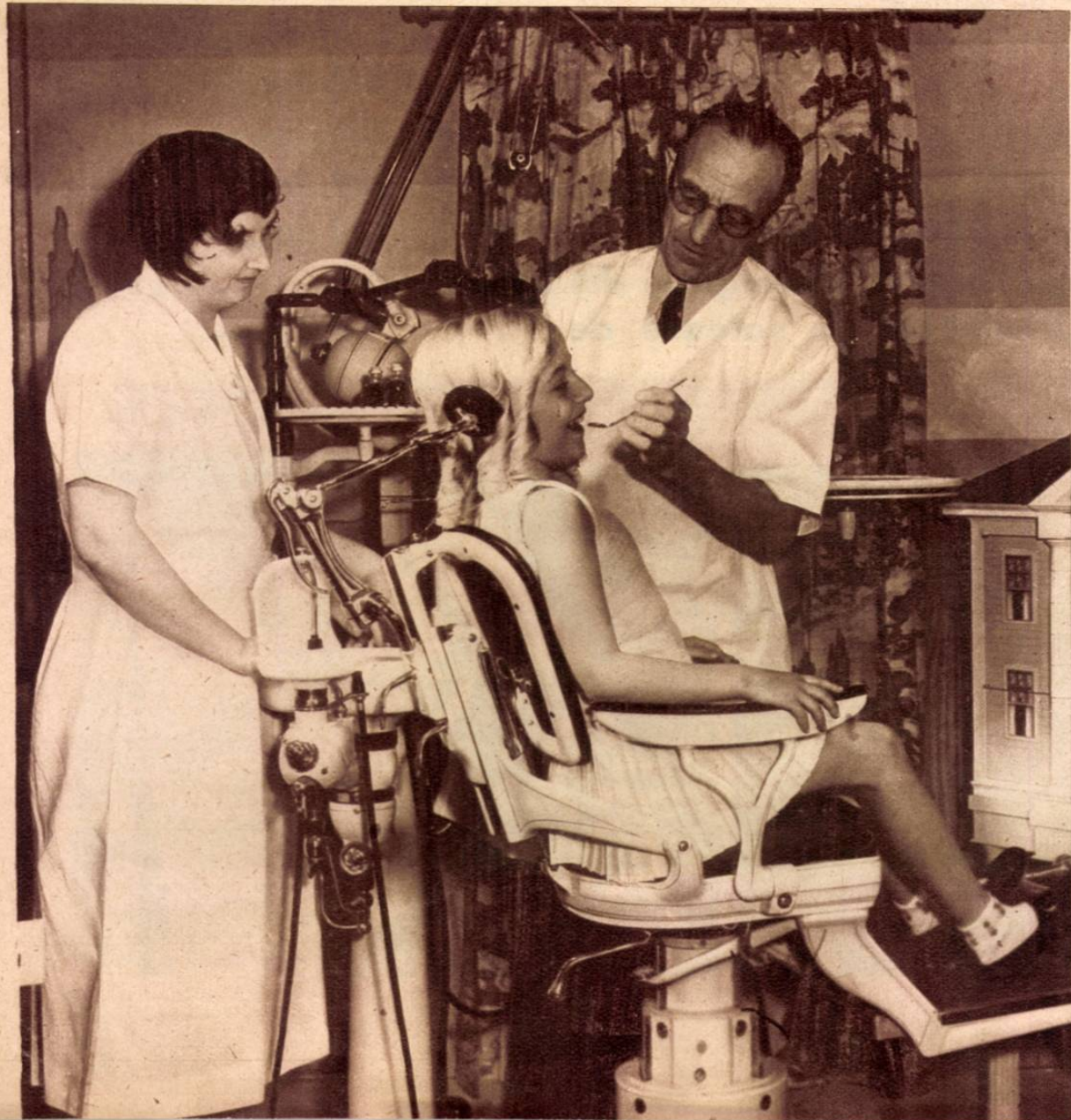

O veche litografie reprezentând migrena.

O vizită la dentist.

Doă microfotografii: germeni de antrax. Corpule animate de crize de febră, devorând germeii.

o substanță producătoare de durere, ce afectează vârfurile nervilor."

Doctorul Critchley a mai expus cazul unui individ, care ținea un discurs politic. Spusele lui avură darul să indigneze într-o asemenea măsură pe unul dintre auditori, încât pierzându-și firea, acesta s'a năpustit asupra lui și și-a rupt umbrela lovindu-l în cap și pe spinare. Spre marea uimire a celor de față, oratorul se plecă doar puțin înainte, sub greutatea loviturii, dar nu și întrerupse discursul. Era tot unul din acei indivizi cari nu cunosc durerea și nu simțise lovitura. Oricine își dă seama de minunatele avantagii ale insensibilității față de durere. Ce plăcut ar fi să adormi în scaunul dentistului, iar în cazul că trebuie să te supui unei operații, să te întinzi pur și simplu pe masă, fără să te mai intoxici cu eter.

Medicii găsesc că această insensibilitate, departe de a constitui un avantaj, ar putea fi fatală, dacă printr-o minune durerea ar fi îndepărtată, în mod absolut și pentru totdeauna, din viața întregii rase omenești. Durerea este un gardian important al vieții, prin faptul că ajută să distingem binele de rău, după legile sănătății, și e de mirare că individul care n'o poate simți, reușește să trăiască.

Iată spre exemplu cazul omului care și-a extras dinții fără anestezie. Acest individ n'a cunoscut în viața lui durerea de măsele, așa că n'a călcat niciodată în cabinetul unui dentist, până în ziua când a observat că dinții i se clătină și că gingiile i se umflaseră. Dentistul nu mai văzuse în viața lui o asemenea gură. Măselele erau pline de carii, dar pacientul habar n'avea. O mare parte din dinți făcuseră puroi, fără ca faptul să-l supere câtus de puțin. În cele din urmă nu-i mai rămăsese decât să-i extragă pe toți, ceea ce nu s'ar fi întâmplat, dacă primul dinte cariat l-ar fi durut și l-ar fi silit să se ducă la un dentist.

Dar mai grav ar fi cazul unui individ bolnav de apendicită. Cum ar putea pacientul să știe că i s'a inflammat apendicele, dacă nu l-ar durea? Dacă totuși ar avea marele noroc ca un alt simptom să-l facă să se ducă la doctor, cum ar putea acesta din urmă să dea diagnosticul apendicitei, dacă n'ar găsi un punct gingaș în regiunea care ar trebui să fie dureroasă? E deci de presupus că oricum, ar ajunge prea târziu pe masa de operație.

Acum câteva luni, cu ocazia unui congres al medicilor americani, care-a avut loc la Buffalo (New York) d-rul J. Henry Dowd și-a început raportul spunând că durerea este pentru rasa umană „**una din cele mai mari binefaceri**". Dacă n'ar fi fost durerea, care să indice că în trup s'a întâmplat ceva potrivnic sănătății, milioane de oameni, cari acum trăiesc, ar fi în mor-

mânt și viața noastră ar fi în genere cu mult mai scurtă decât acum. Și totuși d-rul Dowd cât și ceilalți confrăți ai săi, întrebunțează tot felul de mijloace, pentru a înlătura durerea, cum ar putea explica acest paradox? Durerea este un semnal de alarmă. Când se ivește în cazul unui dinte stricat și ne determină să ne ducem la dentist, și-a îndeplinit menirea și din momentul acela poate fi îndepărtată. La fel procedează și doctorul, imediat ce nu mai are nevoie de ea pentru diagnoză și, natural, dacă poate. Dar durerea mai este necesară pentru a aminti oamenilor și animalelor că nu trebuie să utilizeze o labă ruptă sau scrântită, mai înainte de-a se fi vindecat.

Durerea constituie cea mai veche, cea mai naturală și mai bine înțeleasă pedeapsă. Ea învață pe cel mai prost copil să nu atingă o sobă fierbinte și niște crampe dureroase lasă în mintea copilului o amintire cu mult mai durabilă decât toate poveștile pe care mama i le dă împotriva lăcomiei. Orice creatură, dela animalul cel mai inferior până la om, când comite un delict împotriva legilor vieții e lovit de natură cu biciul durerii și de obicei individul nu mai repetă greșala. Dar din nefericire, biciul acesta nu se aplică tuturor imprudențelor ce ne pot fi fatale. O persoană poate fi atât de preocupată de o acțiune, încât să nu bage de seamă că se expune unei răceli care provoacă o pneumonie. Dacă un curent ar determina o durere imediată, cum se întâmplă în cazul când atingi un fer înroșit, gripele ar fi extrem de rare.

O altă manifestare foarte apreciată de către doctori, dar temută de pacient, este febra. Un copilăș vine la masă, cu privirile rătăcite și fără poftă de mâncare. Întrebările mamei primesc obicinuitele răspunsuri nesigure și contradictorii, până când îngrijorată ia termometrul și-l pune la subsuora copilului. Dacă temperatura e normală, ea deduce că e vorba de o indispoziție fără importanță, dar dacă termometrul arată câteva grade mai sus, trimite imediat după doctor. Până aci, mama și medicul sunt de acord și anume că starea copilului reclamă o imediată atenție. Pentru mamă însă febra e de obicei un motiv de spaimă, o privește ca pe un incendiu, pe care doctorul trebuie să-l stingă. Dar pentru medic, febra este nu un foc, ci un post de pompieri și apariția înseamnă că la fața locului au și sosit experți, cari lucrează pentru îndepărtarea răului. Doctorul caută și el să vadă în ce constă răul și încearcă să colaboreze la eforturile organismului. Când febra cedează mama e satisfăcută, socotind pericolul trecut și doctorul e de obicei de acord cu ea.

Intr-o serie de cercetări, făcute acum un an, sub direcțiile d-rului C. M. Carpenter din Rochester

(New York), s'a văzut că o simplă ridicare a temperaturii, sau o febră e de ajuns pentru a slăbi sau ucide o anumită specie de germeni, ca și cum ar fi fost fierți în apă, sau introduși într'un cuptor încins. O mare parte din binefacerile febrei se datoresc efectelor indirecte ale temperaturii ridicate, asupra capacității de luptă a organismului împotriva germenilor.

Sângele conține milioane de corpuscule albe, a căror menire este să atace germenii ce pătrund în organism și să-i nimicească. Se crede că această poliție a trupului lucrează mai bine, dacă e puțin încălzită.

Un alt mijloc de apărare a organismului, împotriva germenilor, constă în substanțe chimice, introduse în sânge, pentru uciderea acestor germeni — procedeul s'ar asemana cu acela al unei armate care face uz de gaze otrăvitoare, pentru a apăra un oraș asediat. Acest gen de apărare chimică se numește imunizare, datorită aflării substanțelor chimice defensive în sânge. Ca și în cazul corpusculilor albe, se pare că activitatea micilor chimiști care afectează acele celule ale organismului ce determină această imunitate, este stimulată de o febră moderată. Substanțele protectoare se produc atunci într-o cantitate mai mare, iar germenii sunt nimiciți cu atât mai repede. Dar toate acestea se întâmplă numai în cazul unei febre moderate. Când această e prea mare, mijloacele de apărare ale organismului slăbesc.

În ultimii ani, medicii au utilizat febre artificiale, nu numai pentru combaterea germenilor, dar și pentru vindecarea unor deficiențe, cum sunt acelea mintale ce însoțesc unele paralizii.

D-rul londonez C. Lakin descrie cazuri în cari pacienții, de obicei copii, dezvoltă brusc o febră puternică și continuă, însoțită de apariția unor pete roșii pe trup. Majoritatea acestor bolnavi mor într-o zi, cel mult două și cu nimic nu li se poate reduce febra. Intotdeauna se constată apoi, la autopsie, că în glanda adrenală, situată lângă rinichi, a plesnit un mic vas sanguin. Din acest fapt doctorul Lakin deduce că această glandă joacă un rol, în regularea temperaturii și în producerea febrei, atunci când acestea sunt necesare.

La acești bolnavi, cari sunt victimele unei greșeli a naturii, glanda este afectată de plesnirea vasului sanguin și reacționează producând febră; este una dintre cele mai primejdioase alarme false.

Există multe cazuri de febră ce se datoresc doar unei imaginații isterice și tot isteria poate determina dureri cu totul lipsite de cauză.

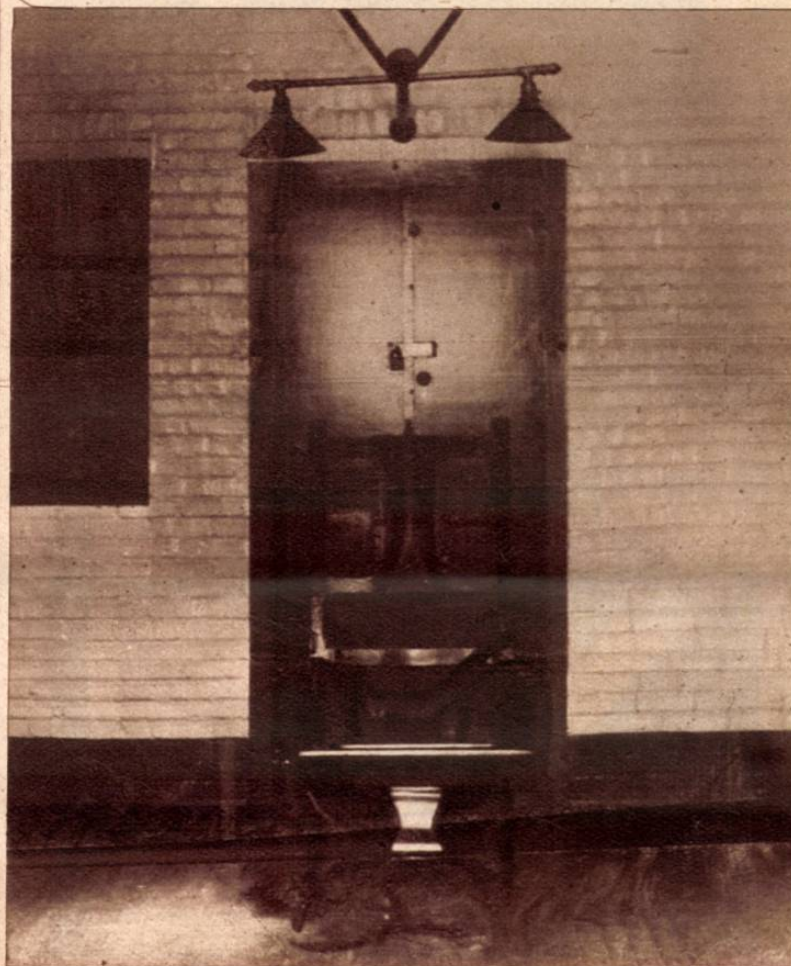
Se nasc, ce-i drept, foarte rar copii cari nu pot simți dureri și nu manifestă niciodată febră, dar e mai mult decât sigur că aceștia nu izbutesc să trăiască multă vreme.

CAMPIONATELE MONDIALE DE BOBSLEIGH

La Igls lângă Innsbruck se dispută anul acesta campionatele mondiale de bob. Se știe că anul trecut românii Frimm și Dumitrescu au câștigat campionatul mondial. Dumitrescu a avut acum o lună o moarte tragică în accidentul de avion din Germania. Frimm își va lua alt partener și va căuta să păstreze titlul de campion mondial. Fotografia noastră înfățișează pista pe care se vor desfășura campionatele mondiale de bobsleigh.

ÎN ACEST SCAUN VA MURI ASASINUL COPILULUI LUI LINDBERGH
Fotografia noastră înfățișează scaunul electric dela închisoarea statului din Trenton, în care urmează să fie executat Bruno Richard Hauptmann, în caz că va fi găndamnat.

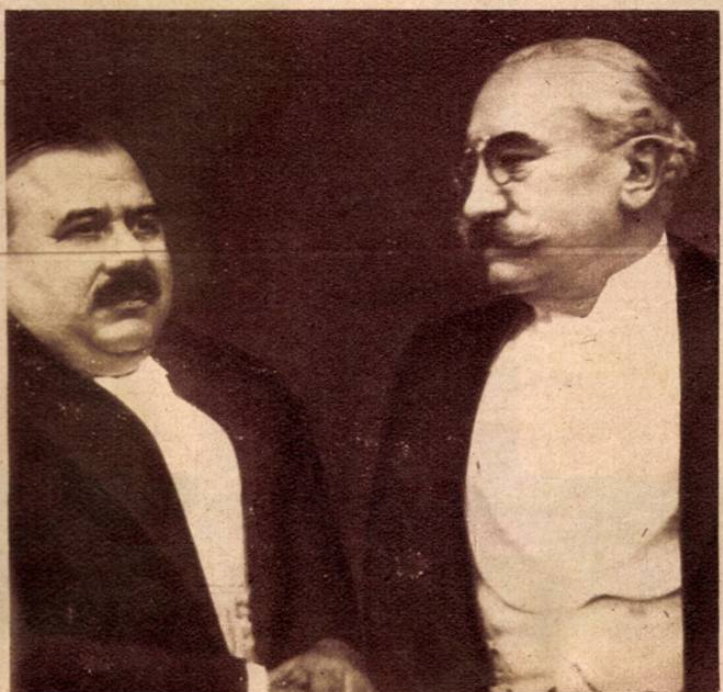

DE 3 X DI. VAIDA-VOEVOD

La Lloyd Clubul din Timișoara a avut loc un mare banchet cu prilejul căsătoriei fiului d-lui Alexandru Vaida Voevod. Fotografiile noastre îl reprezintă pe d. Vaida Voevod în trei atitudini diferite în timpul banchetului, vorbind cu amicii politici. Il vedem astfel împreună cu d. V. V. Tilea fost subsecretar de stat la președinția consiliului, cu d. C. Anghelescu fost guvernator al Băncii Naționale, și cu d. Moldovan.

(Foto Hedy Löffler Timișoara)

„Voiu săruta pământul!”

Județul Bihor este considerat ca unul din județele mai sărace ale țării, și care în cei 17 ani de viață românească, de repetate rânduri, populația lui rurală a fost ajutată de stat cu zeci de vagoane de porumb, mai ales în regiunile muntoase, păduroase unde locuitorii satelor au foarte slabe resurse de trai.

Tot așa de mare ca și Bucovina toată. Județul acesta ardelenesc reclamă o administrație atentă, vigilentă, de buni gospodari.

Și e mulțumitor lucru, când află că prefectul județului în unire cu parlamentarii acestui județ—au înțeles chemarea lor, și elaborează un vast proiect de realizări practice, de mari lucrări publice, cari să dea puțința de muncă și câștig la mii de țărani.

Una din aceste lucrări, care a ieșit din faza de proiect, și a devenit o realitate simțită și bine cuvântată este construirea șoselei Bratca-Beiuș, care a strâpuns codrii seculari, pe unde, curat vorba ceea dintr'un roman senzațional: „unde mâna omului, n'a pus piciorul”... acolo satele sunt răvășite la mari depărtări, și bieții săteni tot duceau în spinare câte 30 kgr. mălai și sare urcând, munții ca să-și hrănească familia.

unde n'a mai călcat niciodată alt prefect de județ și întreabă pe primarul satului:

— Ei, ce veți face voi, când peste un an, veți avea aci o

puns primarul comunei Damiș. Vara a început primele lucrări de executare a șoselei. Peste 1.500 de țărani au luat parte la aceste lucrări, și s'au împăr-

Deputatul P. Fodor mulțumind prefectului județului.

șosea bună, în toată regula, când în loc să vin călare, voi trece aci cu automobilul, iar voi veți putea lesne face drumul de la Bratca la Beiuș, cu căruța și veți

tășit din cele 5.700.000 lei învestiți de stat, din bugetul județului Bihor pentru aceste lucrări publice.

S'au tăiat două dealuri, s'au tăiat păduri imense, s'au făcut șapte serpentine de drumuri largi. La facerea terasamentului pe calea ce leagă Stăna de Valea de Remeș, pe Valea Iadului, — au lucrat alți 5.000 de țărani, și au strâns bănet frumos. Și de Sf. Ștefan, când e ziua protopopului Domocos, de prin acele locuri, s'a inaugurat această șosea, în prezența tuturor autorităților din județ.

Prefectul care nu uită, d. dr. Picu Băncilă, strângând mâna primarului din Damiș, i-a spus: — Ei, pupă acum pământul, — căci așa mi-ai promis, că dacă vei ajunge să vezi pe aceste locuri, unde au fost păduri virgine, fără drumuri, — șosea națională, pe unde vor trece în goană mașinile și când primul car cu fân, se va coborî de pe munte pe aceste meleaguri... Și primarul fără să spună o vorbă s'a întins pe pământ și l-a sărutat, ca un adânc omagiu adus muncii țărănimei și pământului primitiv, care cu banii statului, poate fi adaptat pentru a sluji populației unei regiuni întregi.

L. P.

D. I. P. Băncilă prefectul județului Bihor și P. Fodor deputat, în mijlocul lucrătorilor.

În regiunea asta muntoasă și săracă, unde n'a fost nici un drum, vine într'o bună zi călare prefectul județului, dr. Picu Băncilă și câțiva prieteni politici, în satul uitat de Dumnezeu, Damiș,

putea lesne transporta fânul vostru, lemnele voastre?

— Voiu săruta pământul, dacă minunea asta se va întâmpla pe aceste locuri, și vom avea și noi șosea—a răs-

Dacă vă abonați la „Realitatea Ilustrată” faceți o economie de 120 lei anual și primiți la prețul normal toate numerele speciale.